

5^ο

Πανελλήνιο Συνέδριο

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

16-18 Δεκεμβρίου 2016

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ & ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
& Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία

ΧΟΡΗΓΟΣ

 πεδίο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	4
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5-6
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ	6
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	7
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	8
ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ	
Παρασκευή	24
Σάββατο	34
Κυριακή	67

*Για τη σύνταξη του Προγράμματος και των Περιλήψεων
εργάστηκαν εθελοντικά οι Διαμάντω Γιαλιθεσή, Ανθούλα-Στυλιανή Δελημάρου,
Χριστίνα Ζιάτα, Χρυσούλα Ηλιοπούλου, Αντώνης Ρίτσος και Παρασκευή Σκρέμπου.
Την εποπεία της σύνταξης είχε ο Παναγιώτης Κορδούτης.*

Η έκδοση του εντύπου αποτελεί ευγενική χορηγία των Εκδόσεων Πεδίο.

5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 16-18 Δεκεμβρίου 2016

**Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών,
Αμφιθέατρο Σάκη Καράγιωργα II και Αμφιθέατρο 2**

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Ψυχολογίας, Καθηγητής Παναγιώτη Κορδούτης και τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής, Καθηγητές Φώτιος Αναγνωστόπουλος και Ρόμπερτ Μέλλον, σας καλωσορίζουμε στο 5 Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας Φοιτητών της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας.

Με την εκδήλωση αυτή διδάσκοντες, διδασκόμενοι, συμφοιτητές, φίλοι και ευρύτερο κοινό που ενδιαφέρεται για την ψυχολογία, θέλουμε να αναγνωρίσουμε, επιβραβεύσουμε και γιορτάσουμε τη δημιουργική προσπάθεια που κατέβαλαν οι απόφοιτοι και τελειόφοιτοι φοιτητές μας, από όλη την Ελλάδα, με την ερευνητική πτυχιακή τους εργασία, το πιο προσωπικό και πιο ώριμο επίτευγμα τους. Εφέτος, οι πάνω από 100 συμμετοχές ξεπέρασαν κάθε προσδοκία και τεκμηριώνουν την απήχηση του θεσμού αυτού που με μεγάλη αγάπη έχει περιβάλει το Πάντειο Πανεπιστήμιο και το Τμήμα Ψυχολογίας οργανώνοντάς το τρεις φορές από το 2008.

Το συνέδριο, εκτός από δημόσιο βήμα για την ανακοίνωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων της πτυχιακής εργασίας των φοιτητών μας, δίνει την ευκαιρία στους νέους ερευνητές μας να αποκτήσουν την εμπειρία και τις δεξιότητες της κοινοποίησης ερευνητικών ιδεών και αποτελεσμάτων σε επιστημονικό Ψυχολογικό συνέδριο και κατ' επέκταση, σε ευρύ κοινό. Με αυτόν τον τρόπο εμπεδώνεται η εκπαίδευσή τους στην Ψυχολογία, ενώ αποκτούν ένα απαραίτητο ουσιαστικό και τυπικό προσόν για τις μεταπτυχιακές σπουδές τους αλλά και τη γενικότερη επαγγελματική τους πορεία.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Ψυχολογίας και η Οργανωτική Επιτροπή
*Παναγιώτης Κορδούτης
Φώτιος Αναγνωστόπουλος
Ρόμπερτ Μέλλον*

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το συνέδριο αποτελεί θεσμό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας (ΕΛΨΕ), ο οποίος καθιερώθηκε το 2008, για να δώσει τη μοναδική ευκαιρία σε πρόσφατους πτυχιούχους καθώς και σε τελειόφοιτους φοιτητές που έχουν εκπονήσει την πτυχιακή τους εργασία στην Ψυχολογία, να μοιραστούν με τους συμφοιτητές τους, την εμπειρία και τις γνώσεις που αποκόμισαν, παρουσιάζοντας, σε συνεργασία με τον/την επόπτη/τρια της έρευνας τους τη δουλειά τους, από ένα φιλικό δημόσιο βήμα. Συγκεκριμένα, οι στόχοι των συνεδρίων «ψυχολογικής έρευνας φοιτητών» είναι:

- η δημόσια επιβράβευση του πιο προσωπικού, του πιο απαιτητικού και πιο ολοκληρωμένου επιτεύγματος των φοιτητών ψυχολογίας, της πτυχιακής του εργασίας
- η ανάδειξη της σημασίας της ερευνητικής πτυχιακής εργασίας για τον συστηματικό τρόπο σκέψης των εκπαιδευόμενων ψυχολόγων
- η δημοσιοποίηση της ουσιαστικής ερευνητικής εργασίας που γίνεται στα Τμήματα Ψυχολογίας με παραγωγούς νέας γνώσης για την ελληνική «ψυχολογική πραγματικότητα», τους φοιτητές μας
- η προαγωγή της άμιλλας και η συνεχής βελτίωση των μέτρων σύγκρισης και των προτύπων εκπόνησης πτυχιακών εργασιών μέσα από τη δημοσιοποίηση τους στη φοιτητική και ευρύτερη κοινότητα
- η συμμετοχή των φοιτητών μας, είτε ως ακροατών είτε ως εισηγητών σε μία μαθησιακή εμπειρία που απαιτεί την ακριβή, αποτελεσματική και ορθολογική επικοινωνία της επιστημονικής ψυχολογικής σκέψης με το εκπαιδευμένο αλλά και το ευρύ κοινό, μέσα από τους κανόνες μίας συνεδριακής παρουσίασης. Το ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον των συμφοιτητών, των φίλων και των δασκάλων τους στο συνέδριο αποτελεί πρόκριμα για την ενίσχυση και ανάπτυξη της ικανότητάς τους να παρεμβαίνουν δημόσια με «εκπαιδευμένο» λόγο σε ζητήματα ψυχολογίας.
- η απόκτηση εμπειρίας – τόσο από τους παρουσιάζοντες όσο και από το ακροατήριο – στον τρόπο παρουσίασης μιας επιστημονικής εργασίας
- η απόκτηση ενός τυπικού και ουσιαστικού προσόντος που μπορεί να συμβάλει στην περαιτέρω σταδιοδρομία των φοιτητών μας

Μετά την οργάνωση του πρώτου συνεδρίου το 2008, του τέταρτου το 2014 και του φετινού, θα μπορούσε να πει κανείς ότι **Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου** είναι ο κατ' εξοχήν φιλόξενος χώρος για το Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας των φοιτητών μας. Υπεύθυνοι για την οργάνωση αλλά και την επιστημονική εποπτεία του συνεδρίου είναι εφέτος οι Καθηγητές Φώτιος Αναγνωστόπουλος, Παναγιώτης Κορδούτης και Ρόμπερτ Μέλλον.

Το πρόγραμμα ανά ώρα
παράλληλες θεματικές συνεδρίες, διαλέξεις και εκδηλώσεις, συνοπτικά
 (βρίσκεται και στον www.kordoutis.gr/psyconf)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ		
	ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Σ.ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ II	ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ 2
17:00-17:30	Έναρξη και χαιρετισμοί	
17:30-18:00	Κύρια ομιλία «Οικονομική κρίση και εργασιακή ζωή: η συμβολή της Οργανωσιακής Ψυχολογίας	
18:05-18:35	Πρόγραμμα της χορωδίας του Παντείου Πανεπιστημίου	
18:35-19:00	<i>ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ (θα προσφέρεται από τις 17:00 – 19:00 στο χώρο υποδοχής του Αμφ. Καράγεωργα II)</i>	
19:00-20:00	Θεματική συνεδρία A1K: <i>Ψυχολογία της Υγείας</i>	Θεματική συνεδρία A1A: <i>Οργανωσιακή I: Εργασιακή εξάντληση και ανάρρωση</i>
20:15-21:30	Θεματική συνεδρία A2K: <i>Ψυχοθεραπευτικές Παρεμβάσεις και Life coaching</i>	Θεματική συνεδρία A2A: <i>Γνωστική Ψυχολογία II</i>

ΣΑΒΒΑΤΟ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ		
	ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Σ.ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ II	ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ 2
10:00-11:30	Θεματική συνεδρία B1K: <i>Κοινωνική Ψυχολογία: Μετανάστευση, Πολιτοπολιτισμικότητα και Προσφυγικό</i>	Θεματική συνεδρία B1A: <i>Θετική Ψυχολογία</i>
11:45-13:15	Θεματική συνεδρία B2K: <i>Κοινωνική Ψυχολογία των Διαπροσωπικών σχέσεων</i>	Θεματική συνεδρία B2A: <i>Ψυχολογικές Διαταραχές</i>
13:30-14:30	Θεματική συνεδρία B3K: <i>Τελειομανία, τελειοθηρία</i>	Θεματική συνεδρία B3A: <i>Λόγος και Διαταραχές Λόγου</i>
14:45-16:15	ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ στην Αίθουσα 108 του «Γυάλλινου» Κτηρίου»	
16:15-17:00	<i>ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ (στο χώρο υποδοχής του Αμφ. Καράγεωργα II)</i>	
17:00-18:15	Θεματική συνεδρία B4K: <i>Πολιτική Ψυχολογία</i>	Θεματική συνεδρία B4A: <i>Ανάλυση Συμπεριφορών</i>
18:30-19:45	Θεματική συνεδρία B5K: <i>Οικογένεια</i>	Θεματική συνεδρία B5A: <i>Σώμα: Ψυχολογικές και Κοινωνιολογικές οπτικές</i>
20:00-21:15	Θεματική συνεδρία B6K: <i>Σεξουαλικός Προσανατολισμός, Στάσεις και Κοινωνική Ταυτότητα</i>	Θεματική συνεδρία B6A: <i>Εφηβεία</i>

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ		
	ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Σ.ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ II	ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ 2
10:00-11:15	Θεματική συνεδρία Γ1Κ: <i>Αναπτυξιακές διαταραχές και Μαθησιακές δυσκολίες</i>	Θεματική συνεδρία Γ1Α: <i>Κοινωνική Ψυχολογία της Υγείας</i>
11:30-12:30/12:45	Θεματική συνεδρία Γ2Κ: <i>Γνωστική Ψυχολογία I: Διεργασίες του Νου</i> (λήξη 12:30)	Θεματική συνεδρία Γ2Α: <i>Ψυχολογικές Διαταραχές και Θεραπευτικές παρεμβάσεις</i> (λήξη 12:45)
<i>ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ (θα προσφέρεται στο χώρο υποδοχής του Αμφ. Καράγεωργα II από τις 12:30 -14:30)</i>		
14:30-16:00/15:45	Θεματική συνεδρία Γ3Κ: <i>Γονεϊκή Αποδοχή- Απόρριψη</i> (λήξη 16:00)	Θεματική συνεδρία Γ3Α: <i>Οργανωσιακή Ψυχολογία II</i> (λήξη 15:45)
16:15-17:30/17:15	Θεματική συνεδρία Γ4Κ: <i>Γονεϊκότητα</i> (λήξη 17:30)	Θεματική συνεδρία Γ4Α: <i>Αναπαραστάσεις, στάσεις και στερεότυπα</i> (λήξη 17:15)

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Παρασκευή 16/12
18:05 – 18:35

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΣΑΚΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΑ II:
Η χορωδία του Παντείου Πανεπιστημίου
υπό την διεύθυνση του κ. Γιάννη Βρυζάκη

Σάββατο 17/12
14:45 – 16:15

ΑΙΘΟΥΣΑ 108
«Πατρίδα τώρα! 8 ώρες και 35 λεπτά»,
Θεατρικό Αναλόγιο

Συγγραφέας: **Φωτεινή Τσαλίκογλου**
Θεατρική απόδοση - Σκηνοθεσία: **Μάνος Καρατζογιάννης**
Βοηθός σκηνοθέτη: **Ανδρέας Ανδρέου**
Σκηνικά: **Γιάννης Αρβανίτης**
Επιμέλεια Κουστουμίων: **Βασιλική Σύρμα**
Video Art: **Πέννυ Παναγιωτοπούλου**
Μουσική Επιμέλεια: **Γιώργης Χριστοδούλου**
Τραγούδι: **Γιώργος Σαμπάνης**
Στίχοι Τραγουδιού: **Ελεάνα Βραχάλη**
Επιμέλεια Παραγωγής: **Νεφέλη Συρίγου**

Παίζουν (αλφαβητικά): **Αμαλία Αρσένη,**
Μάνος Καρατζογιάννης, Μάρω Παπαδοπούλου.
Στο ρόλο της Ερασμίας η κυρία **Κατερίνα Χέλμη**

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Όλες οι συνεδρίες διεξάγονται στο Αμφιθέατρο Σάκη Καράγεωργα II και στο έναντι αυτού ευρισκόμενο Αμφιθέατρο 2 (στο διάδρομο με την ράμπα) στο Νέο Κτήριο του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
- Καφέs και συνοδευτικά θα προσφέρεται στο χώρο υποδοχής μπροστά από το αμφιθέατρο Σάκη Καράγεωργα II, την Παρασκευή, κατά την έναρξη, από 17:00 – 19:00, και κατά τα μεγαλύτερα διαλείμματα του συνεδρίου, όπως φαίνονται στο πρόγραμμα.
- Η συμμετοχή στο συνέδριο κοστίζει 10 ευρώ και μπορεί να γίνει το μεσημέρι της Παρασκευής 16/12/2016, 16:00 – 19:00 και το Σάββατο 17/12/2016, 9:00 – 12:00 στο χώρο υποδοχής μπροστά από το αμφιθέατρο Σάκη Καράγεωργα II
- Η παραλαβή των βεβαιώσεων συμμετοχής ή παρακολούθησης μπορεί να γίνει την Κυριακή 18/12, από τις 13:00 μέχρι και τη λήξη συνεδρίου στο χώρο υποδοχής μπροστά από το αμφιθέατρο Σάκη Καράγεωργα II
- Το πρόγραμμα με τις θεματικές και τις οι περιλήψεις του συνεδρίου και άλλες σχετικές πληροφορίες βρίσκονται στον ιστότοπο www.kordoutis.gr/psyconf
- Ερωτήσεις και αιτήματα μπορείτε να απευθύνετε στο psystudent@panteion.gr

ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ/ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

- Εάν δεν έχετε αποστείλει την ανακοίνωσή σας με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στην Οργανωτική Επιτροπή στο psystudent@panteion.gr, είναι απαραίτητο να την προσκομίσετε σε φλασάκι USB δύο ώρες πριν ή, για τις πρώτες πρωινές, συνεδρίες μία ώρα πριν από την παρουσίασή σας, στο χώρο υποδοχής μπροστά από το αμφιθέατρο Σάκη Καράγεωργα II όπου θα υπάρχουν εθελοντές για να σας βοηθήσουν.
- Αποδεκτό format για την παρουσίασή σας είναι μόνο το MS powerpoint, ppt και pptx.
- **Οι ανακοινώσεις σας δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 12'.** Ο αυστηρός περιορισμός στο δωδεκάλεπτο διασφαλίζει ότι θα υπάρχει επαρκής χρόνος ώστε σε κάθε συνεδρία να μπορούν να γίνουν ερωτήσεις για κάθε μία ανακοίνωση.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ *αναλυτικά και ανά αίθουσα*

(βρίσκεται και στο www.kordoutis.gr/psyconf)

Παρασκευή 16-12-2016

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

- 17:00 – 17:30** Έναρξη και χαιρετισμοί:
Επίσημη έναρξη από την Πρύτανη του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Καθηγήτρια κ. Ισμήνη Κριάρη
Χαιρετισμός του Προέδρου του Τμήματος Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Καθηγητή κ. Παναγιώτη Κορδούτη
Χαιρετισμός του Προέδρου της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας, Καθηγητή κ. Σπυρίδωνα Τάνταρου
- 17:30 – 18:00** Κύρια ομιλία από την Επίκουρη Καθηγήτρια κ. Δέσποινα Ξανθοπούλου με θέμα: «Οικονομική Κρίση και Εργασιακή Ζωή: Η Συμβολή της Οργανωσιακής Ψυχολογίας».
- 18:05 – 18:35** Η χορωδία του Παντείου Πανεπιστημίου υπό την διεύθυνση του κ. Γιάννη Βρυζάκη
- 18:35 – 19:00** ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ (θα προσφέρεται καφές από τις 17:00 – 19:00 στο χώρο υποδοχής του Αμφ. Καράγεωργα II)
- 19:00 – 20:00** **Θεματική συνεδρία Α1Κ: ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**
Πρόεδρος: Φ. Αναγνωστόπουλος
- ▶ Διερεύνηση της σχέσης της αισιοδοξίας, των αναπαραστάσεων της ασθένειας και των στρατηγικών αντιμετώπισης του στρες που οφείλεται στη νόσο, με την προσαρμογή των ασθενών στη Σκλήρυνση κατά Πλάκας
Σούρμπα Ελευθερία
Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο
 - ▶ Αφηγήσεις ζωής: Η εμπειρία της πολλαπλής σκλήρυνσης
Νιράκη Εμμανουέλα
Επόπτης: Μ. Δικαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
 - ▶ Τα ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά των τοξικοεξαρτημένων - Προσωπικές ερμηνείες πρώην χρηστών
Καλαφάτη Ιωάννα
Επόπτης: Γ. Αλεξιάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Μελέτη της επιβάρυνσης, της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας και της νοσηματοδότησης σε δείγμα φροντιστών ασθενών με άνοια τύπου Alzheimer**

Μαντζώρου Αγγελική

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

20:15 – 21:30

Θεματική συνεδρία Α2Κ: ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ LIFE COACHING

Πρόεδρος: Α. Σταλίκας

► **Η εμπειρία των ψυχοθεραπευτών που μετέρχονται του ανοιχτού διαλόγου**

Χράντα Κυριακή-Μαρία

Επόπτης: Ε. Αυδή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η εμπειρία συμμετοχής σε ομάδα Αυτοβοήθειας ατόμων με δυσκολίες στη Διάθεση**

Πελέκη Ιωάννα

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Ο ρόλος της αναδυόμενης μάθησης στην «Παθολογική» σκέψη: Μια πειραματική ανάλυση**

Κατσούγκρη Παρασκευή Δανάη

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Μεγαλώνοντας με τον αυτισμό: Μια Ψυχοδυναμική - Βιωματική προσέγγιση**

Τσούμπα Γεωργία

Επόπτης: Φ. Τσαλίκογλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Life coaching στο διαδίκτυο: Μια κριτική παρουσίαση και προσέγγιση**

Σαρτζετάκη Αρχόντισσα

Επόπτης: Κ. Κοσκινάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Αμφιθέατρο 2

19:00 – 20:00

Θεματική συνεδρία Α1Α: ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ Ι: ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΡΡΩΣΗ

Πρόεδρος: Δ. Ξανθοπούλου

► **Οργανωσιακές αλλαγές και εξάντληση: Ο ρυθμιστικός ρόλος του Job Crafting**

Καλογεροπούλου Ελένη-Λήδα και Κώστας Σωκράτης

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η μεταφορά της εξάντλησης των γονιών από την εργασία στο σπίτι και η επίπτωσή της στα παιδιά: Ο ρυθμιστικός ρόλος της εργασιομανίας και της διαχείρισης χρόνου**

Κοραΐδου Σοφία

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Επηρεάζει η εργασιακή εξάντληση των γονιών την ικανοποίηση των παιδιών τους από τη ζωή; Μια έρευνα σε εργαζόμενα ζευγάρια και τα παιδιά τους**

Παυλίδου Ειρήνη

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Job Crafting, Ανάγκη για ανάρρωση και εμπειρίες ανάρρωσης: Μια συγκριτική μελέτη σε δύο εργασιακά περιβάλλοντα με διαφορετικά επίπεδα αυτονομίας**

Μπαλταδάκη Ευαγγελία και Τσεκούρα Αποστολία

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

20:15 – 21:30

Θεματική συνεδρία Α2Α: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Πρόεδρος: Σ. Σαμαρτζή

► **Γνωστικές αναπαραστάσεις και διαχείριση του χρόνου μαθητών λυκείου και φοιτητών**

Ζιάτα Χριστίνα και Μυργιώτη Αγάπη

Επόπτης: Σ. Σαμαρτζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Διερεύνηση της εμπειρίας της υπνικής παράλυσης σε νέους αστικών κέντρων της Ελλάδας**

Κύρου Δημήτριος

Επόπτης: Ε. Αυδή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η σχέση της αρνητικής και της θετικής σχιζοτυπίας με τα «υποκειμενικά» γνωστικά ελλείμματα**

Ζαφειροπούλου Δήμητρα

Επόπτης: Σ. Γιακουμάκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης

► **Ο ρόλος της εικόνας και της σταδιακής σχεδίασης ενός όρου-λειτουργίας στην κατανόηση πληροφοριακού κειμένου**

Ευθυμίου Φώτης

Επόπτης: Ι. Δημάκος, Πανεπιστήμιο Πάτρας - Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

► **Γνώση, εννοιολογική αλλαγή και εφαρμογή στρατηγικών κατά την επίλυση προβλημάτων: Το παράδειγμα της Χημείας**

Σπανού Δήμητρα

Επόπτης: Σ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

10:00 – 11:30

Θεματική συνεδρία Β1Κ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ

Πρόεδρος: Β. Παυλόπουλος

► **Η ψυχολογική εμπειρία των προσφύγων: Δυσκολίες και προσαρμογή**

Παπάζογλου Σιμόνη

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Ψυχολογική προσαρμογή μεταναστών και γηγενών εφήβων σε σχέση με την οικογενειακή συνοχή και προσαρμοστικότητα**

Τζανάτου Μαρία

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Πολιτισμική ετερότητα σε παιδιά σχολικής ηλικίας**

Θραβάλου Ελισάβετ

Επόπτης: Ξ. Χρυσοχοόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Θεραπευτική εμπειρία επαγγελματιών ψυχικής υγείας με συμμετοχή διερμηνέα σε δομές για μετανάστες και πρόσφυγες**

Δανελάκη Χρυσή

Επόπτης: Ξ. Χρυσοχοόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Διαστάσεις θρησκευτικότητας και δεξιόστροφος αυταρχισμός σε Έλληνες και Γάλλους νέους**

Ζιωτοπούλου Ευαγγελία

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

► **Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις μιας εθνοτικής μειονότητας: Μιλώντας με μουσουλμάνους στο χωριό Άβατο της Ξάνθης**

Αρίφ Εσρά

Επόπτης: Ξ. Χρυσοχοόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

11:45 – 13:15

Θεματική συνεδρία Β2Κ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ.

Πρόεδρος: Α. Χαντζή

► **Ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης στις συγκρούσεις και τις σχέσεις των ζευγαριών. Εφαρμογή του μοντέλου οικογενειακού στρες.**

Σακελλαρίου Βενετία

Επόπτης: Μπ. Ντάβου, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

► **Συμβατότητα ιστοριών έρωτα στις ανεπίσημες ερωτικές σχέσεις και συνέπειες για την προσαρμογή του ζευγαριού.**

Τσουλουχά Ανδρομάχη

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Η ποιότητα ζωής των συντρόφων γυναικών με καρκίνο του μαστού.**

Αντωνίου Αθανασία

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Συσχέτιση νοηματοδότησης του θανάτου και συναισθηματικής κατάστασης των χήρων μετά τη συζυγική απώλεια.**

Δεληθανάση Άννα και Καλαϊτζή Φιλαρέτη

Επόπτης: Αν. Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο

Θεσσαλονίκης

► **Η συντροφική βία στα ομόφυλα ζευγάρια.**

Ζιώτη Φρατζέσκα, Καραδημητρίου Ζωή-Νικολέτα και Παπαδοπούλου Μαρία

Επόπτης: Μ. Παπαδακάκη, ΤΕΙ Κρήτης

► **Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που σχετίζονται με την ποιότητα της σχέσης με το σύντροφο και τη σεξουαλική λειτουργικότητα σε δείγμα γυναικών με Καρκίνο Μαστού.**

Κατεβαΐνη Παναγιώτα

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

13:30 – 14:30

Θεματική συνεδρία Β3Κ: ΤΕΛΕΙΟΜΑΝΙΑ, ΤΕΛΕΙΟΘΗΡΙΑ

Πρόεδρος: Ρ. Μέλλον

► **Ο ρόλος των σημάτων ασφαλείας στην τελειομανία.**

Μαγιόγλου Νικόλαος

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο.

► **Η τελειομανία και η σχέση της με την κοινωνική τιμωρία**

Λαδάς Χαράλαμος

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Τελειομανία σε σχέση με ψυχοπαθολογικά συμπτώματα σε φοιτητικό πληθυσμό.**

Καρακούση-Πατηνιώτη Ελεάννα

Επόπτης: Λ. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο

Αθηνών

► **Διερεύνηση των σχέσεων της γονεϊκότητας με την ανάπτυξη της τελειοθηρίας σε φοιτητικό πληθυσμό.**

Czerpiel Diana

Επόπτης: Σπ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

10:00 – 11:30

Θεματική συνεδρία Β1Α: ΘΕΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Πρόεδρος: Α. Σταλίκας

► **Φιλία ενηλίκων και ευ ζην.**

Τρομπούκη Όλγα

Επόπτες: Αν. Σταλίκας και Χρ. Πεζηρκιανίδης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Οι προβλεπτικοί παράγοντες της Μετατραυματικής ανάπτυξης και η σχέση της με την ευημερία σε γενικό πληθυσμό.**

Αργυροπούλου Βασιλική

Επόπτης: Π. Ρούσση, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η Επίδραση της Αυτοσυμπόνιας στο Κίνητρο για Αυτοβελτίωση.**

Φλώρου Ιωάννα-Ελισσάβητ

Επόπτης: Αν. Σταλίκας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Αυτοσυμπόνια, ανθεκτικότητα και τραύμα σε Κύπριους αγωνιστές του πολέμου 1974.**

Εμμανουήλ Άντρεα

Επόπτες: Αν. Σταλίκας και Ε. Καρακασίδου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Η σχέση μεταξύ αυτοσυμπόνιας και συναισθηματικής νοημοσύνης.**

Παγουλάτου Αγγελική

Επόπτες: Αν. Σταλίκας και Ε. Καρακασίδου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Οι προβλεπτικοί παράγοντες της Μετατραυματικής ανάπτυξης και η σχέση της με την ευημερία σε γενικό πληθυσμό.**

Αργυροπούλου Βασιλική

Επόπτης: Π. Ρούσση, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

11:45 – 13:15

Θεματική συνεδρία Β2Α: ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Πρόεδρος: Στ. Στυλιανίδης

► **Η Σεξουαλικότητα των ψυχικά ασθενών σε δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.**

Θανοπούλου Δανάη

Επόπτης: Στ. Στυλιανίδης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Η εικόνα της ψυχικής ασθένειας σε ομάδα ατόμων με σχιζοφρένεια.**

Μαρή Αγγελική

Εποπτης: Φ. Τσαλίκογλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Η έννοια του Νευρωτισμού σε ηρωίδες μυθιστορημάτων του 19ου αιώνα.**

Πυλαρινού Σοφία

Εποπτης: Φ. Τσαλίκογλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Όψεις αυτοκτονικού ιδεασμού σήμερα.**

Τσιόλκα Μαρία

Εποπτης: Φ. Τσαλίκογλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Το βίωμα των παραληρητικών ιδεών σε άτομα με διάγνωση ψύχωσης: Μια ποιοτική μελέτη.**

Πατενταλάκη Ευαγγελία Βενετία

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η συμμετοχή ατόμων με προβλήματα Ψυχικής Υγείας σε ομάδες δραστηριοτήτων.**

Μακρής Γεώργιος και Μαχαίριδου Σωτηρία

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

13:30 – 14:30

Θεματική συνεδρία Β3Α: ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΟΓΟΥ

Πρόεδρος: Π. Ρούσσοσ

► **Διγλωσσία και Λεκτική ροή.**

Καλτσούνη Ελισάβετ

Επόπτης: Π. Ρούσσοσ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Οι επιδόσεις δίγλωσσων και μονόγλωσσων παιδιών σε έργα προσοχής και σχεδιασμού γνωστικής δράσης.**

Βρετού Τριπολίτη

Επόπτης: Σμ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Γλωσσικά ελλείμματα σε ασθενείς με πλάγια αμυοτροφική σκλήρυνση και μετωποκροταφική άνοια.**

Μπουρσινού Νικολέττα

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Κ. Πόταγας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Αντίληψη του χρόνου και εκτίμηση της διάρκειας: Πώς εκτιμάται ο λόγος των Αφασικών;**

Παπαυγέρη Βασιλική

Επόπτης: Κ. Πόταγας, Στ. Σαμαρτζή, Σμ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

14:45 – 16:15

Εκδήλωση στην Αίθουσα 108 στο «Γυάλινο Κτήριο»

«ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΩΡΑ! 8 ΩΡΕΣ ΚΑΙ 35 ΛΕΠΤΑ», Θεατρικό Αναλόγιο

Συγγραφέας: **Φωτεινή Τσαλικογλου**

Θεατρική απόδοση - Σκηνοθεσία : **Μάνος Καρατζογιάννης**

Βοηθός σκηνοθέτη: **Ανδρέας Ανδρέου**

Σκηνικά: **Γιάννης Αρβανίτης**

Επιμέλεια Κουστουμιών: **Βασιλική Σύρμα**

Video Art: **Πέννυ Παναγιωτοπούλου**

Μουσική Επιμέλεια: **Γιώργης Χριστοδούλου**

Τραγούδι: **Γιώργος Σαμπάνης**

Στίχοι Τραγουδιού: **Ελεάνα Βραχάλη**

Επιμέλεια Παραγωγής: **Νεφέλη Συρίγου**

Παίζουν (αλφαβητικά): **Αμαλία Αρσένη, Μάνος Καρατζογιάννης,**

Μάρω Παπαδοπούλου. Στο ρόλο της Ερασμίας η κυρία **Κατερίνα Χέλμη**

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

17:00 – 18:15

Θεματική συνεδρία Β4Κ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Πρόεδρος: Ξ. Χρυσοχόου

► **Ο φόβος στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου: Οι νοηματοδοτήσεις του στον Ελληνικό Τύπο.**

Γρηγοριάδου Αναστασία και Παπαδοπούλου Καλλιόπη-Παρασκευή
Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Πολιτική ματαιώση: Παράγοντες που επηρεάζουν τη μη συλλογική δράση στην περίοδο της κρίσης.**

Γιαννόπουλος Επαμεινώνδας
Επόπτης: Ξ. Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Κριτήρια ψήφου στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. κατά τις εκλογικές αναμετρήσεις 1981-1993: Μια Κοινωνιοψυχολογική προσέγγιση.**

Μπιλίρης Ιωάννης
Επόπτης: Γ. Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Νομιμοποίηση και απονομιμοποίηση του συστήματος: Οι τάσεις συστημικότητας και αντισυστημικότητας των νέων.**

Φωτεινού Μαρία
Επόπτης: Ξ. Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Διαβαθμίσεις και τύποι Ιδεολογικής και Ταυτοτικής εμπλοκής στην επιλογή ψήφου.**

Νικόπουλος Γεώργιος
Επόπτης: Γ. Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο.

18:30 – 19:45

Θεματική συνεδρία Β5Κ: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Πρόεδρος: Α. Κορωναίου

► **Γυναίκα και ενδοοικογενειακή βία: Το φαινόμενο υπό το πρίσμα της οικονομικής κρίσης.**

Δημητριάδου Σαββούλα
Επόπτης: Φ. Τσαλίκoglou, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Απόδοση ευθύνης στην ενδοοικογενειακή βία, κοινωνικός ρόλος του φύλου και αυτοεκτίμηση.**

Αρβανιτάκη Αθηνά
Επόπτης: Αικ. Γκαρή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

► **Διαγενεαλογική διερεύνηση της γονικότητας σε δείγμα Ελλήνων πατέρων.**

Δραμιλαράκη Σοφία
Επόπτης: Σπ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

- ▶ **Η σχέση της αυτοεκτίμησης με την οικογενειακή λειτουργικότητα και τη διεκδικητικότητα σε φοιτητικό πληθυσμό.**

Κυριαζοπούλου Θεώνη

Επόπτης: Σπ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

- ▶ **Εθνογραφική μελέτη ομάδων δραστηριοτήτων του Συλλόγου Οικογενειών για την Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.).**

Γκουτζάνη Παναγιώτα

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

20:00 – 21:15

Θεματική συνεδρία Β6Κ: ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Πρόεδρος: Π. Κορδούτης

- ▶ **Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και η διαπροσωπική επαφή ως προβλεπτικοί παράγοντες της ομοαρνητικότητας.**

Δελημάρου Ανθούλα-Στυλιανή

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

- ▶ **Η Κοινωνιο-ψυχολογική Ταυτότητα των Ομοφυλόφιλων στην Ελλάδα.**

Ηλιοπούλου Χρυσούλα

Επόπτης: Α. Μαντόγλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

- ▶ **Η απειλή αρρενωπότητας στους ομοφυλόφιλους άνδρες ως παράγοντας επίδρασης στην αυτοπαρατηρησία, την αυτοπαρουσίαση και την αλληλεπίδρασή τους με άλλους γκει άντρες.**

Ρίτσης Αντώνης

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

- ▶ **Ουσιοποίηση και ταυτότητα στο λόγο Ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων ανδρών.**

Μίχος Ιωάννης

Επόπτης: Ε. Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

- ▶ **Η βιωμένη εμπειρία νεαρών Ελληνίδων γυναικών με αμφιφυλόφιλη ταυτότητα.**

Καραδημήτρη Καλλιόπη

Επόπτης: Λ. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αμφιθέατρο 2

17:00 – 18:15

Θεματική συνεδρία Β4Α: ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Πρόεδρος: Ρ. Μέλλον

- ▶ **Διερεύνηση των συνθηκών που διέπουν τις συμπεριφορές αυτοελέγχου και παρορμητικότητας.**

Κόλλια Μαρία-Ελένη

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Νατουραλιστικά vs. Ουσιαστικοποιητικά ρεπερτόρια αποδόσεων και η σχέση τους με στοιχεία ψυχοπαθολογίας.**

Ορκοπούλου Ευθυμία-Έφη

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Ο ρόλος των σημάτων ασφαλείας στον αυτοέλεγχο.**

Καγιούλη Κυριακή

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Πειραματική διερεύνηση του επιπέδου συμμετρίας των επιδράσεων της τιμωρίας και της ενίσχυσης.**

Μακρής Νικόλαος

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Η στερεοτυπία και η μεταβλητότητα της συμπεριφοράς, ενισχυμένες από μεταβάσεις σε πλαίσιο ασφαλείας.**

Τσιμπούκη Αικατερίνη-Στυλιανή

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

18:30 – 19:45

Θεματική συνεδρία Β5Α: ΣΩΜΑ: ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΠΤΙΚΕΣ

Πρόεδρος: Γ. Αλεξιάς

► **Η σχέση μεταξύ αλεξιθυμίας και διατροφικής παθολογίας μεταξύ γυναικών του γενικού πληθυσμού**

Μελισσουργάκη Ζανέτα-Ελένη

Επόπτης: Μ. Λουμάκου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Ενασχόληση με την εικόνα του σώματος και διαταραχές πρόσληψης τροφής: Εξετάζοντας ένα Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο σε έναν πληθυσμό νεαρών ενήλικων γυναικών.**

Αλεξάνδρου Σταυρούλα

Επόπτης: Γ. Αλεξιάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Ποιοτική διερεύνηση του λόγου αντρών με τη διάγνωση της νευρικής ανορεξίας.**

Πιλάκη Σαββίνα

Επόπτης: Α. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Το παιχνίδι με την κούκλα Barbie, ανάπτυξη της θηλυκότητας και εικόνα του σώματος.**

Πινακούλα Μαρία

Επόπτης: Α. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Η Κοινωνιολογική και η Ψυχολογική Διάσταση της Αναπηρίας.**

Βαγενά Κυριακή

Επόπτης: Γ. Αλεξιάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

20:00 – 21:15 Θεματική συνεδρία Β6Α: ΕΦΗΒΕΙΑ

Πρόεδρος: Σ. Καζή

► **Παιδιά, έφηβοι και νέοι στην Ελλάδα της κρίσης: Διασχίζοντας το αναπτυξιακό σταυροδρόμι μιας πολιτισμικής-ιστορικής πρόκλησης.**

Ακαλέστου Λαμπρινή-Θεοδώρα

Επόπτης: Μ. Δαφέρμος, Πανεπιστήμιο Κρήτης

► **Αυτοεκτίμηση και σχολική επίδοση εφήβων από έγγαμες και διαζευγμένες οικογένειες.**

Παππά Αδαμαντία

Επόπτης: Φ. Μόττη-Στεφανίδη, Εθνικό και Καποδιστριακό

Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Εφηβεία: Γονικό ύφος ανατροφής και ψυχοσυναισθηματικές δυσκολίες.**

Σιφναίου Νικολέτα

Επόπτης: Σμ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Η ανάπτυξη της σεξουαλικότητας στην εφηβεία: Σύγκριση χριστιανικού και μουσουλμανικού δείγματος.**

Σουλελέ Ξανθή-Μαλβίνα

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

Αθηνών

► **Η αίσθηση του ανήκειν στην ελληνική δυνητική κοινότητα Gamers του «STEAM».**

Δασκαλάκη Αγγελική

Επόπτης: Κ. Κοσκινάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κυριακή 17-12-2016

Πρωινές Συνεδρίες

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

10:00 – 11:15 Θεματική συνεδρία Γ1Κ: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Πρόεδρος: Σ. Καζή

► **Συναισθηματική επάρκεια και αυτοαντίληψη μαθητών δημοτικού με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες**

Ρογδάκη Χριστίνα

Επόπτης: Φ. Πολυχρόνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

Αθηνών

► **Εμπειρίες μητέρων παιδιών με ΔΕΠ-Υ**

Τσιαλαφούτα Νικολέττα

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Οι σχέσεις με τους συνομηλίκους και η συναισθηματική επάρκεια παιδιών Προσχολικής ηλικίας σε επικινδυνότητα για δυσκολίες μάθησης**

Τσοπανά Βαρβάρα

Επόπτης: Κ. Βουγιούκας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης-Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

► **Απώλεια και πένθος σε παιδιά με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές: Η περίπτωση του Αυτισμού**

Μοροχλιάδης Αλέξανδρος

Επόπτης: Φ. Τσαλικογλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

► **Κλίμακες εκτίμησης χαρισματικότητας (ΚΕΧ-Σ): Έλεγχος της αξιοπιστίας εσωτερικής συνέπειας και της συγκλίνουσας εγκυρότητάς τους σε σχέση με τους σχολικούς βαθμούς**

Δουγαλή Άννα

Επόπτης: Γ. Παπαντωνίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - Παιδαγωγικό

Τμήμα Νηπιαγωγών

11:30 – 12:30

Θεματική συνεδρία Γ2Κ: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι:

ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΥ

Πρόεδρος: Σ. Καζή

► **Μεταγινώσκει και μετασυναίσθημα: Έχουν σχέση μεταξύ τους;**

Αδαμίδου Μαρία-Απολλώνια και Σίμου Μερόπη

Επόπτης: Α. Κωσταρίδου – Ευκλείδη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η σχέση της προσωπικότητας με την τάση για απορρόφηση στις σκέψεις και τη φαντασία**

Πρένγκα Μαρία

Επόπτης: Α. Ευρυνόμη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η επίδραση της επαναλαμβανόμενης ανάσυρσης στη μνήμη επεισοδίων**

Μήτσα Μαρία

Επόπτης: Ε. Μασούρα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Ενημερότητα των γνωστικών διεργασιών ή ενημερότητα των συναισθημάτων; Επιδράσεις στην επίδοση σε μαθηματικά προβλήματα**

Τρικούπη-Μπάγια Ιωάννα και Χαριτωνίδου Γκοάρ

Επόπτης: Α. Ευκλείδη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αμφιθέατρο 2

10:00 – 11:15

Θεματική συνεδρία Γ1Α: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Προεδρείο: Φ. Αναγνωστόπουλος

► Κοινωνικό κεφάλαιο και Ψυχική υγεία: Ποιοτική μελέτη σε αγροτική κοινότητα του Νομού Δράμας

Βεδούρα Χρυσή

*Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης***► Κοινωνικές αναπαραστάσεις του καρκίνου ατόμων που νόσησαν και ατόμων που δεν έχουν νοσήσει**

Μελίδου Πηνελόπη και Χαραλαμπίκη Σοφία

*Επόπτης: Ε. Φίγγου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών***► Η επίδραση της έδρας ελέγχου στην Αυτο-Αποτελεσματικότητα του αλκοολικού για αποχή συγκριτικά με το γενικό πληθυσμό**

Ποντίκη Χρυσάνθη

*Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο***► Ο φόβος της υποτροπής ως εμπόδιο για την κοινωνική επανένταξη των πρώην χρηστών**

Γουγουλή Χρυστίνα-Παρασκευή και Διανέλλου Γαρυφαλλιά

*Επόπτης: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης***► Γνωστικές αναπαραστάσεις, κοινωνικοί περιορισμοί και μετατραυματική ανάπτυξη γυναικών με Καρκίνο Μαστού**

Ντάβου Παναγιώτα

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

11:30 – 12:45

Θεματική συνεδρία Γ2Α: ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Πρόεδρος: Γρ. Ποταμιάνος

► Πρακτικές Φαρμακοθεραπείας και Διαχείρισης διαταραχών του φάσματος της Σχιζοφρένειας

Λιόδη Ιωάννα

*Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης***► Νευροψυχολογική διερεύνηση της δράσης της χρόνιας λήψης λιθίου επί των νοητικών λειτουργιών**

Καγιαμπάκη-Μπαϊμπάκη Ζαχαρούλα

*Επόπτες: Καζή Σμαράγδα και Τσάλτα Ελευθερία, Πάντειο Πανεπιστήμιο***► Διαχείριση των παρανοϊκών ιδεών: Μια ποιοτική μελέτη**

Αγγελίδου Αικατερίνη

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η εμπειρία της φροντίδας ενηλίκων με ψυχωτική διαταραχή: Οι αφηγήσεις των μητέρων**

Βασιλείου Ευγενία

Επόπτης: Λ. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Μητέρες ενηλίκων παιδιών με εμπειρία ψύχωσης: Κατανόηση, διαχείριση και αντίκτυπος της εμπειρίας στη ζωή και τη σχέση τους**
Κριτσινιώτη Μαρία

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

12:45 – 14:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ (καφές στο χώρο υποδοχής του Αμφ. Καράγεωργα II)

Απογευματινές Συνεδρίες

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

14:30 – 16:00 Θεματική συνεδρία Γ3Κ: **ΓΟΝΕΪΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ-ΑΠΟΡΡΙΨΗ**

Πρόεδρος: Σ. Τάνταρος

► **Γονική αποδοχή ή απόρριψη και ψυχολογική προσαρμογή: Η επιρροή της Ευαισθησίας της απόρριψης και του Φόβου Εγγύτητας**
Σκοπελίτου Ειρήνη

Επόπτης: Θ. Γιοβαζολιάς, Πανεπιστήμιο Κρήτης

► **Η γονική Αποδοχή-Απόρριψη σε σχέση με την επιθετικότητα στην εφηβική ηλικία**

Μάρκου Αθανασία

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Η γονική απόρριψη και η διαμόρφωση της ταυτότητας στην εφηβική ηλικία**

Αδαμοπούλου Ελένη

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Η μητρική απόρριψη μέσα από το παιδικό σχέδιο της οικογένειας**
Παπαβαρσάμη Διονυσία

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Η σχέση του τύπου γονεϊκότητας των μητέρων με τους φόβους των παιδιών τους κατά τη μέση παιδική ηλικία**

Καρπούζη Μαργαρίτα

Επόπτης: Β. Δασκάλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

► **Η ενθουμούμενη γονική αποδοχή-απόρριψη και ψυχική ευεξία κατά την ενήλικη ζωή: Ο ενήλικος δεσμός και το προφίλ διαπροσωπικών σχέσεων ως παράγοντες διαμεσολάβησης**

Ψωμά Σοφία

Επόπτης: Θεόδωρος Γιοβαζολιάς, Πανεπιστήμιο Κρήτης

16:15 – 17:30

Θεματική συνεδρία Γ4Κ: ΓΟΝΕΪΚΟΤΗΤΑ

Πρόεδρος: Μ. Σακαλάκη

► **Διερεύνηση των σχέσεων του άγχους γονέων και των προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών**

Ραυτοπούλου Αγγελική-Βικτωρία

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

► **Οι καθημερινές δραστηριότητες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, η σημασία που αποδίδουν οι γονείς σε αυτές και η συμμετοχή τους**
Αλιπράντη Ευτυχία, Βούτσινου Βαρβάρα-Μαρίνα και Ζερβού Δανάη-Αναστασία

Επόπτης: Κ. Παπαδοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών- Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

► **Η σχέση της γονεϊκής εμπλοκής, του άγχους και της αυτοεκτίμησης με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών**

Λαζάρου Σοφία

Επόπτης: Μ. Ψυχουντάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών- Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

► **Δυναμικά αλληλεπίδρασης μεταξύ πρόωρου βρέφους-μητέρας και τελειόμνου βρέφους-μητέρας: Μια πιλοτική μελέτη περίπτωσης**
Φραγκάκη Κωνσταντίνα

Επόπτης: Θ. Κοκκινάκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης

► **Η διαμόρφωση του Οιδιπόδειου Συμπλέγματος και του τραύματος του αποχωρισμού στα παιδιά που έχουν υποστεί παραμέληση και διαμένουν σε ίδρυμα παιδικής προστασίας**

Ποπόβα Ιρίνα

Επόπτης: Λ. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αμφιθέατρο 2

14:30 – 15:45

Θεματική συνεδρία Γ3Α: ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Πρόεδρος: Γ. Προδρομίτης

► **Δέσμευση στην εργασία και στον εθελοντισμό: Μια έρευνα ημερολογίων**

Βλάχου Άννα – Γλυκερία και Παπαδοπούλου Γεωργία

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

- **Εργασιακός εκφοβισμός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση**
Καζάκης Θεόδωρος
Επόπτης: Χ. Αθανασιάδου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- **Ακαδημαϊκά κίνητρα και στρατηγικές αυτοϋπονόμευσης φοιτητών**
Κανέλλου Αγγελική Άννα
Επόπτης: Φ. Πολυχρόνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- **Ηγετική συμπεριφορά προπονητή και συνοχή ομάδων καλαθοσφαίρισης**
Λιαλιούτη Δήμητρα
Επόπτης: Μ. Ψυχουντάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών- Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
- **Διαστάσεις προσωπικότητας και επιλογή φοίτησης σε στρατιωτικές σχολές**
Κακούρου Μυρτώ-Παναγιώτα
Επόπτης: Αι. Γκαρή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- 16:00 – 17:15** **Θεματική συνεδρία Γ4Α: ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ**
Πρόεδρος: Α. Μαντόγλου
- **Στάσεις των νέων απέναντι στην Παιδοφιλία**
Οικονόμου Ιόλη-Μαρία και Κόγια Παναγιώτα
Επόπτης: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- **Ποιες είναι οι αντιλήψεις και οι στάσεις των ατόμων για τα κίνητρα της εγκληματικότητας**
Ζωμένου Νικολία
Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο
- **Αναπαραστάσεις της εξουσίας και πρακτικές πειθούς: Ο ενδιάμεσος κρίκος των άρρητων θεωριών επιρροής**
Θερμού Ξανθίππη
Επόπτης: Γ. Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο
- **Αντικειμενοποίηση αθλητριών και κοινωνικά στερεότυπα**
Βελούδου Γεωργία
Επόπτης: Α. Μαντόγλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο
- **Είναι οι Femem μια νέα μορφή του Φεμινιστικού Κινήματος; Θεματική ανάλυση συνεντεύξεων**
Τσινίδου Κυριακή και Τσατσούλα Ελευθερία
Επόπτης: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΟΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ οργανωμένες σύμφωνα με το πρόγραμμα
(βρίσκεται και στο www.kordoutis.gr/psyconf)**Παρασκευή 16-12-2016****19:00 – 20:00****Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Α1Κ: ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Πρόεδρος: Φ. Αναγνωστόπουλος

Διερεύνηση της σχέσης της αισιοδοξίας, των αναπαραστάσεων της ασθένειας και των στρατηγικών αντιμετώπισης του στρες που οφείλεται νόσο, με την προσαρμογή των ασθενών στη Σκλήρυνση κατά Πλάκας

Σούρμπα Ελευθερία

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η Σκλήρυνση κατά Πλάκας (ΣΚΠ) είναι μια χρόνια αυτοάνοση νευρολογική νόσος που εμφανίζεται κατά κύριο λόγο σε νεαρούς ενήλικες και συχνότερα στις γυναίκες και έχει ακαθόριστη αιτία. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία (Folkman & Moskowitz, 2000), η προδιαθεσική αισιοδοξία φαίνεται να προάγει την προσαρμογή στη νόσο. Παράλληλα, σε αυτή συμβάλλουν και οι αναπαραστάσεις του ατόμου για τη νόσο. Έχει διαπιστωθεί ότι όσο περισσότερο θεωρεί το άτομο ότι μπορεί να ελέγξει τη νόσο από την οποία πάσχει, αλλά και όσο λιγότερες ποσοτικά ή λιγότερο σοβαρές συνέπειες αποδίδει σε αυτή, τόσο καλύτερη είναι η προσαρμογή του ατόμου (Jorson & Moss-Morris, 2003). Επιπλέον, οι στρατηγικές αντιμετώπισης του στρες φαίνεται να παίζουν σημαντικό ρόλο στην προσαρμογή των ασθενών (Revenson & Felton, 1989).

Προκειμένου να μελετήσουμε τη σχέση της προσαρμογής με τις παραπάνω μεταβλητές πραγματοποιήσαμε μια έρευνα σε ασθενείς με σκλήρυνση κατά πλάκας ενός δημόσιου Νοσοκομείου της Δυτικής Αττικής (N= 118). Τα ερωτηματολόγια που χορηγήθηκαν μετρούσαν την αισιοδοξία (Life Orientation Test- Revised, Scheier, Carver & Bridges, 1994), τις αναπαραστάσεις της ασθένειας (Illness Perception Questionnaire, Weinman, Petrie, Moss-Morris, & Horne, 1996), τις στρατηγικές αντιμετώπισης του στρες που οφείλεται στη νόσο (Ways of Coping, Folkman & Lazarus, 1983), και την ψυχοκοινωνική προσαρμογή (PAIS, Derogatis, 1983).

Από την ανάλυση των δεδομένων φάνηκε ότι η μεταβλητή «κοινωνικό περιβάλλον» συσχετιζόταν θετικά με την ψυχική καταπόνηση ($r = .35, p < .01$). Παράλληλα, η υπόθεση ότι η αισιοδοξία συσχετίζεται αρνητικά με την ψυχική καταπόνηση και άρα θετικά με την προσαρμογή στη νόσο επιβεβαιώθηκε ($r = .41, p < .05$). Επίσης η υπόθεση ότι το αίσθημα ελέγχου της νόσου σχετίζεται θετικά με την αισιοδοξία και την προσαρμογή, δηλαδή αρνητικά με την ψυχική καταπόνηση, επιβεβαιώθηκε ($r = -.29, p < .01$). Αντίστοιχα, οι αποδιδόμενες συνέπειες της νόσου σχετίζονταν αρνητικά με την αισιοδοξία και την προσαρμογή, όπως αναμέναμε. Οι υποθέσεις που αφορούσαν τις στρατηγικές αντιμετώπισης του στρες επιβεβαιώθηκαν μερικώς, καθώς στατιστικά σημαντική συσχέτιση βρέθηκε μόνο για τις στρατηγικές της 'θετικής προσέγγισης του προβλήματος'. Επιπλέον βρέθηκε ότι οι άνδρες, σε σύγκριση με τις γυναίκες ασθενείς, χρησιμοποιούσαν περισσότερο τη στρατηγική της ρύθμισης του συναισθήματος.

Χαρακτηριστικά προσωπικότητας, όπως η αισιοδοξία, αλλά και οι στρατηγικές διαχείρισης του στρες, φαίνεται ότι επηρεάζουν το βαθμό προσαρμογής των ασθενών με σκλήρυνση κατά πλάκας. Αυτά τα αποτελέσματα είναι σημαντικά για το σχεδιασμό προγραμμάτων υποστήριξης αυτών των ασθενών, ώστε να επιτευχθεί καλύτερη προσαρμογή στις συνθήκες της νόσου.

Αφηγήσεις ζωής: Η εμπειρία της πολλαπλής σκλήρυνσης

Νιράκη Εμμανουέλα

Επόπτης: Μ. Δικαίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη είναι μια προσπάθεια διερεύνησης της εμπειρίας των ατόμων που βιώνουν τη χρόνια αυτοάνοση πάθηση της Πολλαπλής Σκλήρυνσης. Αντλώντας από τον αφηγηματικό λόγο, που αρθρώνουν σε συνθήκες συνέντευξης πέντε ενήλικα άτομα (2 άνδρες και 3 γυναίκες) αφηγούμενα την εμπειρία τους και τις κοινωνικές προεκτάσεις που αυτή έχει σε πολλαπλά επίπεδα ζωής, η έρευνα εστιάζει στη θεματική ανάλυση του λόγου των υποκειμένων και τον εντοπισμό των διαφορετικών «τύπων αφηγήματος» που αυτά εκφέρουν. Απώτερος στόχος της ανάλυσης είναι να διαφανεί το νόημα και η σημασία του κάθε αφηγήματος, καθώς και οι επιπτώσεις του στην πορεία ζωής των υποκειμένων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, προέκυψαν διαφορετικά είδη αφηγημάτων που πληροφορούν τον αναγνώστη για τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις τους απέναντι στην ασθένεια από τη στιγμή της διάγνωσης στο αφηγηματικό «τώρα». Διαμορφώθηκαν «αφηγήματα αναζήτησης του νόηματος», «αφηγήματα αδιεξόδου και χάους» και «μικτά αφηγήματα» που εμπεριέχουν στοιχεία από τα άλλα δύο. Στο πλαίσιο αυτών των αφηγημάτων δίνονται πληροφορίες για τον εαυτό στα πλαίσια του συστήματος, την προσαρμογή στη νέα συνθήκη αλλά και την εμμονή στην απώλεια και τέλος, για τη σχέση του ατόμου με την κοινωνία. Όλα αυτά συνθέτουν ένα κοινωνιοψυχολογικό πλαίσιο το οποίο διαφωτίζει τον τρόπο που τα υποκειμένα προσλαμβάνουν και αντιμετωπίζουν την εν λόγω πάθηση.

Τα ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά των τοξικοεξαρτημένων

- Προσωπικές ερμηνείες πρώων χρηστών

Καλαφάτη Ιωάννα

Επόπτης: Γ. Αλεξιάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η εξάρτηση από τα ναρκωτικά αποτελεί σοβαρό πρόβλημα των σύγχρονων κοινωνιών, που ως αντικείμενο έρευνας έχει προσεγγιστεί κυρίως ποσοτικά, με στόχο την ανάδειξη αιτιωδών σχέσεων, συχνά παραβλέποντας τον λόγο των ίδιων των ατόμων που εμπλέκονται στη χρήση. Η παρούσα έρευνα, έχοντας ως αφετηρία την παραδοχή ότι κάθε άνθρωπος έχει τη δική του ιστορία, έχει ως κύριο ερευνητικό ερώτημα τον προσδιορισμό του τρόπου με τον οποίο τα άτομα με παρελθόν χρήσης ουσιών ορίζουν και ερμηνεύουν την εμπειρία τους από την σκοπιά του παρόντος.

Δεκαπέντε (15) αυτοβιογραφικά σημειώματα μελών του θεραπευτικού προγράμματος ΚΕΘΕΑ-ΝΟΣΤΟΣ, που γράφτηκαν κατά την παραμονή τους στην θεραπευτική κοινότητα, επιλέχθηκαν ως δείγμα της έρευνας και αναλύθηκαν ποιοτικά σύμφωνα με τις αρχές της εμπειρικά θεμελιωμένης θεωρίας (Grounded Theory).

Η ανάλυση των αυτοβιογραφιών ανέδειξε τέσσερις εξελικτικές ενότητες, που περιλαμβάνουν τους επιμέρους άξονες σχετικά με τη χρήση ουσιών και συγκεκριμένα: α) την ανάπτυξη μιας υποκουλτούρας παραβατικότητας πριν την χρήση, β) τη γνωριμία με τις ουσίες και τον πειραματισμό, όταν ακόμα η χρήση αξιολογείται θετικά, γ) την μετέπειτα εκπαιδευτική πορεία του αυτοβιογραφούμενου - απόρροια της προβληματικής χρήσης και δ) την απόφαση του υποκειμένου για αλλαγή, σύμφωνα με τους ορισμούς που το ίδιο αποδίδει σε αυτήν.

Η αφήγηση των υποκειμένων για το παρελθόν από την παροντική σκοπιά του θεραπευόμενου αποδείχθηκε πλούσια σε ερμηνευτικό σχολιασμό και επιβεβαίωσε ότι η ζωή των ατόμων με εμπειρία χρήσης, κάθε άλλο παρά στερείται νοήματος. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν την απουσία ομοιογένειας και συνεκτικότητας στην εμπειρία χρήσης, καθώς διαφορετικά άτομα με διαφορετικές ατομικές ιστορίες δίνουν διαφορετικό νόημα στην εμπλοκή τους με τις ουσίες.

**Μελέτη της επιβάρυνσης, της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας
και της νοηματοδότησης σε δείγμα φροντιστών ασθενών με άνοια τύπου Alzheimer**

Μαντζώρου Αγγελική

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η άνοια τύπου Alzheimer αποτελεί μία νευροεκφυλιστική ασθένεια που χαρακτηρίζεται από προοδευτική έκπτωση της μνήμης και των άλλων νοητικών λειτουργιών και έχει ως αποτέλεσμα την εξάρτηση των ασθενών και την ανάγκη υποστηρικτικής φροντίδας. Τη φροντίδα αυτή αναλαμβάνουν συνήθως οι οικογενειακοί φροντιστές. Πρόκειται για ένα έργο δύσκολο, γεμάτο συναισθηματική ένταση και φυσική εξάντληση, με αποτέλεσμα να χαρακτηρίζονται οι ίδιοι σαν τα «κρυμμένα θύματα» της νόσου (Brodsky et al., 2009). Σκοπός της παρούσας έρευνας, λοιπόν, είναι η κατανόηση της επιβάρυνσης, των προβλημάτων ψυχικής υγείας και των πηγών υποστήριξης των συγγενών, που φροντίζουν άτομα με άνοια τύπου Alzheimer.

Η έρευνα στηρίχθηκε σε δείγμα 100 οικογενειακών φροντιστών, το οποίο συγκεντρώθηκε από τα κέντρα ημέρας της Ψυχογηριατρικής Εταιρείας «ο Νέστωρ» και της Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Αθηνών. Χορηγήθηκαν πέντε ερωτηματολόγια: δύο ερωτηματολόγια που αφορούσαν τα κοινωνικο-δημογραφικά στοιχεία του ασθενούς και του οικογενειακού φροντιστή του, το ερωτηματολόγιο επιβάρυνσης φροντιστή (Zarit & Zarit Burden Scale), το ερωτηματολόγιο κατάθλιψης (CES-D) της Radloff και το ερωτηματολόγιο νοηματοδότησης (finding meaning through caregiving) της Carol J. Farran.

Επιβεβαιώθηκε ότι οι γυναίκες φροντιστές βιώνουν μεγαλύτερη επιβάρυνση και εμφανίζουν υψηλότερες τιμές στην κλίμακα της κατάθλιψης σε σχέση με τους άντρες φροντιστές. Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι όσο αυξάνονται οι τιμές της επιβάρυνσης του φροντιστή, τόσο αυξάνονται και οι τιμές της κατάθλιψης ($r = .567, p < .01$). Φάνηκε, επίσης, ότι όσο αυξάνονται οι τιμές του «προσωρινού/ μεταβατικού νοήματος» (provisional meaning), μειώνονται οι τιμές της κατάθλιψης ($r = -.231, p < .05$) και της επιβάρυνσης του φροντιστή ($r = -.274, p < .01$). Αντιθέτως, δεν επιβεβαιώθηκε η συσχέτιση μεταξύ του «απόλυτου/ απώτερου νοήματος» (ultimate meaning) και της επιβάρυνσης και της κατάθλιψης.

Τα ερευνητικά ευρήματα μπορεί να χρησιμεύσουν για την περαιτέρω κατανόηση των αναγκών των οικογενειακών φροντιστών και για την εφαρμογή παρεμβάσεων με στόχο την ικανοποίηση αυτών των αναγκών, εστιάζοντας στη μείωση της επιβάρυνσης και των ψυχολογικών επιπτώσεων στους φροντιστές των ατόμων με άνοια τύπου Alzheimer.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Α2Κ: ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ LIFE COACHING

Πρόεδρος: Α. Σταλίκας

Η εμπειρία των ψυχοθεραπευτών που μετέρχονται του ανοικτού διαλόγου

Χράντα Κυριακή-Μαρία

Επόπτης: Ε. Αυδή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της εμπειρίας θεραπευτών, που εργάζονται με βάση τις αρχές του Ανοικτού Διαλόγου, με άτομα που φέρουν τη διάγνωση της ψύχωσης. Για το σκοπό αυτό διεξήχθησαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Για την ανάλυση του υλικού που συγκεντρώθηκε χρησιμοποιήθηκαν στρατηγικές της Θεμελιωμένης Θεωρίας. Από τα αποτελέσματα που προέκυψαν, επιβεβαιώθηκαν τα κεντρικότερα θεωρητικά σημεία του Ανοικτού Διαλόγου, όπως η αρχή της πολυφωνικότητας, η ανοχή στην αβεβαιότητα, η διαθεσιμότητα στο «εδώ και τώρα» και η θέση του θεραπευτή ως «μη ειδικού». Ωστόσο, αναδείχθηκαν και ορισμένα σημαντικά στοιχεία που αφορούν το βίωμα του ίδιου του θεραπευτή και για τα οποία διαφαίνεται η ύπαρξη ενός βιβλιογραφικού κενού. Έτσι, η παρούσα έρευνα συμπεραίνει πως οι δυσκολίες και οι εσωτερικές εμπειρίες των θεραπευτών, καθώς και η δημιουργία θεραπευτικής σχέσης με τον ασθενή και το δίκτυο είναι τομείς που αξίζει να διερευνηθούν περαιτέρω στο μέλλον.

Η εμπειρία συμμετοχής σε ομάδα Αυτοβοήθειας ατόμων με δυσκολίες στη Διάθεση

Πελέκη Ιωάννα

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η πρώτη επαφή ατόμων που αντιμετωπίζουν ψυχικές δυσκολίες με την αυτοβοήθεια οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη δράση του σωματείου ΜΑΖΙ και της ομάδας «Ελεύθερη Πτώση». Οι δυο αυτές ομάδες απευθύνονται σε άτομα με δυσκολίες στη διάθεση, τα οποία έχουν τυχόν λάβει διάγνωση διπολικής διαταραχής ή κατάθλιψης.

Στην παρούσα έρευνα διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με άτομα που συμμετέχουν στις δύο αυτές ομάδες αυτοβοήθειας. Απώτερος στόχο είναι να αναδειχθούν αφενός η ποιότητα της εμπειρίας συμμετοχής και οι παράγοντες που συντελούν στη βελτίωση της ψυχικής τους υγείας και αφετέρου οι παράγοντες που δυσχεραίνουν τη λειτουργία των ομάδων. Τα δεδομένα αναλύθηκαν μέσω της ερμηνευτικής φαινομενολογικής ανάλυσης κι έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες σημειώνουν ως επί των πλείστων εξέλιξη σε επίπεδο διαπροσωπικών σχέσεων, σε ενδοπροσωπικό επίπεδο αλλά και σε διάφορες εκφάνσεις της λειτουργικότητάς τους. Επιπλέον τα άτομα που έχουν βιώσει αισθήματα περιθωριοποίησης και ελλιπούς υποστήριξης από τους σημαντικούς τους άλλους απολαμβάνουν την κοινωνικοποίηση και την κατανόηση από τους συμπαθούντες εντός ομάδας. Πάραυτα αναδείχθηκε η ανάγκη για βελτίωση του συντονισμού, αλλά και οργανωτική βελτίωση της λειτουργίας της ομάδας, καθώς και των μη ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών υγείας.

Ο ρόλος της αναδυόμενης μάθησης στην «Παθολογική» σκέψη:**Μια πειραματική ανάλυση**

Κατσούγκρη Παρασκευή Δανάη

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Υποστηρίζεται ότι οι αναδυόμενες σχέσεις ερεθισμάτων είναι η βάση της δυσλειτουργικής σκέψης που χαρακτηρίζει την «ψυχοπαθολογία». Μια τέτοια συμπεριφορά, όμως, τιμωρείται στο κοινωνικό περιβάλλον. Εφόσον η «ψυχοπαθολογία» θεωρείται ένα διαρκές φαινόμενο, αναμένεται ότι και οι «αναδυόμενες» παράλογες σχέσεις ερεθισμάτων θα παραμένουν αλώβητες έναντι της κοινωνικής τιμωρίας.

Στην προσπάθεια να ελεγχθεί η παραπάνω άποψη, οι συμμετέχοντες σε μια διαδικασία αντιστοίχισης σχημάτων, αρχικά καλούνταν να μάθουν με τρεις τάξεις ερεθισμάτων ότι $A=B$ και $B=G$. Στην δεύτερη φάση, ελέγχθηκε η ύπαρξη ή μη της μεταβατικότητας, δηλαδή αν ισχύει $A=G$ και $G=A$. Στην επόμενη φάση που πάλι είχαμε τους $A=G$ και $G=A$ συνδυασμούς, η επιλογή του σωστού στα $A=G$ τιμωρούταν (ενισχύονταν συμπτωματικά οι άλλες επιλογές), ενώ στα $G=A$ συνέχιζε να ενισχύεται. Στην τέταρτη φάση ελέγχθηκε η περίπτωση γενίκευσης του παραπάνω προτύπου σε άλλα σχήματα. Σε 26 από 29 άτομα, η μεταβατικότητα διατηρήθηκε στα $G=A$ και όχι στα $A=G$. Επίσης, στα $A=G$ η επιλογή σχήματος σταθεροποιήθηκε σε ένα από τα δυο εναλλακτικά, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της συμπτωματικής ενίσχυσης σε 23 συμμετέχοντες. Στο πείραμα, οι αναδυόμενες σχέσεις ερεθισμάτων δεν διατηρήθηκαν μετά από την τιμωρία, εκτός αν παράλληλα ενισχύονταν. Προτείνεται λοιπόν, η συμπτωματική ενίσχυση με τον τερματισμό πιο επώδυνων γεγονότων, ως ο μηχανισμός διατήρησης της προβληματικής σκέψης.

Μεγαλώνοντας με τον αυτισμό: Μια Ψυχοδυναμική - Βιωματική προσέγγιση

Τσούμπα Γεωργία

Επόπτης: Φ. Τσαλίκουλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η εργασία μου είναι μια μελέτη περίπτωσης, μια μαρτυρία, όπου καταθέτω με επιστημονικό τρόπο το προσωπικό μου βίωμα. Την ζωή μου για 25 χρόνια με τα δίδυμα αγόρια μου με αυτισμό. Για την βιβλιογραφική έρευνα ακολούθησα όλα τα στάδια: αναζήτηση, συγκέντρωση του διαθέσιμου υλικού, αποδελτίωση, ταξινόμηση των ειδικών βιβλιογραφικών δελτίων κατά θεματική ενότητα.

Η μέθοδος έρευνας, που χρησιμοποίησα είναι η ποιοτική ή μη ελεγχόμενη μελέτη περίπτωσης. Για την περιγραφή της εμπειρίας μου ακολούθησα τις χρονικές περιόδους, όπως αυτές δίνονται από τον FELDMAN (2009), ενώ για κάθε χρονική περίοδο η συλλογή των δεδομένων έγινε με ελεύθερο συνειρμό. Η μαρτυρία μου περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια: πριν την διάγνωση, το σοκ της διάγνωσης, Ορφέα, Αλέξανδρος, Αλληλεπίδραση Ορφέα και Αλέξανδρου. Επιβεβαιώθηκαν πολλοί θεωρητικοί του αυτισμού στην περίπτωση του Αλέξανδρου και του Ορφέα, ενώ άλλοι δεν επιβεβαιώθηκαν. Μέσα από την βιβλιογραφική αναζήτηση και ταυτόχρονα από την κατάθεση του προσωπικού μου βιώματος αναδείχθηκε ένα πιο πλήρες πορτρέτο του αυτισμού σε ατομικό, οικογενειακό και κοινωνικό επίπεδο. Ξεκίνησα ψυχοθεραπεία, αυξήθηκε η αυτοεκτίμηση και η αυτοπεποίθησή μου, βελτιώθηκε η επαφή με τα συναισθήματά μου. Εκπαιδευτήκα στην επιμονή, υπομονή, πειθαρχία και στην αποδοχή της διαφορετικότητας. Έμαθα να διεκδικώ συλλογικά τα δικαιώματα των αναπήρων και των οικογενειών τους.

Life coaching στο διαδίκτυο: Μια κριτική παρουσίαση και προσέγγιση

Σαρτζετάκη Αρχόντισσα

Επόπτης: Κ. Κοσκινάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα εργασία αφορά στην κριτική παρουσίαση και προσέγγιση του Διαδικτυακού *LifeCoaching*, και τη σύγκρισή του με το *face-to-faceLifeCoaching* και τη Συμβουλευτική Ψυχολογία. Ειδικότερα, αρχικά διερευνώνται το θεωρητικό υπόβαθρο και η πρακτική εφαρμογή του Διαδικτυακού *LifeCoaching*. Σκοπός είναι η μελέτη της αποτελεσματικότητας της συγκεκριμένης μεθόδου σε σύγκριση με άλλες, ιδίως το *face-to-faceLifeCoaching*, αλλά και μεμονωμένα.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε ήταν η ποιοτική έρευνα στο πλαίσιο της οποίας διεξήχθησαν ατομικές ημι-δομημένες συνεντεύξεις με άτομα που έχουν συμμετάσχει σε συνεδρίες που έγιναν και με τις δύο προαναφερθείσες μεθόδους.

Τα ερευνητικά ευρήματα έδειξαν ότι το Διαδικτυακό *LifeCoaching*, όταν χρησιμοποιείται ως αποκλειστικό μέσο επικοινωνίας μεταξύ *Coach* και *Coachee* δεν προσφέρει ούτε μεγαλύτερα αλλά ούτε και μικρότερα αποτελέσματα σε σύγκριση με τις περιπτώσεις των ατόμων που συμμετέχουν μόνο σε *face-to-faceLifeCoaching* συνεδρίες. Επιπρόσθετα, προέκυψε ότι τα άτομα που πραγματοποιούν συνδυασμένα Διαδικτυακό *LifeCoaching* και *face-to-faceLifeCoaching* δεν έχουν μεγαλύτερα αλλά ούτε και μικρότερα αποτελέσματα σε σχέση με τα άτομα που κάνουν μεμονωμένα ένα από τα δύο. Τέλος, φάνηκε ότι τα άτομα που συμμετέχουν σε συνεδρίες Διαδικτυακού *LifeCoaching* αναμένεται να έχουν καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με όσα άτομα δεν συμμετέχουν σε κανένα πρόγραμμα *LifeCoaching*.

Παρασκευή 16-12-2016

19:00 – 20:00

Αμφιθέατρο 2

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Α1Α: ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ Ι: ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΡΡΩΣΗ

Πρόεδρος: Δ. Ξανθοπούλου

Οργανωσιακές αλλαγές και εξάντληση: Ο ρυθμιστικός ρόλος του Job Crafting

Καλογεροπούλου Ελένη-Λήδα και Κώστας Σωκράτης

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σκοπός της παρούσας έρευνας ποσοτικών ημερολογίων ήταν η μελέτη του φαινομένου του job crafting (αναζήτηση εργασιακών πόρων, αναζήτηση προκλήσεων, περιορισμός εργασιακών απαιτήσεων) σε συνθήκες οργανωσιακών αλλαγών. Συγκεκριμένα, αναμενόταν ότι οι δυσμενείς οργανωσιακές αλλαγές, οι οποίες λειτουργούν ως εργασιακές απαιτήσεις, θα σχετίζονται θετικά με τα ημερήσια επίπεδα εξάντλησης των εργαζομένων. Επιπρόσθετα, αναμενόταν, ότι οι τρεις διαστάσεις του job crafting θα ρυθμίζουν τη θετική σχέση μεταξύ οργανωσιακών αλλαγών και εξάντλησης με τρόπο ώστε η σχέση να είναι λιγότερο ισχυρή σε συνθήκες που οι εργαζόμενοι αναζητούν εργασιακούς πόρους και προκλήσεις και περιορίζουν τις εργασιακές απαιτήσεις, σε ημερήσιο επίπεδο. Το δείγμα της έρευνας ($N=36$) ήταν εργαζόμενοι σε διάφορους οργανισμούς.

Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ένα γενικό ερωτηματολόγιο και ένα ημερολόγιο κατά τη διάρκεια πέντε διαδοχικών εργάσιμων ημερών.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δεν επιβεβαίωσαν τη θετική σχέση μεταξύ οργανωσιακών αλλαγών και ημερήσιας εξάντλησης. Επίσης, σε αντίθεση την υπόθεση, βρέθηκε ότι η σχέση αλλαγών και εξάντλησης ήταν θετική τις μέρες εκείνες που οι εργαζόμενοι προσπαθούσαν να περιορίσουν τις εργασιακές τους απαιτήσεις. Η παρούσα έρευνα συμβάλλει στην βιβλιογραφία για το ρόλο του

29

job crafting, επιβεβαιώνοντας ότι δεν είναι όλες οι διαστάσεις του εξίσου επωφελείς για τους εργαζόμενους.

Η μεταφορά της εξάντλησης των γονιών από την εργασία στο σπίτι και η επίπτωσή της στα παιδιά: Ο ρυθμιστικός ρόλος της εργασιομανίας και της διαχείρισης χρόνου

Κοραΐδου Σοφία

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στην εργασία αυτή μελετήθηκε η μεταφορά της εργασιακής εξάντλησης που βιώνουν οι σύζυγοι στο σπίτι μέσω του μηχανισμού της υπερχειλίσης. Επιπλέον, εξετάστηκε η επίδραση της εξάντλησης των συζύγων στα αρνητικά συναισθήματα των παιδιών τους, μέσω του μηχανισμού της μεταβίβασης. Αναμενόταν ότι η υπερχειλίση της εξάντλησης από τον εργασιακό στον οικογενειακό χώρο, αλλά και η μεταβίβαση της στα αρνητικά συναισθήματα των παιδιών θα είναι πιο ισχυρή για τους εργασιομανείς γονείς και για όσους γονείς δε διαχειρίζονται αποτελεσματικά το χρόνο τους.

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν εκατόν εβδομήντα άτομα και συγκεκριμένα 51 ζευγάρια και 68 παιδιά.

Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν την υπερχειλίση της εξάντλησης από την εργασία στο σπίτι και για τα δύο φύλα. Όσον αφορά τη μεταβίβαση, δεν επαληθεύτηκε η επίδραση της εξάντλησης των γονιών στα αρνητικά συναισθήματα των παιδιών τους. Τα αποτελέσματα δεν επιβεβαίωσαν το ρυθμιστικό ρόλο της εργασιομανίας. Ωστόσο, επαληθεύτηκε -μόνο για τις εργαζόμενες συζύγους- ο ρυθμιστικός ρόλος της διαχείρισης χρόνου, καθώς η θετική σχέση ανάμεσα στην εργασιακή εξάντληση και την εξάντληση στο σπίτι ήταν ισχυρότερη για τις γυναίκες που δε διαχειρίζονται αποτελεσματικά το χρόνο τους. Τα ευρήματα της έρευνας εξηγούν με ποιόν τρόπο συγκεκριμένα ατομικά χαρακτηριστικά, όπως η διαχείριση χρόνου, επηρεάζουν τους μηχανισμούς της υπερχειλίσης από την εργασία στο σπίτι.

Επηρεάζει η εργασιακή εξάντληση των γονιών την ικανοποίηση των παιδιών τους από τη ζωή; Μια έρευνα σε εργαζόμενα ζευγάρια και τα παιδιά τους

Παυλίδου Ειρήνη

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Βασική υπόθεση της έρευνας ήταν ότι η εργασιακή εξάντληση των γονιών, η οποία οφείλεται στις απαιτήσεις της εργασίας τους, μεταφέρεται στο σπίτι και εν συνεχεία, επηρεάζει την ικανοποίηση των παιδιών τους από τη ζωή, διαμέσου της (μειωμένης) γονεϊκής κοινωνικής υποστήριξης και της κοινωνικής υποβάθμισης.

Στην έρευνα συμμετείχαν 51 εργαζόμενα ζευγάρια και τα παιδιά τους ($N = 68$). Οι υποθέσεις εξετάστηκαν με αναλύσεις διαδρομών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι διαδικασίες μέσω των οποίων οι εργασιακές εμπειρίες μεταφέρονται στο σπίτι και επηρεάζουν τα παιδιά διαφέρουν για τους άνδρες και τις γυναίκες. Οι εργασιακές απαιτήσεις των ανδρών βρέθηκε ότι σχετίζονται με την ικανοποίηση των παιδιών τους από τη ζωή μέσω της εργασιακής εξάντλησης και της εξάντλησης στο σπίτι. Επίσης, βρέθηκε ότι η κοινωνική υποβάθμιση των παιδιών από τον πατέρα σχετίζεται αρνητικά με την ικανοποίηση τους από τη ζωή. Η εργασιακή εξάντληση των γυναικών βρέθηκε ότι συνδέεται αρνητικά με την κοινωνική υποστήριξη που προσφέρουν στα παιδιά τους διαμέσου της εξάντλησης που νιώθουν στο σπίτι. Επιπλέον, η κοινωνική υποστήριξη που προσφέρει η μητέρα βρέθηκε να σχετίζεται θετικά με την ικανοποίηση των παιδιών από τη ζωή. Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν ότι οι εργασιακές εμπειρίες δεν επηρεάζουν μόνο τους εργαζόμενους συζύγους αλλά μεταφέρονται και στα παιδιά τους.

Job Crafting, Ανάγκη για ανάρρωση και εμπειρίες ανάρρωσης: Μια συγκριτική μελέτη σε δύο εργασιακά περιβάλλοντα με διαφορετικά επίπεδα αυτονομίας

Μπαλταδάκη Ευαγγελία και Τσεκούρα Αποστολία

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σκοπός της παρούσας έρευνας ποσοτικού ημερολογίου ήταν να μελετηθεί η σχέση του job crafting με την ανάγκη για ανάρρωση και τις εμπειρίες ανάρρωσης σε εργασιακά περιβάλλοντα που χαρακτηρίζονται από διαφορετικά επίπεδα αυτονομίας (στρατός και τράπεζα). Υποθέσαμε ότι οι στρατηγικές του job crafting (αναζήτηση εργασιακών πόρων, αναζήτηση προκλήσεων, περιορισμός ανασταλτικών απαιτήσεων και ανάθεση καθηκόντων) θα σχετίζονται αρνητικά με την ανάγκη για ανάρρωση κυρίως σε συνθήκες υψηλής αυτονομίας και ότι η ανάγκη για ανάρρωση θα σχετίζεται αρνητικά με τις εμπειρίες ανάρρωσης.

Στην έρευνα συμμετείχαν τριάντα στρατιωτικοί και τριάντα τραπεζικοί υπάλληλοι, οι οποίοι συμπλήρωσαν ένα γενικό ερωτηματολόγιο και ένα ημερολόγιο για πέντε διαδοχικές εργάσιμες ημέρες, στο τέλος της ημέρας.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι εργαζόμενοι στη τράπεζα βιώνουν υψηλότερα επίπεδα αυτονομίας σε σχέση με τους εργαζόμενους στο στρατό. Σε αντίθεση με τις υποθέσεις, βρέθηκε θετική σχέση ανάμεσα στον περιορισμό των ανασταλτικών απαιτήσεων και την ανάθεση καθηκόντων με την ανάγκη για ανάρρωση καθώς και ότι η σχέση ανάμεσα στην ανάθεση καθηκόντων και την ανάγκη για ανάρρωση ήταν θετική μόνο στο περιβάλλον της τράπεζας (υψηλή αυτονομία) και αρνητική στο περιβάλλον του στρατού (χαμηλή αυτονομία). Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν την αρνητική σχέση ανάμεσα στην ανάγκη για ανάρρωση και τις εμπειρίες ανάρρωσης. Η παρούσα έρευνα υπογραμμίζει το ρόλο της αυτονομίας ως ρυθμιστή των επιπτώσεων του job crafting στην ευεξία των εργαζομένων.

Παρασκευή 16-12-2016

20:15 – 21:30

Αμφιθέατρο 2

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Α2Α: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Πρόεδρος: Σ. Σαμαρτζή

Γνωστικές αναπαραστάσεις και διαχείριση του χρόνου μαθητών λυκείου και φοιτητών

Ζιάτα Χριστίνα και Μυργιώτη Αγάπη

Επόπτης: Σ. Σαμαρτζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Γνωρίζουμε ότι οι στρατηγικές διαχείρισης του χρόνου συνδέονται με τις προσωπικές επιλογές των ατόμων στις δεδομένες κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες. Η παρούσα έρευνα μελετά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται και διαχειρίζονται τον χρόνο τελειόφοιτοι μαθητές λυκείου και φοιτητές. Αποσκοπεί στην ανάδειξη των στρατηγικών διαχείρισης τόσο του δεσμευμένου όσο και του ελεύθερου χρόνου τους και επικεντρώνεται αφενός στις τρέχουσες συνθήκες κρίσης που επικρατούν στην Ελλάδα σήμερα και αφετέρου, στη χρονική προοπτική των συμμετεχόντων. Πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις σε δύο κεντρικούς άξονες, την *Εργασία-Ανεργία* και τον *Ελεύθερο Χρόνο*, τους οποίους διέτρεξε ο άξονας της *Χρονικής Προοπτικής*.

31

Στην έρευνα συμμετείχαν ένας μαθητής και μία μαθήτρια της Γ' λυκείου και ένας φοιτητής και μία φοιτήτρια της Ιατρικής Σχολής. Η ανάλυση του περιεχομένου των συνεντεύξεων έγινε σύμφωνα με τη Ερμηνευτική Φαινομενολογική Προσέγγιση (IPA), η οποία στηρίζεται στις βιωμένες και νοηματοδοτημένες εμπειρίες των υποκειμένων. Φάνηκε ότι ο χρόνος αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης για όλους τους συμμετέχοντες, καθώς βιώνουν έντονα το αίσθημα της *χρονικής βιασύνης* και συχνά περιορίζουν τον ελεύθερο χρόνο τους προκειμένου να ανταπεξέρθουν στις υποχρεώσεις τους. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιούν στρατηγικές που έχουν σκοπό όχι μόνο την συναισθηματική ανακούφιση και την μείωση του άγχους στο παρόν, αλλά και την επένδυση σε κόπο και χρόνο για ένα καλύτερο μέλλον.

Διερεύνηση της εμπειρίας της υπνικής παράλυσης σε νέους αστικών κέντρων της Ελλάδας

Κύρου Δημήτριος

Επόπτης: Ε. Αυδή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα μελέτη αφορά την υπνική παράλυση, ένα φαινόμενο για το οποίο η ερευνητική βιβλιογραφία δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, κυρίως όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο εμπλέκονται σε αυτό βιολογικές, ψυχολογικές και κοινωνικοπολιτισμικές παράμετροι. Συγκεκριμένα, αφορά τη μελέτη της εμπειρίας της υπνικής παράλυσης, καθώς και τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τη νοηματοδοτούν και τη διαχειρίζονται νέοι, που ζουν σε αστικά κέντρα στην Ελλάδα.

Το ερευνητικό υλικό αποτελείται από εννέα απομαγνητοφωνημένες ημιδομημένες συνεντεύξεις με νέους ενήλικες που είχαν την εμπειρία υπνικής παράλυσης, και αναλύθηκε με βάση τις αρχές της θεματικής ανάλυσης. Βρέθηκε ότι οι περιγραφές των συμμετεχόντων όσον αφορά τα βασικά χαρακτηριστικά της εμπειρίας ήταν παρόμοιες με αυτές που έχουν παρατηρηθεί διαπολιτισμικά. Όσον αφορά τη διαχείριση της εμπειρίας από τους συμμετέχοντες, ιδιαίτερη θέση κατείχαν σε αυτήν τη διεργασία οι πολιτισμικά διαθέσιμες δοξασίες περί Μόρας, η αναζήτηση πληροφοριών για την υπνική παράλυση, και η επικοινωνία της εμπειρίας με άλλα άτομα. Οι ερμηνείες που υιοθέτησαν οι συμμετέχοντες φάνηκε πως σχετίζονταν με τις σκέψεις και τις αντιδράσεις τους κατά τη διάρκεια των επεισοδίων υπνικής παράλυσης. Οι επιστημονικές φυσιολογικές ερμηνείες του φαινομένου, που αναφέρθηκαν από τους περισσότερους συμμετέχοντες, συνέβαλαν στη μείωση της έντασης των επεισοδίων και της μετέπειτα δυσφορίας των συμμετεχόντων.

Η σχέση της αρνητικής και της θετικής σχιζοτυπίας με τα «υποκειμενικά» γνωστικά ελλείμματα

Ζαφειροπούλου Δήμητρα

Επόπτης: Σ. Γιακουμάκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η σχιζοτυπία συνιστά ένα σύνολο χαρακτηριστικών της προσωπικότητας, τα οποία αυξάνουν τον κίνδυνο εκδήλωσης διαταραχών στο φάσμα της σχιζοφρένειας. Αυτός ο κίνδυνος είναι υψηλότερος σε άτομα με γενετική προδιάθεση για τις εν λόγω διαταραχές, ωστόσο το ίδιο φαίνεται να ισχύει και για άτομα του γενικού πληθυσμού με υψηλή σχιζοτυπία: οι άνθρωποι αυτοί παρουσιάζουν παρόμοιες δυσλειτουργίες με τους ασθενείς με σχιζοφρένεια και σχιζοτυπη διαταραχή προσωπικότητας με κυριότερη αυτή των γνωστικών λειτουργιών. Σκοπός της μελέτης ήταν να εξεταστεί αν τα διαφορετικά σχιζοτυπικά χαρακτηριστικά σχετίζονται με αυτό-αναφερόμενα γνωστικά ελλείμματα στην καθημερινή ζωή.

Πενήντα υγιείς συμμετέχοντες συμπλήρωσαν την Κλίμακα Σχιζοτυπικών Χαρακτηριστικών και την Κλίμακα Υποκειμενικής Εκτίμησης Γνωστικών Ελλειμμάτων. Μετά την εφαρμογή αναλύσεων

Ιεραρχικής Παλινδρόμησης, βρέθηκε ότι το υψηλό περιορισμένο συναίσθημα σχετίζεται με περισσότερα αυτό-αναφερόμενα γνωστικά ελλείμματα. Αντίθετα, αυξημένα σχιζοτυπικά χαρακτηριστικά όπως το κοινωνικό άγχος, ο παράξενος λόγος, η έλλειψη στενών φίλων και οι ασυνήθιστες αντιληπτικές εμπειρίες σχετίστηκαν με λιγότερα αυτό-αναφερόμενα γνωστικά ελλείμματα. Από αυτά τα προκαταρκτικά αποτελέσματα προτείνεται ότι το περιορισμένο συναίσθημα ενδέχεται να αποτελεί δείκτη ένδειξης γνωστικών ελλειμμάτων στο φάσμα της σχιζοφρένειας. Η αντίστροφη σχέση που βρέθηκε με τα άλλα σχιζοτυπικά χαρακτηριστικά μπορεί είτε να οφείλεται στο γεγονός ότι δεν αξιολογούνται σωστά είτε ότι τελικά λειτουργούν προστατευτικά.

Ο ρόλος της εικόνας και της σταδιακής σχεδίασης ενός όρου-λειτουργίας στην κατανόηση πληροφοριακού κειμένου

Ευθυμίου Φώτης

Επόπτης: Ι. Δημάκος, Πανεπιστήμιο Πάτρας - Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Πολλές έρευνες έχουν μελετήσει το ρόλο της εικόνας στην κατανόηση και οι περισσότερες εξ' αυτών έχουν δείξει πως η παρουσία εικόνας βοηθά στην κατανόηση εννοιών καλύτερα από ότι ένα σκέτο κείμενο. Λιγότερες έρευνες έχουν γίνει για τον ρόλο της σταδιακής σχεδίασης εκ μέρους των συμμετεχόντων. Η συγκεκριμένη εργασία βασίστηκε σε προγενέστερη έρευνα των Hall et.al (1997). Αντικείμενό της ήταν η διερεύνηση του ρόλου της εικόνας στην κατανόηση μιας συγκεκριμένης μηχανικής λειτουργίας. Οι τρόποι κατανόησης που εξετάστηκαν ήταν τρεις: κατανόηση με κείμενο, κατανόηση με κείμενο και εικόνα και κατανόηση με κείμενο και οδηγίες οι οποίες βοηθούσαν στη σταδιακή σχεδίαση της συγκεκριμένης λειτουργίας.

Χωρίστηκαν τυχαία 165 φοιτητές σε 3 ομάδες των 55 ατόμων (μία ομάδα ανά τρόπο κατανόησης) και διάβασαν ένα κείμενο που παρουσίαζε τη λειτουργία μιας αντλίας αέρα. Όλοι οι συμμετέχοντες απάντησαν στις ίδιες ερωτήσεις κατανόησης.

Τα αποτελέσματα έδειξαν πως η παρουσία εικόνας αλλά και η σχεδίαση με τη βοήθεια του κειμένου οδήγησαν σε μεγαλύτερη κατανόηση από ότι το απλό κείμενο. Επίσης, φάνηκε ότι η παρουσία εικόνας και η σχεδίαση βοήθησαν τους συμμετέχοντες που δεν είχαν προηγούμενες γνώσεις πάνω στη συγκεκριμένη λειτουργία που περιέγραφε το κείμενο. Τα αποτελέσματα δείχνουν πως μια διαφορετική προσέγγιση στο θέμα της κατανόησης πληροφοριακών κειμένων ίσως είναι απαραίτητη.

Γνώση, εννοιολογική αλληλαγή και εφαρμογή στρατηγικών κατά την επίλυση προβλημάτων: Το παράδειγμα της Χημείας

Σπανού Δήμητρα

Επόπτης: Σ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η έρευνα, τα τελευταία χρόνια έχει αποκαλύψει τον ζωτικής σημασίας ρόλο της οπτικο-χωρικής σκέψης στην επίδοση στις θετικές επιστήμες (STEM) (Mathewson, 1999, Newcombe & Frick, 2010). Επίσης, σύμφωνα με το θεωρητικό μοντέλο της εννοιολογικής αλλαγής, έχει φανεί ότι, κατά τη διδασκαλία των επιστημονικών εννοιών, οι πρωταρχικές, αφελείς, μη επιστημονικές θεωρίες του ατόμου για τον κόσμο σταδιακά αντικαθίστανται με ακριβέστερες επιστημονικές απόψεις, χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο της συνυπαρξης και των δύο αυτών απόψεων (επιστημονικών και μη) (Vosniadou et al., 2015). Ως αποτέλεσμα μιας εννοιολογικής αλλαγής στο γνωστικό αντικείμενο της Χημείας, αναμένεται ότι ο μαθητής σταδιακά θα εγκαταλείπει τις αμιγείς, αρχικά βοηθητικές, οπτικές στρατηγικές κατά την επίλυση προβλημάτων, υιοθετώντας καταλληλότερες αναλυτικές στρατηγικές επίλυσης. Στόχοι της παρούσας εργασίας ήταν η εξέταση (α) της εννοιολογικής αλλαγής ως προς την κατανόηση της μοριακής δομής και η συνακόλουθη χρήση αναλυτικών στρατηγικών,

έναντι οπτικών, κατά την επίλυση προβλημάτων Χημείας, και (β) η σχέση μεταξύ αυτής της εννοιολογικής αλλαγής με την κατανόηση και τη γνώση των επιστημονικών εννοιών της Χημείας. Στην έρευνα συμμετείχαν 122 μαθητές Α' και Β' Λυκείου. Τα αποτελέσματα, επιβεβαιώνοντας τη βασική υπόθεση της έρευνας έδειξαν ότι πράγματι η χρήση των κατάλληλων αναλυτικών στρατηγικών συσχετίστηκε θετικά με το τεστ των γνώσεων στη Χημεία.

Πρωινές Συνεδρίες

Σάββατο 17-12-2016

10:00 – 11:30

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β1Κ:

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ

Πρόεδρος: Β. Παυλόπουλος

Η ψυχολογική εμπειρία των προσφύγων: Δυσκολίες και προσαρμογή

Πατάζογλου Σιμόνη

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα έρευνα επιχειρήσει να εξετάσει την εμπειρία των προσφύγων διερευνώντας θέματα γύρω από την προσαρμογή τους σε μια νέα χώρα εγκατάστασης, με συχνά εντελώς διαφορετικά δεδομένα πολιτισμικά, κοινωνικά και οικονομικά. Επιπλέον, μελετά τα εμπόδια, τις δυσκολίες, τις οποίες συναντούν, τις ανάγκες που έχουν και την σχέση τους με την πατρίδα τους. Διεξήχθησαν δυο έρευνες με ποιοτική μεθοδολογία, ώστε να προσεγγίσουμε αυτό το πολυδιάστατο ζήτημα και να καταστεί εφικτό να κατανοήσουμε σε βάθος τα θέματα υπό διερεύνηση. Η πρώτη έρευνα είχε ως δείγμα επαγγελματίες ψυχικής υγείας που ασχολούνται με τους πρόσφυγες, οι οποίοι ερωτήθηκαν για τις ανάγκες των προσφύγων, τους προστατευτικούς παράγοντες προσαρμογής, τις δυσκολίες προσαρμογής και τα συνήθη ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες. Το δείγμα της δεύτερης έρευνας αποτέλεσαν οι ίδιοι οι πρόσφυγες, οι οποίοι ερωτήθηκαν για την εμπειρία του ταξιδιού, τις δυσκολίες με τις οποίες ήρθαν αντιμέτωποι και την σχέση που έχουν πατρίδα τους. Όπως προέκυψε από την έρευνα, το προσφυγικό δεν είναι παρά μόνο ένα κομμάτι της ταυτότητας των ανθρώπων αυτών κι έτσι δεν μπορεί κάποιος γενικός κανόνας να τους καθορίσει. Παρόλα αυτά φαίνεται ότι οι δυο ομάδες συμμετεχόντων συγκλίνουν σε αρκετά σημεία, γεγονός που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, δεδομένου ότι οι ερωτήσεις των δυο ομάδων ήταν διαφορετικές. Λέξεις-κλειδιά: Πρόσφυγες, επαγγελματίες ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνικές δυσκολίες, επιπολιτισμοποίηση.

Ψυχολογική προσαρμογή μεταναστών και γηγενών εφήβων σε σχέση με την οικογενειακή συνοχή και προσαρμοστικότητα

Τζανάτου Μαρία

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην παρούσα έρευνα εξετάζεται η σχέση της ψυχολογικής προσαρμογής των εφήβων αναφορικά με την οικογενειακή συνοχή και την προσαρμοστικότητα, καθώς και οι διαφορές μεταξύ γηγενών και μεταναστών στις παραπάνω μεταβλητές. Με βάση τη βιβλιογραφία, αναμενόταν ότι οι διαστάσεις της οικογενειακής συνοχής και της προσαρμοστικότητας θα είχαν καμπυλόγραμμη σχέση με την ψυχολογική προσαρμογή των εφήβων. Παράλληλα, υποθέσαμε ότι οι έφηβοι ελληνικής καταγωγής

θα παρουσίαζαν καλύτερη ψυχολογική προσαρμογή από τους μετανάστες. Το δείγμα αποτέλεσαν 95 άτομα ηλικίας 12-15 ετών από την Αθήνα. Στους συμμετέχοντες χορηγήθηκε η Κλίμακα FACES-III (Olson, Portner, & Lavee, 1985) που αφορά τις διαστάσεις της οικογενειακής συνοχής και προσαρμοστικότητας, καθώς και το Ερωτηματολόγιο Δυνατοτήτων και Δυσκολιών (SDQ) του Goodman (1994) το οποίο μετρά την ψυχολογική προσαρμογή των εφήβων. Τα αποτελέσματα δεν επιβεβαίωσαν την καμπυλόγραμμη συσχέτιση μεταξύ των διαστάσεων της οικογενειακής συνοχής και προσαρμοστικότητας με την ψυχολογική προσαρμογή των εφήβων. Ωστόσο έδειξαν μια στατιστικώς σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στην οικογενειακή συνοχή και τις διαστάσεις της υπερκινητικότητας και των προβλημάτων συμπεριφοράς του SDQ, και της προσαρμοστικότητας με τα προβλήματα συναισθήματος. Όσον αφορά τη δεύτερη υπόθεση ούτε αυτή επιβεβαιώθηκε πλήρως. Η ομάδα των εφήβων μεταναστών εμφάνισε χαμηλότερη οικογενειακή συνοχή από τους γηγενείς, ενώ είχε υψηλότερη βαθμολογία στο σύνολο των προβλημάτων. Στις υπόλοιπες ωστόσο διαστάσεις της έρευνας δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων. Τα ευρήματα ερμηνεύονται με επιφύλαξη λόγω μεθοδολογικών περιορισμών. Προτείνεται περαιτέρω έρευνα για να μελετηθεί πιο διεξοδικά η σχέση της ψυχολογικής προσαρμογής των εφήβων αναφορικά με την ποιότητα της οικογενειακής συνοχής και προσαρμοστικότητας. *Λέξεις-κλειδιά:* ψυχολογική προσαρμογή, οικογενειακή συνοχή, οικογενειακή προσαρμοστικότητα, έφηβοι μετανάστες.

Πολιτισμική ετερότητα σε παιδιά σχολικής ηλικίας

Θραβάλου Ελισάβετ

Επόπτης: Ξ. Χρυσόχοου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα έρευνα μελετά την έννοια της αυτοεκτίμησης, της εθνικής ταυτότητας και της κοινωνικής προτίμησης σε μαθητές Γυμνασίου διαφόρων εθνικοτήτων.

Η πρώτη υπόθεση ήταν ότι οι μαθητές που συνδέονται στενά με την εθνική τους καταγωγή ενδέχεται να έχουν υψηλότερη αυτοεκτίμηση. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, παρατηρείται μία ισχυρή θετική συσχέτιση ανάμεσα στην εθνική δέσμευση και την ακαδημαϊκή αυτοεκτίμηση, δηλαδή την αυτοεκτίμηση των παιδιών για τις επιδόσεις τους στο σχολείο.

Σύμφωνα με τη δεύτερη υπόθεση, όσο υψηλότερη αυτοεκτίμηση έχει ένας έφηβος τόσο περισσότερο θα προτιμάται από τους συμμαθητές του. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές με υψηλή ακαδημαϊκή αυτοεκτίμηση, όσοι λυτόν αισθάνονται μεγαλύτερη σιγουριά για τις σχολικές τους επιδόσεις, ήταν περισσότερο αποδεκτοί από τους συνομηλίκους τους.

Τέλος, η τρίτη υπόθεση ήταν ότι οι μαθητές μεταναστευτικής καταγωγής θα είναι λιγότερο αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους. Πράγματι, διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά που προέρχονται από εθνικές μειονότητες γενικά προτιμούνταν λιγότερο ως φίλοι. Ωστόσο, μελετώντας την ομάδα των Αλβανών μαθητών ξεχωριστά, τα αποτελέσματα αυτά δεν ήταν στατιστικά σημαντικά. Μία πιθανή ερμηνεία θα μπορούσε να είναι ότι οι Αλβανοί μαθητές ως μετανάστες δεύτερης γενιάς ενδέχεται να έχουν προσαρμοστεί καλύτερα στην ελληνική κοινωνία με αποτέλεσμα να είναι πιο αποδεκτοί συγκριτικά με μαθητές που κατάγονται από άλλες εθνικές μειονότητες.

Θεραπευτική εμπειρία επαγγελματιών ψυχικής υγείας με συμμετοχή διερμηνέα σε δομές για μετανάστες και πρόσφυγες

Δανελάκη Χρυσή

Επόπτης: Ξ. Χρυσόχοου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η ανακοίνωση αποτελεί προϊόν ποιοτικής έρευνας σε Έλληνες και αλλοδαπούς επαγγελματίες ψυχικής υγείας μεταναστών και προσφύγων. Το περιεχόμενό της εστιάζεται στο πως αντιλαμβάνονται

οι ειδικοί ψυχικής υγείας τη θεραπευτική πρακτική με προσφυγικούς και μεταναστευτικούς πληθυσμούς και τη συνεργασία με διερμηνείς στο έργο τους. Παρουσιάζεται η θεραπευτική πράξη του ειδικού ψυχικής υγείας, η αναπαράσταση της σχέσης μεταξύ θεραπευτή, διερμηνέα και θεραπευομένου διαφορετικής κουλτούρας, καθώς και η προσπάθεια ανευρέσεως του κατάλληλου προφίλ του επαγγελματία ψυχικής υγείας, που ασχολείται με εξυπηρετούμενους διαφορετικής εθνοπολιτισμικής καταγωγής. Οι παραπάνω πτυχές του έργου και της ταυτότητας ενός ειδικού ψυχικής υγείας συναναστρεφομένου με πρόσφυγες και μετανάστες προέκυψαν, αναπτύχθηκαν και εξετάστηκαν μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Τα συλλεχθέντα δεδομένα αναλύθηκαν με τη μέθοδο της Ερμηνευτικής Φαινομενολογικής Ανάλυσης. Αναλύονται διεξοδικά κεντρικές έννοιες, όπως η επαγγελματική εμπειρία των ειδικών ψυχικής υγείας με μετακινούμενους πληθυσμούς και διερμηνείς, η επικοινωνία, η εμπιστοσύνη, η διαπολιτισμική διαμεσολάβηση, ο θεραπευτικός ρόλος του διερμηνέα και τα χαρακτηριστικά των ειδικών ψυχικής υγείας που ασχολούνται με μετακινούμενους πληθυσμούς. Ιδιαίτερως η θεραπευτική ιδιότητα του διερμηνέα προτείνεται για εντονότερη ερευνητική εστίαση.

Διαστάσεις Θρησκευτικότητας και δεξιόστροφος αυταρχισμός σε Έλληνες και Γάλλους νέους

Ζιωτοπούλου Ευαγγελία

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην παρούσα έρευνα εξετάζεται η σχέση της θρησκευτικότητας με τον δεξιόστροφο αυταρχισμό και τις θρησκευτικές πρακτικές σε δύο δείγματα συμμετεχόντων από την Ελλάδα και τη Γαλλία. Με βάση τη βιβλιογραφία αναμενόταν ότι η αποδοχή του υπερβατικού θα σχετίζεται θετικά με τον δεξιόστροφο αυταρχισμό και τις θρησκευτικές πρακτικές και αρνητικά με την υιοθέτηση κυριολεκτικής (έναντι συμβολικής) πίστης. Παράλληλα, αναμενόταν ότι οι συμμετέχοντες από την Ελλάδα θα εμφανίζουν υψηλότερη βαθμολογία στον δεξιόστροφο αυταρχισμό και στις θρησκευτικές πρακτικές, συγκριτικά με τους Γάλλους συμμετέχοντες. Το δείγμα αποτέλεσαν 313 άτομα ηλικίας 18-36 ετών που διέμεναν στην Αθήνα και την Angers. Τα ψυχομετρικά εργαλεία περιλάμβαναν (α) την Κλίμακα Μετα-Κριτικής Πίστης (Duriez, Soenens, & Hutsebaut, 2005), η οποία μετρά τέσσερις τύπους θρησκευτικής συμπεριφοράς: ορθόδοξη πίστη, κοσμική ορθοδοξία, συμβολική πίστη και θρησκευτικό σχετικισμό, (β) την κλίμακα του Altemeyer (2004) για τον δεξιόστροφο αυταρχισμό, και (γ) μία αυτοσχέδια κλίμακα θρησκευτικών πρακτικών. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν τη συνάφεια του δεξιόστροφου αυταρχισμού και των θρησκευτικών πρακτικών με την ορθόδοξη πίστη και τη συμβολική πίστη (θετικά), καθώς και με την κοσμική ορθοδοξία (αρνητικά). Επίσης, οι συμμετέχοντες από την Ελλάδα σημείωσαν υψηλότερη βαθμολογία στον δεξιόστροφο αυταρχισμό και στις θρησκευτικές πρακτικές, από ό,τι οι Γάλλοι συμμετέχοντες. Δεν επιβεβαιώθηκαν οι υποθέσεις για τον θρησκευτικό σχετικισμό, πιθανόν λόγω και της χαμηλής αξιοπιστίας της συγκεκριμένης κλίμακας. Τα ευρήματα ερμηνεύονται με επιφύλαξη λόγω μεθοδολογικών περιορισμών. Προτείνεται περαιτέρω έρευνα για να μελετηθεί πιο διεξοδικά η σχέση της θρησκευτικότητας με γνωστικά άκαμπτές ιδεολογίες.

Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις μιας εθνοτικής μειονότητας: Μιλώντας με μουσουλμάνους στο χωριό Άβατο της Ξάνθης

Αρίφ Εσρά

Επόπτης: Ξ. Χρυσοχοόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα εργασία διερευνά τις διομαδικές σχέσεις Μουσουλμάνων και Χριστιανών στο χωριό Άβατο του Νομού Ξάνθης. Σε αυτό το χωριό η χριστιανική και η μουσουλμανική γειτονιά δεν έχουν

πολλές επαφές και οι περισσότεροι κάτοικοι δεν γνωρίζονται καθόλου μεταξύ τους, αν και ζούνε στο ίδιο χωριό εδώ και πολλές δεκαετίες. Η έρευνα προσέγγισε το θέμα από την πλευρά των Μουσουλμάνων μελετώντας την κοινωνική αναπαράσταση που έχουν για τη θέση τους, ως μέλη μιας διαφορετικής εθνοτικής μειονότητας, με στόχο να καταλάβουμε τα εμπόδια επαφής και διαπροσωπικών σχέσεων με Χριστιανούς. Η μεθοδολογία της έρευνας ήταν ποιοτική μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων με 10 κατοίκους του χωριού (5 άνδρες και 5 γυναίκες) μέσης και μεγάλης ηλικίας στη γλώσσα τους. Οι ερωτήσεις αφορούσαν την απασχόληση, τις προσδοκίες τους, τις ενδο-ομαδικές σχέσεις, τις διομαδικές σχέσεις και τις προβλέψεις τους για το μέλλον. Τα ευρήματα της θεματικής ανάλυσης αναδεικνύουν την πολυπλοκότητα της κοινωνικής αναπαράστασης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι σχέσεις κυριαρχίας/υποταγής υπάρχουν σε 3 επίπεδα: σε διαπροσωπικό επίπεδο μεταξύ των 2 φύλων ή γονέων και παιδιών σε διομαδικό επίπεδο (δύο εθνότητες) και σε ιδεολογικό επίπεδο μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Εμφανίζονται δύο τύποι μειονοτήτων, μια ενεργός μειονότητα που επιθυμεί την κινητικότητα και την αλλαγή και μια παθητική που επιλέγει τη διατήρηση των σχέσεων. Οι χωριστές γειτονιές εντείνουν την έλλειψη επαφής αλλά η διάκριση δεν αποτελεί ανασφαλτικό παράγοντα

Σάββατο 17-12-2016**11:45 – 13:15****Αμφιθέατρο Σ. Καραγιωργα II****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β2Κ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**

Πρόεδρος: Α. Χαντζή

Ο αντίτυπος της οικονομικής κρίσης στις συγκρούσεις και τις σχέσεις των ζευγαριών. Εφαρμογή του μοντέλου οικογενειακού στρες

Σακελλαρίου Βενετία

Επόπτης: Μπ. Ντάβου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας ήταν να μελετηθεί αν το αίσθημα της οικονομικής πίεσης, που βιώνουν οι σύζυγοι κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, προκαλεί άγχος και αρνητικά συναισθήματα, τα οποία συμβάλουν με τη σειρά τους στην αύξηση των ενδοσυζυγικών συγκρούσεων και στη μείωση, τελικά, της ικανοποίησης από τη σχέση και τον γάμο. Για τον σκοπό αυτό διεξήχθη δειγματοληπτική έρευνα με χρήση δομημένου ερωτηματολογίου, το οποίο κατασκευάστηκε βασιζόμενο στο Μοντέλο Οικογενειακού Στρες. Διανεμήθηκε και απαντήθηκε έγκυρα από 189 άτομα, 107 γυναίκες και 82 άνδρες. Οι συμμετέχοντες ήταν παντρεμένοι και ζουν μαζί πριν από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης της χώρας. Τα αποτελέσματα έδειξαν πράγματι, ότι η οικονομική πίεση συσχετίζεται θετικά με το άγχος και τα αρνητικά συναισθήματα, τα οποία συσχετίζονται επίσης θετικά με τις ενδοσυζυγικές συγκρούσεις. Τα άτομα που συγκρούονται οδηγούνται σε μείωση της ικανοποίησης από τη σχέση και τον γάμο. Από την έρευνα βρέθηκε επίσης ότι οι συμμετέχοντες που αποδίδουν την ευθύνη των οικογενειακών, οικονομικών προβλημάτων σε παράγοντες εκτός σχέσης, όπως για παράδειγμα την υπάρχουσα δυσμενή οικονομική κατάσταση της χώρας, ή μοιράζονται εξίσου την ευθύνη για αυτά, τείνουν να συγκρούονται λιγότερο.

Συμβατότητα ιστοριών έρωτα στις ανεπίσημες ερωτικές σχέσεις και συνέπειες για την προσαρμογή του ζευγαριού

Τσουλουχά Ανδρομάχη

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Ερευνήθηκε η συμβατότητα ιστοριών έρωτα σε σχέση με την προσαρμογή, σε νεανικά ζευγάρια με ανεπίσημες ερωτικές σχέσεις. Οι ιστορίες έρωτα κατά τον Sternberg δείχνουν τον ιδανικό σύντροφο/σχέση και ταξινομούνται σε προσαρμοστικές και δυσπροσαρμοστικές, ενώ η προσαρμογή του ζεύγους καθορίζεται από το βαθμό συναίνεσης, ικανοποίησης και συνοχής μεταξύ των συντρόφων.

Το δείγμα αποτελούνταν από 40 ετεροφυλόφιλα ζευγάρια, 20 - 35 ετών (Μ.Ο. αντρών = 28.5 έτη, Τ.Α. = 4.35 έτη και Μ.Ο. γυναικών = 27.3 έτη, Τ.Α. = 4.38 έτη), ενώ το ερευνητικό εργαλείο περιείχε μία συντομευμένη Κλίμακα Ιστοριών Έρωτα και την Αναθεωρημένη Κλίμακα Δυαδικής Προσαρμογής.

Το t- τεστ ανέδειξε ως προτιμητέες ιστορίες του δείγματος τρεις προσαρμοστικές, ενώ ως λιγότερο προτιμητέες πέντε δυσπροσαρμοστικές, με διαφοροποιήσεις ανά φύλο. Οι συμβατές και ασύμβατες ιστορίες προέκυψαν με t- τεστ, και οι συσχετίσεις Pearson έδειξαν θετική συσχέτιση της προσαρμογής με την αυξανόμενη συμβατότητα στις ιστορίες επιστημονικής φαντασίας, δασκάλου-μαθητή και τρόμου, και με τη μειωμένη συμβατότητα στην θεατρική ιστορία.

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την βιβλιογραφία, μα προσθέτουν και νέες ενδείξεις. Η συμβατότητα ιστοριών σχετίζεται όντως με την προσαρμογή, ωστόσο και η ασυμβατότητα μπορεί, κατά περίπτωση, να οδηγεί σε προσαρμογή. Τα δε ζευγάρια του δείγματος, πιθανόν αναπαράγουν δυσπροσαρμοστικά πρότυπα, ωστόσο αντισταθμίζουν με την εισαγωγή προσαρμοστικών ιστοριών στις σχέσεις τους.

Η ποιότητα ζωής των συντρόφων γυναικών με καρκίνο του μαστού

Αντωνίου Αθανασία

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό να αναδείξει το γεγονός ότι, εκτός από τις ίδιες τις γυναίκες ασθενείς με καρκίνο μαστού και οι σύντροφοί τους επηρεάζονται ψυχολογικά από τη νόσο και τις επιπτώσεις της. Είναι σημαντικό λοιπόν να μελετηθεί η ψυχολογική επιβάρυνση των συντρόφων, καθώς έχει άμεσο αντίκτυπο στις ίδιες τις ασθενείς.

Όσον αφορά το δείγμα της έρευνας, ήταν άνδρες, σύντροφοι γυναικών ασθενών, παντρεμένοι ή σε σχέση συμβίωσης, ηλικίας έως 70 ετών. Κριτήριο αποτέλεσε και το στάδιο του καρκίνου, δηλαδή στην έρευνα δεν συμμετείχαν οι σύντροφοι γυναικών με καρκίνο σταδίου IV (με μακρινές μεταστάσεις). Τα ερωτηματολόγια που συγκεντρώθηκαν ήταν 70 και χορηγήθηκαν στα πλαίσια Δημόσιων Νοσοκομείων, συλλόγων ασθενών αλλά και διαδικτυακά.

Τα ερωτηματολόγια που χορηγήθηκαν περιλάμβαναν αυτό του Zarit για την ψυχολογική επιβάρυνση του φροντιστή, το ερωτηματολόγιο κοινωνικής υποστήριξης του Sarason, το ερωτηματολόγιο ENRICH του Olson για τη μέτρηση της συζυγικής ικανοποίησης, το Post-Traumatic Growth Inventory για τη μέτρηση της μετατραυματικής ανάπτυξης και τέλος το SF-36 Health Survey για τη μέτρηση της ποιότητας ζωής.

Στα αποτελέσματα αναμένουμε πως, όσο επιβαρύνονται ψυχολογικά οι άνδρες σύντροφοι, τόσο θα μειώνεται η ποιότητα ζωής τους. Επίσης, όσο μεγαλύτερη είναι η συζυγική ικανοποίηση και όσο μεγαλύτερη κοινωνική υποστήριξη βιώνουν, τόσο καλύτερη θα είναι η ποιότητα ζωής τους. Η αυξημένη μετατραυματική ανάπτυξη θα τους αποφέρει και καλύτερη ποιότητα ζωής. Επομένως,

με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας θα μπορεί να σχεδιαστούν προγράμματα παρέμβασης και μείωσης της ψυχολογικής επιβάρυνσης, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ψυχικής υγείας των συντρόφων των ασθενών.

Συσχέτιση νοηματοδότησης του θανάτου και συναισθηματικής κατάστασης των χήρων μετά τη συζυγική απώλεια

Δεληθανάση Άννα και Καλαϊτζή Φιλάρη

Επόπτης: Αν. Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η χηρεία αποτελεί μία δυσάρεστη κατάσταση που αναμφίβολα είναι αναπόφευκτη στη ζωή των ζευγαριών. Για αυτό το λόγο είναι σκόπιμη η μελέτη του θέματος, ώστε να διερευνηθούν οι παράγοντες που συμβάλλουν στην ομαλή και όσο το δυνατόν γρηγορότερη προσαρμογή στην κατάσταση αυτή. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία υπάρχουν πολλοί παράγοντες οι οποίοι εμπλέκονται στην συναισθηματική προσαρμογή των χήρων. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η μελέτη της νοηματοδότησης του θανάτου και των σχέσεων της με τη συναισθηματική κατάσταση του/της χήρου/ας. Η νοηματοδότηση αναφέρεται σε θετικά στοιχεία που μπορεί να προέκυψαν από το θάνατο (π.χ., λύτρωση από αρρώστια, βελτίωση των σχέσεων με άλλα μέλη της οικογένειας, κ.ά.). Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 102 χήρες/ους, 59 γυναίκες και 43 άνδρες από την Β. Ελλάδα, μέσα στα τρία πρώτα χρόνια από το θάνατο του/της συζύγου. Ο μέσος όρος ηλικίας ήταν 61 ετών. Η υπόθεση της έρευνας ήταν ότι η υψηλή νοηματοδότηση του θανάτου θα συσχετίζεται θετικά με τη θετική-συναισθηματική κατάσταση. Για τη διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια.: Ένα ερωτηματολόγιο για το νόημα του θανάτου, το οποίο κατασκευάστηκε για τις ανάγκες της έρευνας και ένα ερωτηματολόγιο συναισθηματικής κατάστασης (Καλαϊτζίδου&ChanKin, 2003), το οποίο τροποποιήθηκε για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας. Τα ερωτηματολόγια είχαν δείκτη αξιοπιστίας alpha του Cronbach $\alpha = .89$ και $\alpha = .95$, αντιστοίχως. Τα αποτελέσματα έδειξαν θετική συσχέτιση μεταξύ των παραγόντων, δηλαδή όσο πιο πολύ νόημα δίνεται στο θάνατο, τόσο πιο θετική συναισθηματική κατάσταση εμφανίζει ο/η χήρος/α.

Η συντροφική βία στα ομόφυλα ζευγάρια

Ζωίτη Φρατζέσκα, Καραδημητρίου Ζωή-Νικολέτα και Παπαδοπούλου Μαρία

Επόπτης: Μ. Παπαδακάκη, ΤΕΙ Κρήτης

Σκοπός της έρευνας ήταν η μελέτη της συχνότητας εκδήλωσης συντροφικής βίας στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια και η αναζήτηση παραγόντων κινδύνου.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στην πόλη της Αθήνας. Το δείγμα αποτέλεσαν 180 ομοφυλόφιλα άτομα ηλικίας 18 - 60 ανεξαρτήτου φύλου, τα οποία επιλέχτηκαν με τη μέθοδο της χιονοστιβάδας. Για την προσέγγιση του πληθυσμού χρησιμοποιήσαμε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το ερωτηματολόγιο, μεταξύ άλλων παραγόντων, εξέταζε τα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά των ατόμων που ερωτήθηκαν, τις μορφές της συντροφικής βίας που έχουν υποστεί και τις αντίστοιχες που έχουν ασκήσει στο πλαίσιο της συντροφικής τους σχέσης, καθώς και την ύπαρξη ή μη παιδικών εμπειριών ενδοοικογενειακής βίας.

Οι συμμετέχοντες βρέθηκαν να δέχονται συμπεριφορές κακοποίησης με περισσότερη συχνότητα σε σχέση με τις συμπεριφορές κακοποίησης που βρέθηκαν να ασκούν. Η ψυχολογική βία κατείχε το υψηλότερο ποσοστό τόσο στην υποδοχή της (97,0 %) όσο και στην άσκηση της (94,0 %) μεταξύ των ζευγαριών. Μεταξύ άλλων, βρέθηκε σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στην υποδοχή συντροφικής βίας κατά την ενήλικη ζωή και τις παιδικές εμπειρίες θυματοποίησης του ατόμου ($p = 0,006$), καθώς και με το φύλο του ($p = 0,002$), με τους συμμετέχοντες που είχαν θυματοποιηθεί στην παιδική

ηλικία και τις γυναίκες συμμετέχουσες, να αναφέρουν πιο συχνά υποδοχή βίαιων συμπεριφορών στη συντροφική τους σχέση.

Περαιτέρω διερεύνηση του φαινομένου σε μεγαλύτερα δείγματα και από άλλες περιοχές της χώρας θα συμβάλλουν στην μελέτη του φαινομένου και στην ανάπτυξη παρεμβάσεων πρόληψης.

Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που σχετίζονται με την ποιότητα της σχέσης με το σύντροφο και τη σεξουαλική λειτουργικότητα σε δείγμα γυναικών με Καρκίνο Μαστού

Κατεβαΐνη Παναγιώτα

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός αυτής της μελέτης ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των κοινωνικών περιορισμών, της ικανοποίησης από την σχέση με τον σύντροφο και της σεξουαλικής λειτουργικότητας γυναικών οι οποίες νοσούν από καρκίνο μαστού, αλλά και του διαμεσολαβητικού ρόλου του άγχους, της κατάθλιψης και της εικόνας σώματος.

Το δείγμα αποτελείτο από 110 ασθενείς, ηλικίας 30 έως 65 ετών. Στις συμμετέχουσες χορηγήθηκαν η Κλίμακα Κοινωνικών Περιορισμών, το Ερωτηματολόγιο Εικόνας Σώματος, ο Δείκτης Γυναικείας Σεξουαλικής Λειτουργίας, η Κλίμακα Άγχους και Κατάθλιψης στο Γενικό Νοσοκομείο, η Κλίμακα Εκτίμησης της Σχέσης των Συντρόφων (Φόρμα ΙΑ) και η Κλίμακα για την Ποιότητα της Σχέσης με τον Σύντροφο.

Όσον αφορά στα προκαταρκτικά αποτελέσματα, οι κοινωνικοί περιορισμοί σχετίζονταν θετικά με την μη ικανοποίηση των συναισθηματικών και διαπροσωπικών αναγκών της γυναίκας από τον σύντροφο ($r=.470$, $p<.001$ και $r=.490$, $p<.001$, αντίστοιχα) και αρνητικά με την ικανοποίηση από τη σχέση με τον σύντροφο ($r=-.409$, $p<.001$). Επιπλέον, σχετίζονταν αρνητικά με την σεξουαλική διέγερση ($r=-.407$, $p<.001$), την ύγρανση του κόλπου ($r=-.410$, $p<.001$), τον οργασμό ($r=-.389$, $p<.001$) και την ικανοποίηση από τη σεξουαλική επαφή με τον σύντροφο ($r=-.297$, $p<.01$). Η κατάθλιψη σχετιζόταν θετικά με την μη ικανοποίηση των συναισθηματικών και διαπροσωπικών αναγκών ($r=.788$, $p<.001$ και $r=.367$, $p<.001$, αντίστοιχα) και αρνητικά με τη σεξουαλική διέγερση ($r=-.356$, $p<.001$), την ύγρανση του κόλπου ($r=-.246$, $p<.001$) και τον οργασμό ($r=-.317$, $p<.001$), ενώ παράλληλα σχετιζόταν θετικά και με τους κοινωνικούς περιορισμούς ($r=.281$, $p<.01$). Επιπροσθέτως, η αρνητική εικόνα σώματος σχετιζόταν θετικά με την μη ικανοποίηση των συναισθηματικών αναγκών ($r=.788$, $p<.001$), το άγχος ($r=.376$, $p<.001$) και την κατάθλιψη ($r=.444$, $p<.001$).

Οι κοινωνικοί περιορισμοί φαίνονται να συσχετίζονται με την ικανοποίηση από την σχέση με τον σύντροφο και με κάποιους τομείς της σεξουαλικής λειτουργικότητας των γυναικών που έχουν διαγνωστεί με καρκίνο μαστού, καθώς και με την εικόνα σώματος και την κατάθλιψη, αλλά και με συμπτώματα άγχους.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β3Κ: ΤΕΛΕΙΟΜΑΝΙΑ, ΤΕΛΕΙΟΘΗΡΙΑ

Πρόεδρος: Ρ. Μέλλον

Ο ρόλος των σημάτων ασφαλείας στην τελειομανία

Μαγιόγλου Νικόλαος

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη σχέση της τελειομανίας με την τιμωρία. Ως τελειομανείς περιγράφονται τα άτομα που θέτουν υψηλούς στόχους που προσπαθούν να προσεγγίσουν μέσω αυξημένου ελέγχου της συμπεριφοράς. Η έρευνα αυτή, ενταγμένη στα πλαίσια της Πειραματικής Ανάλυσης Συμπεριφοράς, υποθέτει πως τα ερεθίσματα που παράγονται από τον επαναλαμβανόμενο έλεγχο αποτελούν στην πραγματικότητα σήματα ασφάλειας. Αυτά δημιουργηθήκαν σε πλαίσια όπου τιμωρούνται τα λάθη και όχι μια χαρακτηριστική ιδιότητα της προσωπικότητας των τελειομανών.

Στο πρώτο πείραμα εξετάστηκαν οι επιδράσεις τις τιμωρίας των λανθασμένων απαντήσεων σε τελειομανείς και μη τελειομανείς. Στο δεύτερο, προστέθηκε η μεταβλητή της τιμωρίας του επαναλαμβανόμενου ελέγχου.

Τα αποτελέσματα του πρώτου πειράματος έδειξαν πως ο χρόνος ελέγχου στους τελειομανείς αυξήθηκε, όταν οι λανθασμένες απαντήσεις τιμωρούνταν, αντίθετα από τους μη τελειομανείς. Στο δεύτερο πείραμα παρατηρήθηκε πως αρκετοί τελειομανείς σταμάτησαν να ελέγχουν όταν ο έλεγχος τιμωρούνταν. Το γεγονός, πως οι τελειομανείς έτειναν να ελέγχουν όταν ο έλεγχος δεν τιμωρούνταν και να μην ελέγχουν όταν τιμωρούνταν, δείχνει τη λειτουργία των ερεθισμάτων ελέγχου ως σήματα ασφάλειας. Τα ευρήματα της έρευνας είναι σύμφωνα με τη γενικότερη άποψη των περισσότερων αναλυτών της συμπεριφοράς, πως συμπεριφορές που χαρακτηρίζονται ως ψυχοπαθολογικές, όπως η τελειομανία, δεν υπακούουν σε ξεχωριστές αρχές αλλά αποτελούν αποτέλεσμα του ιστορικού του ατόμου.

Η τελειομανία και η σχέση της με την κοινωνική τιμωρία

Λαδάς Χαράλαμος

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η έρευνα αυτή έγινε με σκοπό να εξετάσει αν οι συμπεριφορές ελέγχου σχετικά με την ορθότητα της επίδοσης, κοινώς «τελειομανία», σχετίζονται με την ενίσχυση και την τιμωρία. Με βάση την ανάλυση της συμπεριφοράς ως «τελειομανία» ορίζεται η ενισχυτική αποτελεσματικότητα που αποκτά ο έλεγχος σχετικά με την ορθότητα της συμπεριφοράς, όταν μέσα από αυτές τις ελεγκτικές συμπεριφορές τερματίζονται τα δυσάρεστα ερεθίσματα του «λάθους», προκαλώντας ανακούφιση στο άτομο. Μέσα από τον τερματισμό των λαθών και την ανακούφιση που προκαλείται, η πιθανότητα εκδήλωσης παρόμοιων ελεγκτικών συμπεριφορών σε παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον αυξάνεται. Έτσι μέσα από μια δοκιμασία αντιστοίχισης του μεγέθους δύο ίδιων σχημάτων σε υπολογιστή, στην οποία συμμετείχαν 26 άτομα και μέσα από την αξιολόγηση της επίδοσης, επιχειρήθηκε να διερευνηθεί αν οι ελεγκτικές συμπεριφορές θα αυξηθούν ή θα μειωθούν ανάλογα με τη συνθήκη στην οποία βρίσκεται το άτομο. Επίσης, εξετάστηκε αν η πιθανότητα εκδήλωσης ελεγκτικών συμπεριφορών θα αλλάξει όταν αλλάξει το επίπεδο δυσκολίας της δοκιμασίας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι συνήθως τα άτομα εκδήλωναν περισσότερες ελεγκτικές συμπεριφορές στην αυστηρή

συνθήκη σε σχέση με την πιο εύκολη συνθήκη, κυρίως ως προς το χρόνο εξέτασης και λιγότερο ως προς άλλες ελεγκτικές συμπεριφορές. Επιπλέον, η εκδήλωση ελεγκτικών συμπεριφορών δεν φάνηκε να διαφέρει σημαντικά ανάλογα με το είδος της ανατροφοδότησης που λάμβαναν τα υποκείμενα σχετικά με την επίδοσή τους. Ωστόσο στην πρώτη συνθήκη, όπου η ενίσχυση ήταν πιο έντονη, οι ελεγκτικές συμπεριφορές που εκδηλώθηκαν ήταν πιο λίγες σε σχέση με τη συνθήκη στην οποία η τιμωρία ήταν πιο έντονη. Αυτό πιθανόν οφείλεται σε ορισμένες παραμέτρους του πειραματικού σχεδιασμού, οι οποίες χρήζουν βελτίωσης μέσα από την υλοποίηση περαιτέρω ερευνών.

Τελειομανία σε σχέση με ψυχοπαθολογικά συμπτώματα σε φοιτητικό πληθυσμό

Καρακούση-Πατηνιώτη Ελεάνα

Επόπτης: Α. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα έρευνα αποτελεί προσπάθεια διερεύνησης της σχέσης μεταξύ τελειομανίας και ψυχοπαθολογίας σε φοιτητικό πληθυσμό, της σύγκρισης μεταξύ φοιτητών Ψυχολογίας και Μουσικών Σπουδών, καθώς και όσων έχουν επισκεφτεί ειδικό ψυχικής υγείας σε σχέση με όσους δεν έχουν επισκεφτεί. Βάσει της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας αναμενόταν ότι θα βρεθούν συσχετίσεις μεταξύ τελειομανίας και ψυχοπαθολογίας.

Το δείγμα αποτέλεσαν 194 προπτυχιακοί φοιτητές από σχολές του ΕΚΠΑ, του Παντείου Πανεπιστημίου και του ΑΠΘ. Προκειμένου να γίνει σύγκριση μεταξύ των δύο σχολών, οι 102 φοιτητές προήλθαν από τα τμήματα ψυχολογίας και οι υπόλοιποι από τα τμήματα μουσικών σπουδών. Επίσης, έγινε σύγκριση μεταξύ των φοιτητών που είχαν επισκεφτεί κάποιον ειδικό ψυχικής υγείας και όσων δεν είχαν. Ως ψυχομετρικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν το Almost Perfect Scale-Revised για τη μέτρηση της τελειομανίας και το SCL-90-R για τη μέτρηση της ψυχοπαθολογικής συμπτωματολογίας. Χρησιμοποιήθηκε, επιπλέον, ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο δημογραφικών στοιχείων. Οι στατιστικές αναλύσεις δεν έδειξαν συσχετίσεις μεταξύ των διαστάσεων της τελειομανίας και της ψυχοπαθολογίας στο συνολικό δείγμα, με εξαίρεση αυτών της τάξεως και του παρανοειδή ιδεασμού. Βρέθηκαν, όμως, στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις σε άτομα που δεν είχαν επισκεφτεί ειδικό ψυχικής υγείας και μάλιστα περισσότερες σε σχέση με τα άτομα που είχαν. Τέλος, βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των φοιτητών Ψυχολογίας και Μουσικών σπουδών.

Διερεύνηση των σχέσεων της γονεϊκότητας με την ανάπτυξη της τελειοθρίας σε φοιτητικό πληθυσμό

Czepiel Diana

Επόπτης: Σπ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστρικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Πλήθος ερευνών και συγγραφέων υποστηρίζει πως οι απαρχές της τελειοθρίας μπορούν να εντοπιστούν στη σχέση με τους γονείς. Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της σχέσης των ειδών γονικού στυλ και της οικογενειακής τελειοθρίας με την ανάπτυξη της τελειοθρίας σε φοιτητικό πληθυσμό.

Στους συμμετέχοντες (855 φοιτητές της Αθήνας) χορηγήθηκε το Almost Perfect Scale-Revised (APS-R), το Family Almost Perfect Scale (FAPS) και το Parental Authority Questionnaire (PAQ). Το APS-R και το FAPS αξιολογούν ως επιμέρους παράγοντες τα κριτήρια επίδοσης, την ευταξία και την ασυμφωνία όσον αφορά στο άτομο και την οικογένεια αντίστοιχα, ενώ το PAQ διακρίνει μεταξύ διαλεκτικού, αυταρχικού και παραχωρητικού γονικού στυλ.

Οι ερευνητικές υποθέσεις επιβεβαιώθηκαν, καθώς το διαλεκτικό γονικό στυλ βρέθηκε να συσχετίζεται θετικά με την ανάπτυξη της προσαρμοστικής τελειοθρίας, ενώ το αυταρχικό και το παραχωρητικό στυλ με την ανάπτυξη δυσπροσαρμοστικής τελειοθρίας, με τη διαφορά ότι το εύρημα

αυτό, όσον αφορά στο αυταρχικό στυλ, ίσχυε μόνο για τον ανδρικό πληθυσμό. Η οικογενειακή ασυμφωνία βρέθηκε να συσχετίζεται θετικά με την ανάπτυξη δυσπροσαρμοστικής τελειοθρίας, ενώ διερευνήθηκαν περαιτέρω οι συσχετίσεις μεταξύ της οικογενειακής και της ατομικής τελειοθρίας, καθώς και οι συσχετίσεις μεταξύ του γονικού στυλ και των υποπαράγοντων της τελειοθρίας.

Σάββατο 17-12-2016

10:00 – 11:30

Αμφιθέατρο 2

43

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ & ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β1Α: ΘΕΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Πρόεδρος: Α. Σταλίκας

Φιλία ενηλίκων και ευ ζην

Τρομπούκη Όλγα

Επόπτες: Αν. Σταλίκας και Χρ. Πεζηρκιανίδης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εντοπιστεί η σχέση μεταξύ ευ ζην και ποιότητας φιλικού δικτύου ενός ατόμου, καθώς και οι διαφοροποιήσεις, οι οποίες μπορεί να εμφανίζονται – εάν μελετήσουμε τις δύο παραπάνω μεταβλητές με βάση τα δημογραφικά του στοιχεία. Τα εργαλεία, που χρησιμοποιήθηκαν, αποτελούνταν από 4 ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς, τα οποία προσαρμόστηκαν στα ελληνικά δεδομένα και χορηγήθηκαν σε δείγμα 111 συμμετεχόντων. Η συσχέτιση του ευ ζην με τις θετικές λειτουργίες της φιλίας και την ικανοποίηση από τη φιλία ήταν θετική και στατιστικώς σημαντική. Το ενδιαφέρον μας, επίσης, εστιάστηκε στη διαφορά φύλου, που εντοπίστηκε, όσον αφορά τη βίωση θετικών και αρνητικών συναισθημάτων – με τους άνδρες να υπερέχουν ως προς το θετικό και να υπολείπονται της βίωσης αρνητικού συναισθήματος σε σχέση με τις γυναίκες – καθώς και όσον αφορά τις λειτουργίες της φιλίας, που αφορούν τη συναισθηματική ασφάλεια και λιγότερο την οικειότητα, με τις γυναίκες να υπερτερούν των ανδρών σημαντικά. Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι τα υποκείμενα με τόπο διαμονής την επαρχία βιώνουν μεγαλύτερη υποκειμενική ευημερία από αυτά που κατοικούν στην Αθήνα. Τέλος, η ηλικιακή κατηγορία, στην οποία εμπίπτουν τα υποκείμενά μας φαίνεται να είναι αντιστρόφως ανάλογη της ελκυστικότητας της συντροφιάς του πιο στενού τους φίλου. Οι παραπάνω σχέσεις θα συζητηθούν στη βάση εννοιών, όπως ο προσδιορισμός της ταυτότητας, η υποστηρικτική αλληλεπίδραση, ο κοινωνικά κατασκευασμένος ρόλος, η εγγύτητα – απόσταση και οι στόχοι φιλίας.

Οι προβλεπτικοί παράγοντες της Μετατραυματικής ανάπτυξης και η σχέση της με την ευημερία σε γενικό πληθυσμό

Αργυροπούλου Βασιλική

Επόπτης: Π. Ρούσση, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το βίωμα θετικών εμπειριών μετά από την προσπάθεια αντιμετώπισης μιας τραυματικής εμπειρίας, γνωστό ως μετατραυματική ανάπτυξη (ΜΤΑ), απασχολεί όλο και περισσότερο τους θεωρητικούς τα τελευταία χρόνια. Το επικρατέστερο μοντέλο επεξήγησης του φαινομένου είναι αυτό των Tedeschi και Calhoun, που αποτέλεσε και τον άξονα της παρούσας έρευνας για την εξέταση (των εξής) προβλεπτικών παραγόντων της ΜΤΑ. Βάσει της βιβλιογραφίας για την αλλαγή της αντίληψης ελέγχου σε σχέση με την ηλικία, εξετάσαμε αν η ηλικία σχετίζεται με συγκεκριμένες διαστάσεις της ΜΤΑ, καθώς κι αν το επίπεδο της αντιλαμβανόμενης σοβαρότητας της τραυματικής εμπειρίας,

της αισιοδοξίας και του ιδεομηρυκασμού (ηθελημένου και αυτόματου) σχετίζονται με την ΜΤΑ. Τέλος, εξετάσαμε αν, αφενός, η ΜΤΑ κι αφετέρου, η παράλληλη αναφορά θετικών κι αρνητικών αλλαγών μετά το τραυματικό γεγονός σχετίζεται με την ευημερία (ορίστηκε ως το βίωμα θετικών συναισθημάτων). Ερωτηματολόγια χορηγήθηκαν σε ευκαιριακό δείγμα από το γενικό πληθυσμό (ηλικία: 19-66) που είχε βιώσει ένα τραυματικό γεγονός και πραγματοποιήθηκαν στατιστικές αναλύσεις. Εν αντιθέσει με τις θέσεις του θεωρητικού μοντέλου, η ηλικία, το επίπεδο αισιοδοξίας και αντιλαμβανομένης σοβαρότητας του τραυματικού γεγονότος δεν σχετίζονταν με την ΜΤΑ. Ωστόσο, ο ηθελημένος, αλλά όχι ο αυτόματος, ιδεομηρυκασμός σχετιζόταν με την ΜΤΑ (μέσω του εργαλείου των Cann, Calhoun, Tedeschi, Triplett, Vishnevsky & Lindstrom, 2011). Η αλληλεπίδραση της αναγνώρισης των αρνητικών και θετικών αλλαγών (μέσω ανάλυσης παλινδρόμησης) μπορεί να προβλέψει την ευημερία, η οποία σχετιζόταν θετικά και προβλεπόταν από την ΜΤΑ. Τα αποτελέσματα και επιπρόσθετες παρατηρήσεις συζητούνται βάσει του προτεινόμενου μοντέλου των Tedeschi και Calhoun.

Η Επίδραση της Αυτοσυμπόνιας στο Κίνητρο για Αυτοβελτίωση

Φλώρου Ιωάννα-Ελισσάβητ

Επίτκτη: *Αν. Σταλίκας, Πάντειο Πανεπιστήμιο*

Σκοπός αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι η διερεύνηση της υπόθεσης ότι η αυτό-συμπόνια έπεται από ένα προσωπικό λάθος μπορεί να αυξήσει το κίνητρο για αυτό-βελτίωση. Συγκεκριμένα, γνωρίζοντας ήδη από τη βιβλιογραφία ότι η αυτό-συμπόνια συνδέεται με ρεαλιστικές αυτό-αξιολογήσεις οι οποίες με τη σειρά τους συνδέονται με κίνητρο για αυτό-βελτίωση, προσπαθήσαμε να εξετάσουμε την υπόθεση ότι η αυτό-συμπόνια έπεται από μία εμπειρία αποτυχίας θα αυξήσει συμπεριφορές αυτό-βελτίωσης. Στο πείραμα που πραγματοποιήθηκε δόθηκε στους συμμετέχοντες ένα αρκετά δύσκολο τεστ γενικών γνώσεων με 10 ερωτήσεις. Έπειτα, δόθηκαν στους φοιτητές οι σωστές απαντήσεις. Στη συνέχεια τους δόθηκε χρόνος για να διαβάσουν υλικό με θέματα γενικού ενδιαφέροντος προκειμένου να προετοιμαστούν για ένα δεύτερο τεστ που θα ακολουθούσε την αποτυχία του πρώτου. Ως συμπεριφορά αυτό-βελτίωσης καταμετρήθηκε ο χρόνος που αφιέρωσαν οι συμμετέχοντες να διαβάσουν το υλικό. Τυχαία χωρίστηκαν σε δύο συνθήκες και ακριβώς πριν ξεκινήσουν την προετοιμασία για το δεύτερο τεστ οι μισοί από αυτούς (Συνθήκη αυτό-συμπόνια) έλαβαν το υλικό όπου αναγραφόταν μια παράγραφος αυτό-συμπόνιας (Adams & Leary, 2007). Τέλος, συμπλήρωσαν το δεύτερο τεστ, έλαβαν τις σωστές απαντήσεις και αποχώρησαν. Οι συμμετέχοντες υπέδειξαν χαμηλές επιδόσεις στο πρώτο τεστ. Ο χρόνος διαβάσματος δεν διέφερε σημαντικά ανάμεσα στις δύο συνθήκες με αποτέλεσμα η πρώτη υπόθεση να μην επιβεβαιώνεται. Ωστόσο, τα αποτελέσματα στο δεύτερο τεστ διέφεραν σημαντικά ανάμεσα στις δύο συνθήκες με το μοτίβο των απαντήσεων να υποδεικνύει ότι οι συμμετέχοντες στη συνθήκη αυτό-συμπόνια τα πήγαν αρκετά καλύτερα στο δεύτερο τεστ από εκείνους της συνθήκης ελέγχου. Υποθέτουμε ότι αυτή η υπόθεση δεν επιβεβαιώθηκε λόγω της παρεμβαλλόμενης μεταβλητής της επιρροής, καθώς όλοι οι φοιτητές τελείωσαν σχεδόν μαζί, αφιερώνοντας περίπου 18 λεπτά στο διάβασμα τους. Στο πλαίσιο λοιπόν που το κίνητρο για αυτό-βελτίωση οδηγεί σε καλύτερη απόδοση (e.g., Duckworth, Peterson, Matthews, & Kelly, 2007), η επαναλαμβανόμενη λήψη μίας προοπτικής αυτό-συμπόνιας απέναντι στην αποτυχία θα πρέπει να οδηγεί σε καλύτερη απόδοση μέσω της επίδρασης της στο κίνητρο για αυτό-βελτίωση.

Αυτοσυμπνόια, ανθεκτικότητα και τραύμα σε Κύπριους αγωνιστές του πολέμου 1974

Εμμανουήλ Άντρεα

Επόπτες: Αν. Σταλίκας και Ε. Καρακασίδου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα πτυχιακή διερεύνησε την αυτοσυμπνόια και την ανθεκτικότητα σε άτομα τα οποία έχουν βιώσει σε νεαρή ηλικία τον πόλεμο. Η αυτοσυμπνόια αποτελεί συναισθηματικά θετική στάση προς τον εαυτό και τον προστατεύει έναντι των αρνητικών συνεπειών της αυτοκριτικής, της απομόνωσης και του μηρυκασιμού. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στην διάρκεια τεσσάρων μηνών, με την βοήθεια ερωτηματολογίων στα οποία προστέθηκαν τρεις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου. Βασίστηκε στην συλλογή δεδομένων από δείγμα 103 ατόμων που είχαν βιώσει την εισβολή και τον πόλεμο στην Κύπρο το 1974. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η αυτοσυμπνόια και η ανθεκτικότητα συσχετίζονται θετικά. Η έννοια της ανθεκτικότητας και της αυτοκαλοσύνης βρέθηκαν να έχουν μέτρια θετική συσχέτιση, ενώ η κοινή ανθρωπιά και η ανθεκτικότητα χαμηλή θετική συσχέτιση. Ακόμα, η ενσυνειδητότητα με την ανθεκτικότητα εμφάνισαν μέτρια θετική συσχέτιση ενώ η σχέση μεταξύ ανθεκτικότητας και αυτοκριτικής δεν βρέθηκε σημαντική. Τέλος, μεταξύ απομόνωσης και ανθεκτικότητας βρέθηκε χαμηλή αρνητική συσχέτιση, όπως επίσης και χαμηλή αρνητική συσχέτιση παρουσίασε η υπερταυτοποίηση με την ανθεκτικότητα. Όσον αφορά το φύλο, οι άνδρες σκόραραν υψηλότερα στις μεταβλητές ενσυνειδητότητα και αυτοσυμπνόια, ενώ οι γυναίκες περισσότερο στην υπερταυτοποίηση έναντι των αντρών. Καταληκτικά, υπήρξαν πολλές ενδείξεις ότι το δείγμα έχει περάσει διαταραχή μετατραυματικού στρες μετά τον πόλεμο, το οποίο ακόμα υπάρχει.

Η σχέση μεταξύ αυτοσυμπνόιας και συναισθηματικής νοημοσύνης

Παγουλάτου Αγγελική

Επόπτες: Αν. Σταλίκας και Ε. Καρακασίδου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η έρευνα προς ανακοίνωση περιλαμβάνει την συσχέτιση της αυτοσυμπνόιας με την συναισθηματική νοημοσύνη και τις πέντε διαστάσεις που αποτελούν την τελευταία. Στο εισαγωγικό μέρος γίνεται σύντομη αναφορά στον κλάδο της θετικής ψυχολογίας όπου εντάσσονται οι έννοιες, αναλύεται η θεωρητική κατασκευή των δύο μεταβλητών και των επιμέρους εννοιών που τις απαρτίζουν, περιγράφονται τα ψυχολογικά οφέλη που τις συνοδεύουν και διατυπώνεται ο σκοπός της εργασίας, οι υποθέσεις και το ερευνητικό ερώτημα. Στο μεθοδολογικό μέρος παρατίθενται όλες οι πληροφορίες σχετικά με το δείγμα, τα εργαλεία μέτρησης (ερωτηματολόγια), τη διαδικασία χορήγησης τους και τους τύπους στατιστικής που χρησιμοποιήθηκαν προς εξέταση των υποθέσεων. Ακολουθούν τα αποτελέσματα σε πίνακες. Πιο συγκεκριμένα παρατίθενται ο πίνακας με τα μέτρα θέσης και διασποράς των υπό μελέτη μεταβλητών, ο πίνακας για τις διαφορές φύλου στην αυτοσυμπνόια και τη συναισθηματική νοημοσύνη και τέλος ο πίνακας των συσχετίσεων των υπό μελέτη μεταβλητών. Στη συνέχεια αναπτύσσεται η συζήτηση σχετικά με τα αποτελέσματα που εξήχθησαν από τις αναλύσεις. Κεντρικά σημεία της συζήτησης είναι η επιβεβαίωση των υποθέσεων μας σχετικά με την ανυπαρξία διαφορών φύλου στα επίπεδα αυτοσυμπνόιας και συναισθηματικής νοημοσύνης, καθώς και η ύπαρξη θετικής συσχέτισης μεταξύ αυτοσυμπνόιας και συναισθηματικής νοημοσύνης, τα οποία και ερμηνεύονται βάσει της βιβλιογραφικής ανασκόπησης.

**Οι προβλεπτικοί παράγοντες της Μετατραυματικής ανάπτυξης
και η σχέση της με την ευημερία σε γενικό πληθυσμό**

Αργυροπούλου Βασιλική

Επόπτης: Π. Ρούσση, Αριστοτέλιο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το βίωμα θετικών εμπειριών μετά από την προσπάθεια αντιμετώπισης μιας τραυματικής εμπειρίας, γνωστό ως μετατραυματική ανάπτυξη (ΜΤΑ), απασχολεί όλο και περισσότερο τους θεωρητικούς τα τελευταία χρόνια. Το επικρατέστερο μοντέλο επεξήγησης του φαινομένου είναι αυτό των Tedeschi και Calhoun, που αποτέλεσε και τον άξονα της παρούσας έρευνας για την εξέταση (των εξής) προβλεπτικών παραγόντων της ΜΤΑ. Βάσει της βιβλιογραφίας για την αλλαγή της αντίληψης ελέγχου σε σχέση με την ηλικία, εξετάσαμε αν η ηλικία σχετίζεται με συγκεκριμένες διαστάσεις της ΜΤΑ, καθώς κι αν το επίπεδο της αντιλαμβανόμενης σοβαρότητας της τραυματικής εμπειρίας, της αισιοδοξίας και του ιδεομηρυκασμού (ηθελημένου και αυτόματου) σχετίζονται με την ΜΤΑ. Τέλος, εξετάσαμε αν, αφενός, η ΜΤΑ κι αφετέρου, η παράλληλη αναφορά θετικών κι αρνητικών αλλαγών μετά το τραυματικό γεγονός σχετίζεται με την ευημερία (ορίστηκε ως το βίωμα θετικών συναισθημάτων). Ερωτηματολόγια χορηγήθηκαν σε ευκαιριακό δείγμα από το γενικό πληθυσμό (ηλικία: 19-66) που είχε βιώσει ένα τραυματικό γεγονός και πραγματοποιήθηκαν στατιστικές αναλύσεις. Εν αντιθέσει με τις θέσεις του θεωρητικού μοντέλου, η ηλικία, το επίπεδο αισιοδοξίας και αντιλαμβανόμενης σοβαρότητας του τραυματικού γεγονότος δεν σχετίζονταν με την ΜΤΑ. Ωστόσο, ο ηθελημένος, αλλά όχι ο αυτόματος, ιδεομηρυκασμός σχετιζόταν με την ΜΤΑ (μέσω του εργαλείου των Cann, Calhoun, Tedeschi, Triplett, Vishnevsky & Lindstrom, 2011). Η αλληλεπίδραση της αναγνώρισης των αρνητικών και θετικών αλλαγών (μέσω ανάλυσης παλινδρόμησης) μπορεί να προβλέψει την ευημερία, η οποία σχετιζόταν θετικά και προβλεπόταν από την ΜΤΑ. Τα αποτελέσματα και επιπρόσθετες παρατηρήσεις συζητούνται βάσει του προτεινόμενου μοντέλου των Tedeschi και Calhoun.

Σάββατο 17-12-2016**11:45 – 13:15****Αμφιθέατρο 2****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β2Α: ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**

Πρόεδρος: Στ. Στυλιανίδης

Η Σεξουαλικότητα των ψυχικά ασθενών σε δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης

Θανοπούλου Δανάη

Επόπτης: Στ. Στυλιανίδης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Στόχος της έρευνας ήταν να σκιαγραφήσει τη στάση του προσωπικού που εργάζεται σε δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, απέναντι στο ζήτημα της διαχείρισης της σεξουαλικότητας των ωφελουμένων. Πιο συγκεκριμένα, αναζητήθηκαν οι πολιτικές και τακτικές που το προσωπικό ακολουθεί για την επίλυση ζητημάτων σεξουαλικής φύσης, καθώς επίσης και ο βαθμός στον οποίο αυτές επηρεάζονται από προσωπικές στάσεις και εκτιμήσεις. Μελετήθηκε ακόμα ο βαθμός στον οποίο οι ψυχικά πάσχοντες απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με το γενικό πληθυσμό, αλλά και το πώς η εξυπηρέτηση των αναγκών τους επηρεάζεται άμεσα ή έμμεσα από την ψυχολογική κατάσταση και ανθεκτικότητα του προσωπικού. Το δείγμα αποτελείται από δέκα επαγγελματίες υγείας διαφόρων ειδικοτήτων από δυο οικοτροφεία της Αθήνας και η λήψη των πληροφοριών έγινε με ποιοτική έρευνα (συνέντευξη). Από την ανάλυση περιεχομένου προέκυψε σημαντική έλλειψη πολιτικών και ρητών πρακτικών που θα έπρεπε να καθοδηγούν το έργο των κλινικών και να διευθετούν το ζήτημα

της διαχείρισης της σεξουαλικότητας των ενοίκων, που ως δικαίωμα και ανάγκη φάνηκε να παρακάμπτεται συστηματικά. Παρά την αναγνώριση της ανισότητας των δικαιωμάτων γενικού πληθυσμού και ψυχικά πασχόντων, παρατηρήθηκε αδράνεια και έλλειψη εκπαιδευτικής δράσης προς αυτή την κατεύθυνση, καθώς και έλλειψη πρωτοβουλίας. Η σεξουαλικότητα, παρ' ότι αναγνωρίστηκε ως θεμελιώδης πτυχή της ανθρώπινης ύπαρξης, φάνηκε επίσης να παραμελείται συστηματικά, ενώ υπήρχε και μεγάλη αναγνώριση της ημιμάθειας και της έλλειψης δεξιοτήτων του προσωπικού για επαρκή διαχείριση των αυξανόμενων σεξουαλικών αναγκών των ασθενών. Αναδείχθηκε ο σημαντικός ρόλος της εκπαίδευσης και της εποπτείας στην επίλυση των προσωπικών ζητημάτων του προσωπικού, που εμποδίζουν το κλινικό τους έργο και της αποφόρτισης από συναισθήματα άγχους και εξουθένωσης, με στόχο την παροχή της βέλτιστης δυνατής φροντίδας.

Η εικόνα της ψυχικής ασθένειας σε ομάδα ατόμων με σχιζοφρένεια

Μαρή Αγγελική

Εποπτης: Φ. Τσαλίκουλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η εικόνα της ψυχικής ασθένειας συντίθεται από ένα σύνολο παραμέτρων. Η τρέχουσα μελέτη παρουσιάζει τα ποιοτικά αποτελέσματα μιας έρευνας, με σκοπό τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τα άτομα με σχιζοφρένεια αντιλαμβάνονται την ψυχική πάθηση. Παράλληλα, αποτυπώθηκε και το προσωπικό βίωμα του δείγματος. Προς αυτή την κατεύθυνση επιλέχθηκαν επτά υποκείμενα διαγνωσμένα με σχιζοφρένεια, 6 άνδρες και 1 γυναίκα και ως πλαίσιο υλοποίησης ένα οικοτροφείο ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης εντός των Αθηνών. Η έρευνα ακολούθησε τη φαινομενολογική προσέγγιση, διακρίθηκε σε δύο φάσεις και χρησιμοποίησε ως εργαλεία την ημι-δομημένη συνέντευξη και το ιχνογράφημα. Από τα ποιοτικά ευρήματα διαπιστώθηκε πως οι συμμετέχοντες ακολούθησαν ένα βιο-ψυχο-κοινωνικό ερμηνευτικό μοντέλο για τη νοσηματοδότηση της ψυχικής νόσου. Η ίδια αποτυπώθηκε ως μια χρόνια και τραυματική συνθήκη, δύσκολα αποδεκτή, εκφραζόμενη με έντονα ενοχικά και αρνητικά συναισθήματα, μη αποδεκτές κοινωνικά συμπεριφορές και βαρυσήμαντες επιπτώσεις, με κυρίαρχες εκείνες των περιορισμένων διαπροσωπικών σχέσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ενδιαφέρον εύρημα αποτέλεσε και η τάση εσωτερικευσης του κοινωνικού στίγματος. Συμπερασματικά, οι συμμετέχοντες συγκρότησαν μια πανομοιότυπη εικόνα της ψυχικής νόσου, παρά την τάση διαμόρφωση της μέσω των εμπειριών τους, προβάλλοντας την καίρια επίδραση της προσωπικής ιστορίας στην εννοιολογική κατασκευή της, καθώς και τα κοινά σημαίνοντα στοιχεία της για τη συγκεκριμένη ομάδα.

Η έννοια του Νευρωτισμού σε ηρωίδες μυθιστορημάτων του 19ου αιώνα

Πυλαρινού Σοφία

Εποπτης: Φ. Τσαλίκουλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η εργασία μου διερεύνησε τις προσωπικότητες των Κατερίνας Έρνωσ (Ανεμοδαρμένα Ύψη, 1847), Έμμας Μποβαρύ (Μαντάμ Μποβαρύ, 1857), Μις Χάβισαμ (Μεγάλες Προσδοκίες, 1861) και Άννας Καρένινα (Άννα Καρένινα, 1878) με άξονα τους πέντε παράγοντες προσωπικότητας (Costa&McCrae, 1992, στο John&Shrivastava, 1999: 60). Συγκεκριμένα, εξέτασα αν σε αυτές φαίνεται να επικρατεί ο παράγοντας του Νευρωτισμού.

Τα δεδομένα αντλήθηκαν από τα γραπτά τεκμήρια (μυθιστορήματα) όπου πρωταγωνιστούν οι τέσσερις ηρωίδες. Στο καθένα εξετάστηκαν τα σημεία στα οποία εμφανίζονται ή αναφέρονται σε αυτές άλλα πρόσωπα ή ο αφηγητής. Για την οργάνωση και κατάταξη των δεδομένων υιοθετήθηκε η προσέγγιση της διατμηματικής ή κατηγορικής ταξινόμησης (Mason, 2011). Για την «ανάγνωση» τους επελέγη η μέθοδος της ερμηνευτικής ανάγνωσης δεδομένων (2011, στο ίδιο).

Η ανάλυση επιβεβαίωσε την επικράτηση του Νευρωτισμού στις προσωπικότητες των ηρωίδων και υπέδειξε ότι οι τελευταίες πιθανότατα πάσχουν από συγκεκριμένες ψυχικές νόσους. Αναλυτικά, η Κατερίνα Έρσω ίσως πληροί τα κριτήρια δύο διαταραχών προσωπικότητας, της Οριακής (μεταιχμιακής) και της Ιστριονικής. Η Εμμα Μποβαρύ ενδέχεται να πάσχει από διπολική διαταραχή, η μισ Χάβισαμ μάλλον υποφέρει από μείζονα καταθλιπτική διαταραχή χρόνιας μορφής, ενώ η Άννα Καρένινα πληροί ορισμένα από τα βασικά κριτήρια τεσσάρων τουλάχιστον διαταραχών.

Όλες οι ηρωίδες παρουσιάζονται ανικανοποίητες από τη ζωή, αλλά η Άννα Καρένινα κατέχει μακράν την πιο πολυεπίπεδη και πολυσύνθετη προσωπικότητα.

Όψεις αυτοκτονικού ιδεασμού σήμερα

Τσιόλκα Μαρία

Εποπτης: Φ. Τσαλίκολου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Οι ραγδαίες αλλαγές που βιώνει η κοινωνία μας τα τελευταία χρόνια έχουν φέρει στο προσκήνιο έντονα το διαχρονικό ψυχολογικό και κοινωνικό φαινόμενο της αυτοκτονίας. Ένα φαινόμενο πολυδιάστατο και πολυπαραγοντικό, που αποτελεί αντικείμενο πλήθους ερευνών και αναλύσεων σε όλο το κόσμο. Σκοπός της παρούσας ποιοτικής έρευνας ήταν να διερευνηθούν οι όψεις του αυτοκτονικού ιδεασμού στη σημερινή εποχή.

Η διαδικασία συλλογής δεδομένων χωρίστηκε σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν φοιτητές Ψυχολογίας. Με εργαλείο το βίντεο αλλά και το ερωτηματολόγιο ζητήθηκε από τους φοιτητές να εκφράσουν απόψεις σχετικές με τα αίτια της αυτοκτονίας και τους τρόπους αποφυγής της. Ως μέθοδος ανάλυσης περιεχομένου των δεδομένων που προέκυψαν χρησιμοποιήθηκε η κατηγοριακή ανάλυση. Στη δεύτερη φάση της έρευνας πραγματοποιήθηκε μελέτη περίπτωσης. Με εργαλείο την ημι-δομημένη συνέντευξη διερευνήθηκαν οι διαστάσεις του αυτοκτονικού ιδεασμού μέσα από τις απόψεις μιας γυναίκας με ιστορικό 3 απόπειρών αυτοκτονίας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως παρά τη μοναδικότητα της αυτοκτονικής πράξης, υπάρχουν παράγοντες οι οποίοι μπορούν να ενισχύσουν ή να αποτρέψουν έναν αυτοκτονικό ιδεασμό. Συχνή άποψη είναι πως η αυτοκτονία μπορεί να αποτελέσει λύση στο αδιέξοδο. Η άνευ όρων αποδοχή και αγάπη από τους σημαντικούς άλλους, η ανθεκτικότητα και η επεξεργασία των τραυματικών και των συναισθημάτων αποτελούν σταθερές για την πρόληψη φαινομένων βίας απέναντι στον εαυτό.

Το βίωμα των παραληρητικών ιδεών σε άτομα με διάγνωση ψύχωσης:

Μια ποιοτική μελέτη

Πατενταλάκη Ευαγγελία Βενετία

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η μελέτη διερευνά το προσωπικό βίωμα των παραληρητικών ιδεών σε άτομα με διάγνωση σχιζοφρένειας, μέσω ποιοτικής μεθοδολογίας.

Διενεργήθηκαν δώδεκα ημι-δομημένες συνεντεύξεις, εστιασμένες στο περιεχόμενο και το νόημα της εμπειρίας των παραληρητικών ιδεών του κάθε ατόμου, την εξέλιξή της στο χρόνο, καθώς και στον τρόπο διαχείρισής της. Το υλικό των συνεντεύξεων αναλύθηκε με τη χρήση της θεματικής ανάλυσης.

Τα σημαντικότερα ευρήματα αφορούν το περιεχόμενο των ιδεών, που κινείται γύρω από μια υπαρξιακή, θρησκευτική και δικτική διάσταση, και τον τρόπο που αυτό επηρεάζει τη συνειδητότητα της εμπειρίας και τον τρόπο ερμηνείας τους από τα άτομα. Οι παραληρητικές ιδέες φαίνεται να έχουν μια διάρκεια στο χρόνο και οι συμμετέχοντες σχετίζουν την εμφάνισή τους με στρεσογόνα

γεγονότα ζωής. Οι παραληρητικές ιδέες φάνηκε να συνυπάρχουν με άλλους τύπους ιδεών και με άλλα ψυχωτικά συμπτώματα, και να έχουν καθορίσει πολύπλευρα τη ζωή των ατόμων, ασκώντας κατά κύριο λόγο αρνητική επίδραση. Οι συμμετέχοντες δείχνουν να προτιμούν τη χρήση πιο παθητικών τεχνικών διαχείρισης των ιδεών τους. Επιπλέον, αποτιμούν αρνητικά την επίδραση της επαφής με ψυχιατρικές δομές και ψυχιατρικά μέσα αντιμετώπισης, και εκφράζουν προβληματισμό και προσδοκίες για το μέλλον. Τέλος, γίνεται σχολιασμός των αποτελεσμάτων και συνδέσεις αυτών με την υπάρχουσα βιβλιογραφία.

Η συμμετοχή ατόμων με προβλήματα Ψυχικής Υγείας σε ομάδες δραστηριοτήτων

Μακρής Γεώργιος και Μαχαίριδου Σωτηρία

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα έρευνα εξετάζει τις επιδράσεις που δύναται να έχει η συμμετοχή ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας σε ομάδες δραστηριοτήτων.

Για την εκπόνησή της, οι ερευνητές παρακολούθησαν τη λειτουργία των ομάδων εικαστικών και επιτραπέζιων παιχνιδιών του Σ.Ο.Ψ.Υ. Θεσσαλονίκης. Μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης κατέστη δυνατή η καταγραφή του υπό μελέτη υλικού και ως εκ τούτου η εξαγωγή ορισμένων συμπερασμάτων.

Τα συμπεράσματα αυτά επικεντρώθηκαν στη λειτουργία των συγκεκριμένων ομάδων, το προφίλ των συμμετεχόντων που τις απαρτίζουν και τις σχέσεις που αναπτύχθηκαν μεταξύ τους. Με το πέρασ του χρόνου παρατηρήθηκαν αλλαγές και στους τρεις αυτούς άξονες, οι οποίες αποδίδονται σε συγκεκριμένους παράγοντες. Ως κύριοι μπορούν να χαρακτηρισθούν ο ρόλος των συντονιστών των ομάδων αλλά και η ύπαρξη ενός εξαιρετικά υποστηρικτικού κλίματος. Τελικός άξονας στην καταγραφή των συμπερασμάτων αποτέλεσε η γενικότερη αποτίμηση των ομάδων και του συλλόγου από τους λήπτες του Σ.Ο.Ψ.Υ., η οποία και κρίθηκε ως επί το πλείστον θετική.

Λέξεις κλειδιά: ομάδες δραστηριοτήτων, ψυχική υγεία

Σάββατο 17-12-2016

13:30 – 14:30

Αμφιθέατρο 2

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β3Α: ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΟΓΟΥ

Πρόεδρος: Π. Ρούσσοσ

Διγλωσσία και Λεκτική ροή

Καλτσούνη Ελισάβετ

Επόπτης: Π. Ρούσσοσ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα έρευνα πραγματεύεται το ζήτημα της διγλωσσίας και της σύνδεσής της με τις γνωστικές λειτουργίες. Ειδικότερα, μέσω μιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης προγενέστερων ερευνών για τον παράγοντα «διγλωσσία» διερευνώνται οι παράμετροι της γλώσσας που επιφέρουν τη γνωστική αλλαγή. Στην παρούσα έρευνα ελέγχθηκε η επιρροή της διγλωσσίας ως προς τη λεκτική ευχέρεια σε μονόγλωσσους και διγλωσσους μαθητές σχολικής ηλικίας. Όσον αφορά το δίγλωσσο δείγμα, κύρια γλώσσα αποτελούν τα Ελληνικά και δευτερο η Αγγλική. Με βάση τις υποθέσεις, αναμενόταν χαμηλότερη επίδοση για το δίγλωσσο δείγμα στο σημασιολογικό μέρος της δοκιμασίας, παρόμοιες επιδόσεις στο φωνολογικό, ενώ διερευνήθηκαν και οι γνωστικές στρατηγικές που χρησιμοποιή-

θηκαν από τους μαθητές κατά τη λεκτική παραγωγή. Τα ευρήματα δεν επιβεβαίωσαν πλήρως τις υποθέσεις, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί στη δειγματοληψία και τη μορφολογία της γλώσσας, αλλά και σε ορισμένους επιπλέον περιορισμούς που θα παρουσιαστούν αναλυτικά, παράλληλα με προτάσεις για μελλοντικές έρευνες πάνω στο ζήτημα.

Οι επιδόσεις δίγλωσσων και μονόγλωσσων παιδιών σε έργα προσοχής και σχεδιασμού γνωστικής δράσης

Βρεττού Τριπολίτη

Επόπτης: Σμ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα εργασία εξέτασε το φαινόμενο της διγλωσσίας και την επίδρασή της στις γνωστικές ικανότητες, όπως η προσοχή και ο σχεδιασμός γνωστικής δράσης. Στην έρευνα συμμετείχαν 239 παιδιά ηλικίας από 8 έως 12 ετών. Τα 79 παιδιά ήταν μονόγλωσσα αλβανόφωνα, τα 76 ήταν δίγλωσσα που μιλούσαν ελληνικά και αλβανικά και παρακολουθούσαν προγράμματα εμπύθισης στην ελληνική γλώσσα και τα 84 ήταν δίγλωσσα ελληνο-αλβανόφωνα, που συμμετείχαν σε προγράμματα διατήρησης της μητρικής τους γλώσσας. Τα έργα που χορηγήθηκαν ήταν το (α) Attentional Network Test (ANT) και (β) Ο Πύργος του Ρεθύμνου, μια παραλλαγή του έργου Tower of Hanoi. Η αρχική υπόθεση ήταν ότι οι επιδόσεις των δίγλωσσων παιδιών θα είναι καλύτερες από αυτές των μονόγλωσσων. Ωστόσο, τα αποτελέσματα έδειξαν οι επιδόσεις των παιδιών δεν διαφοροποιήθηκαν ούτε στο έργο της Προσοχής, ούτε στο έργο του Σχεδιασμού της Γνωστικής Δράσης.

Γλωσσικά ελλείμματα σε ασθενείς με πλάγια αμυοτροφική σκλήρυνση και μετωποκροταφική άνοια

Μπουρσινού Νικολέττα

Επόπτες: Ρ. Μέλλον, Κ. Πόταγας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η σύνδεση μεταξύ πλάγιας αμυοτροφικής σκλήρυνσης και μετωποκροταφικής εκφύλισης αποτελεί ένα θέμα επιστημονικής αναζήτησης εδώ περίπου και έναν αιώνα. Η πλάγια αμυοτροφική σκλήρυνση αποτελεί μία από τις σοβαρές εκφυλιστικές νόσους, με όψιμη έναρξη και ταχεία εξέλιξη. Πρόκειται για εκφύλιση των ανώτερων και κατώτερων κινητικών νευρώνων. Η μετωποκροταφική εκφύλιση αναφέρεται σε ένα σύνολο κλινικών, νευροπαθολογικών και γενετικά ετερογενών διαταραχών που χαρακτηρίζονται από προοδευτική αλλαγή της προσωπικότητας, εκτελεστική δυσλειτουργία και γλωσσικές δυσκολίες. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθούν τα γλωσσικά ελλείμματα στους ασθενείς με πλάγια αμυοτροφική σκλήρυνση. Αρχικά χορηγήθηκε στους ασθενείς η κλίμακα Frontal Assessment Battery (FAB), η οποία αποτελεί ένα αξιόπιστο νευροψυχολογικό εργαλείο για τον εντοπισμό της μετωποκροταφικής εκφύλισης, και στη συνέχεια μια συστοιχία νευροψυχολογικών εργαλείων (Boston Naming Test, Peabody Picture Vocabulary Revised, Comprehension of instructions in Greek) ευαίσθητα σε γλωσσικά ελλείμματα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ασθενείς με πλάγια αμυοτροφική σκλήρυνση και μετωποκροταφική εκφύλιση εμφανίζουν έκπτωση στις γλωσσικές λειτουργίες, σε σύγκριση με τους ασθενείς που δεν εμφανίζουν συμπτώματα μετωποκροταφικής εκφύλισης. Θα ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον να διερευνηθεί αν υπάρχει κάποιος κοινός δεσμός μεταξύ της γλωσσικής έκπτωσης, και συνεπώς της γνωστικής έκπτωσης, και των συμπεριφοριστικών δυσλειτουργιών που εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό των ασθενών.

Αντίληψη του χρόνου και εκτίμηση της διάρκειας: Πώς εκτιμάται ο λόγος των Αφασικών;

Παπαυγέρη Βασιλική

Επόπτες: Κ. Πόταγας, Στ. Σαμαρτζή, Σμ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα μελέτη ερευνήσε πώς υγιείς άνθρωποι (χωρίς εγκεφαλικές βλάβες και χωρίς νευρολογικό ή ακουστικό πρόβλημα) εκτιμούν τη διάρκεια του λόγου αφασικών (η αφασία Broca χαρακτηρίζεται από μη ρέοντα λόγο, ενώ η αφασία Wernicke από ρέοντα, ακατανόητο λόγο), βασισμένη στη Θεωρία της Μονοδιάστατης Προσδοκίας (Scalar Expectancy Theory – SET) (Gibbon, 1977) και στο Μοντέλο «Πύλης Προσοχής» (Attentional Gate Model – AGM) (Zakay & Block, 1996). Η βασική υπόθεση είναι ότι όταν κάποιος ακούει ρέοντα λόγο, με κανονική ή μειωμένη συχνότητα λέξεων, θα εκτιμήσει τη διάρκεια του ως μεγαλύτερη. Αυτό σημαίνει ότι η διάρκεια της φυσιολογικής ομιλίας θα εκτιμηθεί ως μεγαλύτερη, θα ακολουθήσει η ομιλία Wernicke και τελευταία η ομιλία Broca. Σε 123 συμμετέχοντες, ηλικίας 18-25 παρουσιάστηκαν τρία ηχητικά αρχεία, διάρκειας ενός λεπτού, τα οποία αντιστοιχούσαν στις παραπάνω ομιλίες, και τους ζητούνταν να τα κατατάξουν με αύξουσα σειρά ως προς την εκτιμώμενη διάρκειά τους. Η υπόθεση δεν επιβεβαιώθηκε καθώς η πλειοψηφία των συμμετεχόντων εκτίμησε ως μεγαλύτερη σε διάρκεια το λόγο του Wernicke, έπειτα το λόγο του φυσιολογικού και τελευταίο σε διάρκεια το λόγο του Broca. Φάνηκε ότι δεν θεωρήθηκε ως μεγαλύτερος σε διάρκεια ο κατανοητός και με περισσότερες πληροφορίες λόγος, αλλά ο λόγος ο δυσνόητος. Τα αποτελέσματα δίνουν το έναυσμα για μελλοντικές μελέτες.

Απογευματινές Συνεδρίες

Σάββατο 17-12-2016

17:00 – 18:15

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β4Κ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Πρόεδρος: Ξ. Χρυσόχου

Ο φόβος στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου: Οι νοηματοδοτήσεις του στον Ελληνικό Τύπο

Γρηγοριάδου Αναστασία και Παπαδοπούλου Καλλιόπη-Παρασκευή

Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το ενδιαφέρον της πολιτικής ψυχολογίας για τα συναισθήματα επικεντρώνεται κυρίως στο πώς βιώνονται από τους πολίτες και στο πώς προκαλούνται από τον λόγο των πολιτικών. Η παρούσα έρευνα μελετά το πώς παρουσιάζει ο Τύπος τα συναισθήματα και συγκεκριμένα τις νοηματοδοτήσεις του συναισθήματος του φόβου στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου 2015. Αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση 53 άρθρα από τον ηλεκτρονικό τύπο και από εφημερίδες που υποστήριζαν το "Όχι" την περίοδο από τις 27/6/2015 έως και τις 12/7/2015. Οι αρθρογράφοι στα κείμενά τους παρουσίασαν τόσο αιτίες όσο και συνέπειες του φόβου. Προκαλείται άλλοτε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και από τους πολιτικούς, άλλοτε προκύπτει ως μια ανάγκη ή αδικαιολόγητα. Οι συνέπειες του φόβου για τους αρθρογράφους είναι κυρίως αρνητικές και αυτές είναι: η απομάκρυνση από τις ορθολογικές επιλογές, η απόλυτη παράλυση, η μεταστροφή της απόφασης και η πρόκληση ανοσίας απέναντι στον φόβο. Ο φόβος αναγνωρίζεται ως συναισθημα που επηρεάζει τη ζωή του πολίτη και

51

ευθύνεται για τη λήψη λανθασμένων πολιτικών αποφάσεων. Με δεδομένο ωστόσο ότι ο φόβος αποτελεί ένα από τα πιο βασικά συναισθήματα, με προσαρμοστικές λειτουργίες, το ερώτημα που προκύπτει είναι αν θα έπρεπε να επικεντρωθούμε στην απομάκρυνσή του από την πολιτική ζωή ή στην ορθολογική του διαχείριση.

Πολιτική ματαίωση: Παράγοντες που επηρεάζουν τη μη συλλογική δράση στην περίοδο της κρίσης

Γιαννόπουλος Επαμεινώνδας

Επόπτης: Ξ. Χρυσοχορούς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Αφορμωμένη από το αίσθημα πολιτικής ματαίωσης που υπάρχει στην ελληνική κοινωνία, η έρευνα προσανατολίζεται στην εξήγηση της μη συλλογικής δράσης, βασιζόμενη στους κοινωνιοψυχολογικούς μηχανισμούς που υπό κανονικές συνθήκες προωθούν ή αποδυναμώνουν τη συλλογική δράση. Διερευνήσαμε την επιρροή που μπορεί να έχει στη (μη) συλλογική δράση η πολιτικοποιημένη συλλογική ταυτότητα, η αποτελεσματικότητα, τα συναισθήματα, η επιρροή του κοινωνικού περιβάλλοντος, η δικαιολόγηση του συστήματος, το δόγμα του σοκ, η επίκτητη αδυναμία και η αποτυχία προηγούμενων κινημάτων. Για την πραγματοποίηση της έρευνας κατασκευάστηκε ερωτηματολόγιο που περιείχε επταβάθμιες κλίμακες Likert. Συγκεντρώθηκαν 306 ερωτηματολόγια από άνδρες και γυναίκες, ηλικίας 18-82 ετών. Τα αποτελέσματα έδειξαν την ύπαρξη έξι βασικών ενεργειών συλλογικής ή μη συλλογικής δράσης (απραξία, ατομικές δράσεις, εγωιστικές δράσεις, ριζοσπαστικές δράσεις, δράσεις αλληλεγγύης-εθελοντισμός, δράσεις εθνικής οικονομικής ανεξαρτησίας). Σύμφωνα με γραμμικές παλινδρομήσεις κάθε τύπος ενεργειών προβλέπεται διαφορετικά από κάθε μηχανισμό. Οι άνθρωποι παρουσιάζονται πιο πρόθυμοι για ατομικού τύπου δράσεις. Η πολιτικοποιημένη συλλογική ταυτότητα, κινητήριοις δύναμη της κινητοποίησης, δεν φαίνεται να προβλέπει κανένα τύπο συλλογικής δράσης, ενώ η απραξία προβλέπεται από την επιρροή του κοινωνικού περιβάλλοντος και την επίκτητη αδυναμία. Η ελληνική νοοτροπία παρουσιάζεται ως προβλεπτικός παράγοντας στις μη συλλογικές δράσεις. Η ιδεολογία φαίνεται να επηρεάζει κατά πολύ τις συλλογικές δράσεις αλλά και την απραξία.

Κριτήρια ψήφου στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. κατά τις εκλογικές αναμετρήσεις 1981-1993:

Μια Κοινωνιοψυχολογική προσέγγιση

Μπιλίρης Ιωάννης

Επόπτης: Γ. Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η εξέταση των κριτηρίων ψήφου στο ΠΑ.ΣΟ.Κ από την εκλογική αναμέτρηση του 1981 έως αυτήν του 1993 μέσω μίας κοινωνιοψυχολογικής οπτικής. Δεκαέξι άτομα και των δύο φύλων, ψηφοφόροι του ΠΑ.ΣΟ.Κ σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις της συγκεκριμένης περιόδου, ρωτήθηκαν με τη μέθοδο της ημιδομημένης συνέντευξης για τα αίτια της επιλογής τους. Η θεματική ανάλυση περιεχομένου των συνεντεύξεων ανέδειξε διάφορα σκεπτικά ψήφου προς το συγκεκριμένο κόμμα, τα οποία ερμηνεύονται μέσα από κοινωνιοψυχολογικές θεωρίες, όπως αυτές της κοινωνικής ταυτότητας, της κοινωνικής σύγκρισης, της σχετικής αποστέρησης, της ψυχολογικής αναδραστικότητας και συγκεκριμένων μοντέλων ηγεσίας. Τα ευρήματα συζητούνται με βάση την ισχύ και τη δυνατότητα των κοινωνιοψυχολογικών θεωριών να ερμηνεύουν και ενδεχομένως να προβλέπουν σε κάποιες περιπτώσεις την πολιτική σκέψη και συμπεριφορά.

Νομιμοποίηση και απονομιμοποίηση του συστήματος: Οι τάσεις συστημικότητας και αντισυστημικότητας των νέων

Φωτεινού Μαρία

Επόπτης: Ξ. Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός της έρευνας ήταν να διερευνηθεί η αντίληψη των νέων για το σύστημα και πως αυτή επιδρά στις δράσεις και τους στόχους τους καθώς και στις απόψεις τους για τη βία και τους μετανάστες. Σε θεωρητικό επίπεδο συνδυάσαμε τη θεωρία δικαιολόγησης του συστήματος (Jost & Banaji, 1994), τον προσανατολισμό κοινωνικής κυριαρχίας (Sidanius & Pratto, 1999), τη θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας (Tajfel, 1974) και της σχετικής αποστέρησης (Tyler & Smith, 1998) και τις άρρητες θεωρίες κοινωνικής επιρροής (Παπαστάμου & Mugny, 2001). Εβδομήντα τρία άτομα, ηλικίας 18-37 ετών απάντησαν σε ένα ερωτηματολόγιο που μετρούσε μεταβλητές σχετικές με τις παραπάνω θεωρίες. Υποθέσαμε ότι οι νέοι με τάσεις αντισυστημικότητας θα είναι διατεθειμένοι να προβούν σε μη κανονιστικές δράσεις και οι στόχοι τους θα απομακρύνονται από τις νόρμες του συστήματος, θα έχουν ευνοϊκότερες απόψεις για τους μετανάστες και θα θεωρούν τη χρήση βίας ως μέσο διεκδίκησης κοινωνικών οραμάτων. Αντίθετα, οι νέοι με τάσεις συστημικότητας θα υιοθετούν κανονιστικές δράσεις και οι στόχοι τους θα προσαρμόζονται στις κοινωνικές επιταγές, θα εμφανίζουν αρνητικές απόψεις για τους μετανάστες και η χρήση βίας θα πρωτοδοτείται με στόχο την υπεράσπιση του συστήματος. Η ανάλυση συστάδων ανέδειξε δύο κατηγορίες. Η «αντισυστημική» ομάδα περιελάμβανε 46 άτομα, που επέλεγαν ως κριτήρια της δικαιοσύνης την ισότητα και την ανάγκη, θεωρούσαν το πολίτευμα λιγότερο δημοκρατικό, ήταν λιγότερο προσανατολισμένα στην κοινωνική κυριαρχία και βίωναν μεγαλύτερη σχετική αποστέρηση. Η «συστημική» ομάδα περιελάμβανε 22 άτομα, που προτιμούσαν ως κριτήρια της δικαιοσύνης την ευθυδικία, τη μόρφωση και την καταγωγή, θεωρούσαν δημοκρατικό το πολίτευμα, ήταν περισσότερο προσανατολισμένα στην κοινωνική κυριαρχία και βίωναν λιγότερη σχετική αποστέρηση. Η μονοδιάστατη ανάλυση της διακύμανσης, επιβεβαίωσε τις υποθέσεις για τη διαφορετική αντιμετώπιση των 2 ομάδων.

Διαβαθμίσεις και τύποι Ιδεολογικής και Ταυτοτικής εμπλοκής στην επιλογή ψήφου

Νικόπουλος Γεώργιος

Επόπτης: Γ. Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Στο πλαίσιο της ανίχνευσης τυπολογιών ιδεολογικής και ταυτοτικής εμπλοκής στην επιλογή ψήφου, διεξήχθη έρευνα *N* σε δείγμα 210 ατόμων και των δυο φύλων. Μετρήθηκαν οι ιδεολογικές διαστάσεις των κοινωνικών αξιών και του προσανατολισμού κοινωνικής κυριαρχίας, ενώ για την καταγραφή της ταυτοτικής εμπλοκής αξιοποιήθηκαν διαστάσεις κοινωνικής κατηγοριοποίησης και μια κλίμακα αποδοχής της διάκρισης αριστεράς – δεξιάς. Για τη μέτρηση των σκεπτικών ψήφου κατασκευάστηκε μια κλίμακα, η οποία αποτυπώνει ευρύτερα σκεπτικά πολιτικής επιλογής, ενώ μετρήθηκε και η ψήφος στις τελευταίες εκλογές. Τα αποτελέσματα της γραμμικής παλινδρόμησης καταδεικνύουν ότι η αποχή προβλέπεται θετικά από τη Δεκτικότητα στην Αλλαγή, ενώ η Σταθερότητα από τον Συντηρητισμό και την αυθυπέμβαση. Η σταθερότητα πολιτικής επιλογής προβλέπεται θετικά από την Αποδοχή της Διάκρισης «αριστερά-δεξιά». Η Ιδιοτέλεια προβλέπεται από την αυτοβελτίωση, ενώ προβλέπει θετικά την ψήφο σε δεξιό κόμμα. Η διατήρηση ευρωπαϊκού προσανατολισμού προβλέπεται θετικά από την αυτοβελτίωση και αρνητικά από την αλλαγή και την κοινωνική ισότητα, ενώ η επικαιρότητα προβλέπει θετικά την ψήφο σε αριστερό κόμμα. Ακροθιγώς, οι ιδεολογικοί άξονες του προοδευτισμού σχετίζονται θετικά με σκεπτικά αποχής και αρνητικά με τη διατήρηση ευρωπαϊκού προσανατολισμού, ενώ οι ιδεολογικοί άξονες του συντηρητισμού σχετίζονται θετικά με σκεπτικά σταθερότητας, ευρωπαϊκού προσανατολισμού και προάσπισης συμφερόντων.

Σάββατο 17-12-2016**18:30 – 19:45****Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β5Κ: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ**

Πρόεδρος: Α. Κορωναίου

**Γυναίκα και ενδοοικογενειακή βία: Το φαινόμενο υπό το πρίσμα
της οικονομικής κρίσης**

Δημητριάδου Σαββούλα

Επόπτης: Φ. Τσαλίκoglou, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η ενδοοικογενειακή βία έχει αποδειχθεί ως ένα από τα πιο σοβαρά ζητήματα των τελευταίων δεκαετιών. Παράλληλα η ανεργία και η οικονομική ανέχεια διαφθείρει τους ανθρώπους με αποτέλεσμα κάποιοι να καταφεύγουν ακόμα και στη βία προκειμένου να κατευνάσουν όσα αισθάνονται.

Στόχος της παρούσας μελέτης ήταν να καταφέρουμε να αποδείξουμε την αύξηση των περιστατικών κακοποίησης μέσα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης καθώς και την επιδείνωση του φαινομένου σε οικογένειες, που το βιωτικό και οικονομικό τους υπόβαθρο ήταν αρκετά χαμηλό. Ασχοληθήκαμε με την ποιοτική έρευνα, η οποία αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική. Ο πληθυσμός μας αποτελείται από 9 γυναίκες ηλικίας από 23 έως 47 ετών. Το δείγμα επιλέχθηκε με τη βοήθεια δύο μη κερδοσκοπικών φορέων. Οι περισσότερες κυρίες που έλαβαν μέρος στη μελέτη αναφέρουν ως κύριο λόγο των συγκρούσεων τα οικονομικά. Συγκεκριμένα, λόγω των οικονομικών προβλημάτων η επιθετική συμπεριφορά του συζύγου αυξάνεται και φτάνει στο σημείο να αντιμετωπίσει τη γυναίκα ως εξιλαστήριο θύμα.

Κλείνοντας, αξίζει να αναφέρουμε πως το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας είναι πολύπλευρο, γι' αυτόν ακριβώς το λόγο είναι δύσκολη η αντιμετώπισή του. Βρίσκει τροφή μέσα από το μίσος και το θυμό ακολουθώντας τον παλμό της κοινωνίας. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει μία και μοναδική λύση, η κάθε γυναίκα ξεχωριστά οφείλει να αντιδράσει και να αντισταθεί απέναντι σε ότι την υποβαθμίζει ως άνθρωπο.

**Απόδοση ευθύνης στην ενδοοικογενειακή βία, κοινωνικός ρόλος
του φύλου και αυτοεκτίμηση**

Αρβανιτάκη Αθηνά

Επόπτης: Αικ. Γκαρή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

Στην παρούσα έρευνα μελετάται η απόδοση ευθύνης στο πλαίσιο της ενδο-οικογενειακής βίας και η σχέση της με την αυτοεκτίμηση και τον κοινωνικό ρόλο του φύλου. Συγκεκριμένα διερευνάται η διασπορά που εμφανίζεται στην απόδοση ευθύνης της οικογενειακής βίας σε σχέση με δημογραφικά χαρακτηριστικά –όπως το φύλο, η ηλικία και η προϋπάρχουσα εμπειρία περιστατικού ενδο-οικογενειακής βίας στο περιβάλλον των μελών του δείγματος– σε συνδυασμό με την κατανόηση του κοινωνικού ρόλου του φύλου των συμμετεχόντων – ως προς τις διαστάσεις της αρρενωπότητας, θηλυκότητας, ανδρογονίας και της έλλειψης διαφοροποίησης. Από δείγμα 147 ατόμων, 60 φοιτητών και 87 φοιτητριών από τέσσερα ΑΕΙ της Αθήνας συμπληρώθηκαν τέσσερα ερωτηματολόγια: α) η Κλίμακα Απόδοσης Ευθύνης για την Ενδο-οικογενειακή Βία (Petretic-Jackson, Sandeberg, 1994), β) το Ερωτηματολόγιο του Ρόλου του Φύλου (Bem, 1971), γ) το Ερωτηματολόγιο Αυτοεκτίμησης (Rosenberg, 1965), δ) ένα αυτοσχέδιο δημογραφικό ερωτηματολόγιο. Διαπιστώνεται ότι οι άντρες του δείγματος αποδίδουν μεγαλύτερη ευθύνη στο θύμα σε σύγκριση με τις γυναίκες που αποδί-

δουν μεγαλύτερη ευθύνη στο δράστη και στην κοινωνία. Εντοπίζεται στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της αυτοεκτίμησης και της απόδοσης ευθύνης στην κοινωνία και στο περιβάλλον. Όσο υψηλότερη η αυτοεκτίμηση, τόσο υψηλότερη η απόδοση ευθύνης στους παραπάνω παράγοντες, καθώς και μεταξύ της προσωπικής εμπειρίας βίας στο ευρύτερο περιβάλλον με την απόδοση μεγαλύτερης ευθύνης στο δράστη.

Λέξεις-κλειδιά: Ενδο-οικογενειακή βία, Απόδοση ευθύνης της ενδοοικογενειακής βίας, Ρόλος του φύλου, Αυτοεκτίμηση

Διαγενεαλογική διερεύνηση της γονικότητας σε δείγμα Ελλήνων πατέρων

Δραμιλαράκη Σοφία

Επόπτης: Σπ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της ύπαρξης ομοιότητας ως προς τη γονικότητα Ελλήνων πατέρων σε διαγενεαλογικό επίπεδο. Συγκεκριμένα αναζητήθηκαν ομοιότητες μεταξύ των πατέρων πρώτης και δεύτερης γενιάς αναφορικά με τη σχέση τους με τα παιδιά τους αναφορικά με την άσκηση ελέγχου στη συμπεριφορά των τελευταίων, τη μορφή επικοινωνίας μεταξύ τους και τη συναισθηματική αλληλεπίδραση μαζί τους. Για την πραγματοποίηση συγκρίσεων στον εκάστοτε τομέα διενεργήθηκαν 6 ημιδομημένες συνεντεύξεις σε πατέρες ελληνικής καταγωγής μεταξύ 32 και 48 ετών παιδιών έως και 5 ετών. Από την επεξεργασία του υλικού με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης προέκυψε ότι οι περισσότερες ομοιότητες εντοπίζονται στον τομέα της άσκησης ελέγχου στη συμπεριφορά, όπου οι σημερινοί πατέρες φαίνεται να είναι πιο αυστηροί ή παραχωρητικοί κατ'αναλογία με τη συμπεριφορά των δικών τους πατέρων. Οι περισσότερες αποκλίσεις βρέθηκαν στον τομέα της επικοινωνίας και της συναισθηματικής αλληλεπίδρασης με τους συνεντευξαζόμενους να είναι πιο διαλλακτικοί, συμμετοχικοί στην ανατροφή του παιδιού τους, στοργικοί και εκδηλωτικοί λεκτικά και μη, σε σύγκριση με τους δικούς τους πατέρες. Σημειώνεται πως το προσωπικό βίωμα των πατέρων δεύτερης γενιάς επέδρασε ως «άξονας» για την ανάπτυξη διαφορετικού τρόπου άσκησης της γονικότητας με ταυτόχρονη επιρροή από κοινωνικά κατασκευάσματα ανά εποχή, όπως οι αναπαραστάσεις για τον ρόλο του άνδρα ως πατέρα.

Η σχέση της αυτοεκτίμησης με την οικογενειακή λειτουργικότητα και τη διεκδικητικότητα σε φοιτητικό πληθυσμό

Κυριαζοπούλου Θεώνη

Επόπτης: Σπ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα έρευνα αποτελεί μια προσπάθεια να διερευνηθεί η σχέση της αυτοεκτίμησης με την οικογενειακή λειτουργικότητα και την διεκδικητικότητα σε φοιτητικό πληθυσμό. Με βάση την βιβλιογραφική ανασκόπηση αναμενόταν ότι θα βρεθούν συσχετίσεις μεταξύ της αυτοεκτίμησης και της συνοχής και της προσαρμοστικότητας στην οικογένεια καθώς και μεταξύ της αυτοεκτίμησης και της διεκδικητικότητας. Το δείγμα αποτέλεσαν 224 προπτυχιακοί φοιτητές από τμήματα της φιλοσοφικής σχολής, των θετικών επιστημών και των επιστημών υγείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ως ψυχομετρικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν ένα αυτοσχέδιο εργατηματολόγιο δημογραφικών στοιχείων καθώς και η κλίμακα αξιολόγησης της αυτοεκτίμησης του Rosenberg (RSES), η κλίμακα εκτίμησης προσαρμοστικότητας και συνοχής της οικογένειας (FACES III) και η κλίμακα διεκδικητικότητας Rathus (RAS). Οι στατιστικές αναλύσεις φανέρωσαν την ύπαρξη συνάφειας ανάμεσα στην αυτοεκτίμηση και τις διαστάσεις στην οικογένεια και μεταξύ της αυτοεκτίμησης και της διεκδικητικότητας.

**Εθνογραφική μελέτη ομάδων δραστηριοτήτων του Συλλόγου Οικογενειών
για την Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.)**

Γκουτζάνη Παναγιώτα

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα εργασία αφορά τη μελέτη των ομάδων έκφρασης και εφημερίδας στον Σύλλογο Οικογενειών για τη Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.). Οι συγκεκριμένες ομάδες στόχευαν στη δημιουργική απασχόληση και ενδυνάμωση των μελών του Συλλόγου που έχουν κάποια σοβαρή ψυχική διαταραχή.

Αρχικά παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο πάνω στο οποίο βασίστηκε η εργασία, το οποίο σχετίζεται αρχικά με το στίγμα και στη συνέχεια με την ενδυνάμωση-αποκατάσταση ατόμων με ψυχική διαταραχή, τη σημαντικότητα των ομάδων που συμβάλλουν στο να καταστεί ο ελεύθερος χρόνος δημιουργικός και η συνεισφορά εν τέλει των ομάδων στην ενδυνάμωση. Επιπλέον, γίνεται λόγος για τις διεργασίες που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια διεξαγωγής μιας ομάδας, ενώ στο τέλος της βιβλιογραφικής επισκόπησης, για τις οικογένειες των ατόμων με ψυχική διαταραχή.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων είναι θεματική και τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης της ερευνήτριας. Συνοπτικά, τα κύρια ευρήματα της έρευνας κινούνται γύρω από το πλαίσιο του συλλόγου και τις σχέσεις μεταξύ των μελών, και ενδότερα, στους παράγοντες που συμβάλλουν ή όχι στη συμμετοχή και εμπλοκή των ατόμων με ψυχική διαταραχή στις ομάδες του Συλλόγου.

Τέλος, εξηγείται αναλυτικά η σχηματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων και γίνεται σύγκριση των ευρημάτων με άλλες έρευνες.

Σάββατο 17-12-2016**20:00 – 21:15****Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β6: ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ,
ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ**

Πρόεδρος: Π. Κορδούτης

**Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και η διαπροσωπική επαφή ως προβλεπτικοί
παράγοντες της ομοαρνητικότητας**

Δελημάρου Ανθούλα-Στυλιανή

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας. Σκοπός της έρευνας ήταν η παρουσίαση της έννοιας της ομοαρνητικότητας, των αρνητικών εκείνων σκέψεων, συναισθημάτων και συμπεριφορών απέναντι σε γκέι άνδρες και λεσβίες, σε συνάρτηση με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και τη διαπροσωπική επαφή. Συγκεκριμένα, διερευνήθηκε το κατά πόσο τα δημογραφικά στοιχεία, όπως το φύλο, η ηλικία, ο τόπος κατοικίας μετά τα 18 έτη, η οικογενειακή κατάσταση, η εκπαίδευση και το εισόδημα, αλλά και η ύπαρξη ιστορικού διαπροσωπικής επαφής με ομοφυλόφιλο άνδρα ή ομοφυλόφιλη γυναίκα είναι δυνατό να λειτουργήσουν ως προβλεπτικοί παράγοντες της ομοαρνητικότητας. Αρχικά πραγματοποιήθηκε μια εννοιολογική διάκριση των εννοιών της ομοφοβίας (Weinberg, 1972. Hudson & Ricketts, 1980. Herek, 1988. Adams, Wright, και Lohr, 1996. Bernat, Calhoun, Adams και Zeichner, 2001) και της ομοαρνητικότητας, παραδοσιακής και μοντέρνας (Morrison & Morrison, 2002). Εν συνεχεία διατυπώθηκαν ερευνητικές υποθέσεις σύμφωνα με τη βιβλιογραφική επισκόπηση. Αρχικά, σε ότι αφορά στα δημογραφικά χαρακτηριστικά, υπήρξε η υπόθεση ότι οι άντρες, τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, οι κάτοικοι επαρχιακών

περιοχών, οι έγγαμοι, όσοι ανήκαν σε χαμηλότερη βαθμίδα εκπαίδευσης αλλά και όσοι είχαν χαμηλότερο μηνιαίο εισόδημα, θα έτειναν να σκοράρουν υψηλότερα στην ομοαρνητικότητα. Ακόμη, οι συμμετέχοντες χωρίς προηγούμενη εμπειρία διαπροσωπικής επαφής με ομοφυλόφιλα άτομα αναμενόταν να είναι περισσότερο ομοαρνητικοί απέναντι στους γκέι άνδρες και τις λεσβίες. Στην έρευνά μας συμμετείχαν 396 άντρες και γυναίκες με ετεροφυλοφιλικό σεξουαλικό προσανατολισμό. Στο ερωτηματολόγιο μας χρησιμοποιήσαμε δύο κλίμακες προκειμένου να μετρήσουμε τα επίπεδα αρνητικών αντιλήψεων των ετεροφυλόφιλων απέναντι σε ομοφυλόφιλους άνδρες και ομοφυλόφιλες γυναίκες. Η πρώτη ήταν η εκτεταμένη έκδοση της κλίμακας καταγραφής στάσεων απέναντι σε ομοφυλόφιλες γυναίκες και άνδρες (ATLG-R, Herek, 1988) και η δεύτερη αυτή της Μοντέρνας Ομοαρνητικότητας (MHS, Morrison & Morrison, 2002). Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη στατιστική ανάλυση επιβεβαίωσαν μερικώς τις αρχικές μας υποθέσεις. Περιληπτικά, φάνηκε ότι το φύλο, η ηλικία καθώς και ο τόπος κατοικίας συνιστούν προβλεπτικούς παράγοντες της ομοαρνητικότητας. Αντίθετα, η οικογενειακή κατάσταση, η εκπαίδευση αλλά και το εισόδημα δε φάνηκαν να έχουν καμία προβλεπτική αξία. Επιπλέον, η διαπροσωπική επαφή αναδείχθηκε ως ένα εξίσου σημαντικός παράγοντας στη διαδικασία ερμηνείας της ομοαρνητικότητας.

Η Κοινωνιο-ψυχολογική Ταυτότητα των Ομοφυλόφιλων στην Ελλάδα

Ηλιοπούλου Χρυσούλα

Επόπτης: Σ. Μαντόγλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της κοινωνιοψυχολογικής ταυτότητας των ομοφυλόφιλων ατόμων στην Ελλάδα συγκρίνοντάς τη με αυτή του γενικού πληθυσμού. Χρησιμοποιώντας την κλίμακα του Kinsey (1948), οι συμμετέχοντες (60 άτομα) χωρίστηκαν σε «ομοφυλόφιλους» (11 άνδρες, 21 γυναίκες, 2 μη εντεταγμένα στο δίπολο άτομα, με μέσο όρο ηλικίας τα 22 χρόνια) και «ετεροφυλόφιλους» (5 άνδρες, 20 γυναίκες, 1 μη εντεταγμένο στο δίπολο άτομο, με μέσο όρο ηλικίας τα 20 χρόνια). Η έρευνα εκπονήθηκε με διαδικτυακό ερωτηματολόγιο. Οι ερωτώμενοι έγραφαν 20 λέξεις που τις/τους χαρακτηρίζουν ή είναι σημαντικές για αυτές/ούς (Turner-Zwinkels et al., 2015), στη συνέχεια τις ταξινομούσαν σε σχέση με τα τρία επίπεδα του εαυτού: ατομικό-σχισιακό-συλλογικό (Gaertner et al., 2012) και, τέλος, τις τοποθετούσαν σε κάθε έναν από τους τρεις εαυτούς. Μετά από ανάλυση περιεχομένου, οι λέξεις/απαντήσεις των συμμετεχόντων κατηγοριοποιήθηκαν σε 9 ομάδες, από τις οποίες ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε αυτή της Σεξουαλικότητας. Σε ένα πρώτο επίπεδο, υποθέσαμε πως η ιεράρχηση ατομικός-σχισιακός-συλλογικός εαυτός, όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία, δεν θα επηρεάζονταν από τον σεξουαλικό προσανατολισμό, μια υπόθεση που επιβεβαιώθηκε μετά από την ανάλυση των αποτελεσμάτων. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, υποθέσαμε ότι τα ομοφυλόφιλα άτομα χρησιμοποιούν πιο συχνά όρους σεξουαλικότητας για να περιγράψουν τους εαυτούς τους, και μετά από ανάλυση συναφειών η υπόθεση αυτή επιβεβαιώθηκε. Σχολιάζεται, τέλος, η μεγαλύτερη συχνότητα αναφοράς της σεξουαλικότητας ως σημαντικού στοιχείου της ταυτότητας από τα ομοφυλόφιλα άτομα.

Η απειλή αρρενωπότητας στους ομοφυλόφιλους άνδρες ως παράγοντας επίδρασης στην αυτοπαρητηρησία, την αυτοπαρουσίαση και την αλληλεπίδρασή τους με άηλιους γκέι άντρες

Ρίτσης Αντώνης

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν πως πολλές ομάδες ανθρώπων αυτοπαρητηρούνται για να αποκτήσουν μια κοινωνικά αποδεκτή συμπεριφορά. Μεταξύ αυτών είναι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες

οι οποίοι αποκλίνουν από τα παραδοσιακά πρότυπα αρρενωπότητας. Δέχονται διακρίσεις από ετεροφυλόφιλους άνδρες οι οποίοι προσπαθούν να απομακρυνθούν από την απειλητική γι' αυτούς θηλυπρέπεια τους. Σε αυτό το πλαίσιο, έρευνες αναδεικνύουν την επιθυμία πολλών ομοφυλόφιλων να γίνουν πιο αρρενωποί και να αποσυνδεθούν από άλλους θηλυπρεπείς άνδρες. Έτσι, το στερεότυπο του θηλυπρεπή ομοφυλόφιλου τους καθιστά ευάλωτους σε απειλές στην αρρενωπότητά τους. Η παρούσα έρευνα υπέβαλε 88 ομοφυλόφιλους άνδρες σε μια διαδικασία είτε απειλής είτε επιβεβαίωσης της αρρενωπότητάς τους και παρατήρησε τις αντιδράσεις τους στις περιγραφές στερεοτυπικά θηλυπρεπών και αρρενωπών γκέι ανδρών. Προβλέφθηκε πως σε σχέση με αυτούς που δέχτηκαν επιβεβαίωση, οι γκέι άνδρες που υπέστησαν απειλή στην αρρενωπότητά τους θα αυτοπαρατηρούταν περισσότερο, θα αυτοπαρουσιάζονταν ως πιο αρρενωποί και θα αποστασιοποιούνταν από τους θηλυπρεπείς. Οι υποθέσεις δεν επιβεβαιώθηκαν, καθώς οι συμμετέχοντες υπό απειλή ανέφεραν μεγαλύτερη ομοιότητα, συμπάθεια και συναισθηματική απόκριση με τους θηλυπρεπείς γκέι άνδρες. Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν μια μερίδα ομοφυλόφιλων οι οποίοι έχουν συγκροτήσει μια σταθερή ταυτότητα και δείχνουν αποδοχή προς άτομα με διαφορετική έκφραση φύλου.

Ουσιοποίηση και ταυτότητα στο λόγο Ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων ανδρών

Μίχος Ιωάννης

Επόπτης: Ε. Φίγγου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η ουσιοποίηση χαρακτηριστικών που αποδίδονται στερεοτυπικά σε μια ομάδα, δηλαδή η τάση να γίνονται αντιληπτά ως εγγενή, αναλλοίωτα και ως βάση για συναγωγή άλλων γνωρισμάτων της ομάδας και των μελών της, αποτελεί ένα από τα πιο προσφιλή ερευνητικά θέματα της κοινωνικής ψυχολογίας των διομαδικών σχέσεων. Αντλώντας από τη σχετική εργογραφία η παρούσα έρευνα μελετά ουσιοποιητικές και μη ουσιοποιητικές κατασκευές της ταυτότητας στο λόγο ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων ανδρών και διερευνά τις λειτουργίες τους στις διομαδικές στάσεις και σχέσεις.

Στην έρευνα συμμετείχαν 8 ομοφυλόφιλοι και 8 ετεροφυλόφιλοι άντρες. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων και αναλύθηκαν με βάση τις αρχές της ρητορικής ανάλυσης (Billig, 1987, 1991).

Με βάση τα αναλυτικά ευρήματα οι ομοφυλόφιλοι άντρες ουσιοποιούν για την επίτευξη φυσικότητας και συνεκτικότητας και αποουσιοποιούν αρνητικά χαρακτηριστικά που στερεοτυπικά αποδίδονται στην ενδοομάδα. Από την άλλη, οι ετεροφυλόφιλοι ουσιοποιούν προκειμένου να νομιμοποιήσουν ρητορικά τον κοινωνικό αποκλεισμό των ομοφυλόφιλων. Επιπλέον, η διαφορετικότητα κατασκευάζεται ως ανεκτικότητα και αλληλεγγύη στο λόγο των ομοφυλόφιλων ανδρών, ενώ στο λόγο των ετεροφυλόφιλων ως έλλειμμα και υποτιμημένη ταυτότητα.

Συζητούνται οι τρόποι με τους οποίους ουσιοποιητικά και αποουσιοποιητικά επιχειρήματα επιτελούν δράσεις με έμφαση στη δυνατότητα να επισύρουν μομφή. Τέλος, αναδεικνύεται ο ρόλος της υποστασιακότητας στην κατασκευή της ταυτότητας των συμμετεχόντων.

Η βιωμένη εμπειρία νεαρών Ελληνίδων γυναικών με αμφιφυλόφιλη ταυτότητα

Καραδημήτρη Καλλιόπη

Επόπτης: Α. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

Σκοπός της παρούσας ποιοτικής έρευνας είναι να διερευνήσει τις υποκειμενικές εμπειρίες και τα νοήματα που αποδίδουν στη σεξουαλική τους ταυτότητα νεαρές γυναίκες που έχουν μεγαλώσει στην Ελλάδα και αυτοπροσδιορίζονται ως αμφιφυλόφιλες. Επτά νεαρές Ελληνίδες γυναίκες συμμετείχαν σε ατομικές ημιδομημένες συνεντεύξεις σχετικά με τον τρόπο που αντιλαμβάνονταν το

φύλο, την ερωτική επιθυμία και την αμφιφυλόφιλη ταυτότητα. Με τη χρήση της Ερμηνευτικής Φαινομενολογικής Ανάλυσης (ΕΦΑ), αναδύθηκαν μέσα από τις αφηγήσεις τους κάποια κοινά θέματα τα οποία μας επιτρέπουν να σκιαγραφήσουμε το νόημα που έχει για αυτές μια αμφιφυλόφιλη ταυτότητα. Καθεμιά από τις νεαρές συμμετέχουσες φαίνεται να βιώνει την αμφιφυλόφιλη σεξουαλικότητά της με πολύ διαφορετικό τρόπο από τις υπόλοιπες, μολονότι όλες τους αντιλαμβάνονται το φύλο ως αμελητέο στο πλαίσιο της ερωτικής έλξης. Η αμφιφυλόφιλη ταυτότητα φαίνεται για εκείνες να γίνεται αντιληπτή περισσότερο ως οργανωτής του κοινωνικού χώρου παρά ως αντανάκλαση της σεξουαλικής τους πραγματικότητας, ενώ με την ανάληψή της, ο κόσμος τους μοιάζει να μετατρέπεται σε ένα δυναμικό πεδίο, όπου οι ίδιες διαπραγματεύονται την αποδοχή, την αίσθηση του ανήκειν και τις επιπτώσεις του κοινωνικού στίγματος.

Σάββατο 17-12-2016**17:00 – 18:15****Αμφιθέατρο 2****Θεματική συνεδρία Β4Α: Ανάλυση Συμπεριφοράς**

Πρόεδρος: Ρ. Μέλλων

Διερεύνηση των συνθηκών που διέπουν τις συμπεριφορές αυτοελέγχου και παρορμητικότητας

Κόλλια Μαρία-Ελένη

Επόπτης: Ρ. Μέλλων, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό την ανάδειξη των συνθηκών που καθορίζουν την επίδειξη συμπεριφορών αυτοελέγχου υπό το πρίσμα του θεμελιώδους συμπεριφορισμού. Για την μελέτη του φαινομένου αυτού διαμορφώθηκε ένα πειραματικό πλάνο βασισμένο σε προ-έρευνα, την οποία αποτέλεσε η χορήγηση των κλιμάκων αυτοελέγχου, παρορμητικότητας και ιστορικού κοινωνικής τιμωρίας(ΙΚΤ). Με βάση τα αποτελέσματα της προ-έρευνας δημιουργήθηκε ένα πειραματικό περιβάλλον σε μορφή ηλεκτρονικού παιχνιδιού, όπου οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να επιλέξουν ανάμεσα στην επιλογή αυτοελέγχου ή παρορμητικότητας και αρνητικού ή θετικού αυτοελέγχου σε συνθήκες υψηλής είτε χαμηλής ενίσχυσης. Τα αποτελέσματα της προ-έρευνας έδειξαν μια στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ ΙΚΤ και παρορμητικότητας καθώς και μια αρνητική συσχέτιση μεταξύ ΙΚΤ και αυτοελέγχου. Τα αποτελέσματα της κύριας έρευνας δεν έδειξαν σημαντική διαφορά στον επιδεικνυόμενο αυτοέλεγχο στις δύο διαφορετικές συνθήκες ενίσχυσης, ούτε διαφορά ανάμεσα στο είδος αυτοελέγχου που εμφανίζεται περισσότερο ανάλογα με την συνθήκη. Ωστόσο, υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά στα γενικότερα επίπεδα επίδειξης αρνητικού και θετικού αυτοελέγχου. Ο πρώτος ήταν συχνότερος του δεύτερου. Αξιοσημείωτο είναι ότι τα άτομα επέλεξαν την άμεση επιλογή είτε για ενίσχυση είτε για τιμωρία, πιθανώς λόγω του αβέβαιου περιβάλλοντος του παιχνιδιού και μιας προσπάθειας παραγωγής σημάτων ασφαλείας.

Νατουραλιστικά vs. Ουσιαστικοποιητικά ρεπερτόρια αποδόσεων και η σχέση τους με στοιχεία ψυχοπαθολογίας

Ορκοπούλου Ευθυμία-Εφη

Επόπτης: Ρ. Μέλλων, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Το πλεονέκτημα των ερμηνειών συμπεριφοριστικού τύπου –σε σχέση με την ουσιαστικοποιητική συλλογιστική που κυριαρχεί σε άλλες προσεγγίσεις της Ψυχολογίας (καθώς και ερμηνείες της «κοι-

νής λογικής»)— έγκειται στο γεγονός ότι περιγράφουν τις λειτουργικές σχέσεις μεταξύ της συμπεριφοράς και των γεγονότων, που προηγούνται και έπονται της εκδήλωσής της. Πρωταρχικός σκοπός αυτής της έρευνας ήταν να κατασκευαστεί ένα εργαλείο αυτό-αναφοράς που θα αντανάκλασε τις τάσεις των ατόμων να εξηγούν τη συμπεριφορά αποδίδοντάς τη σε ουσιαστικοποιητικούς ή/και νατουραλιστικούς παράγοντες, αλλά και το βαθμό βεβαιότητάς τους γι αυτές τις αποδόσεις. Παράλληλα, επιχειρήσαμε να διερευνήσουμε τις πιθανές σχέσεις των δύο αυτών ερμηνευτικών ρεπερτορίων με τρία ήδη έγκυρα μέτρα ψυχοπαθολογίας. Συγκεκριμένα, λαμβάνοντας ως αφετηρία την υπόθεση ότι η κατανόηση των λειτουργικών σχέσεων συμπεριφοράς-περιβάλλοντος μπορεί να βελτιώσει την κατανόηση του εαυτού αλλά και να προάγει αποτελεσματικότερες στρατηγικές αυτό-ρύθμισης στα άτομα, αναμέναμε ότι η τάση να χρησιμοποιεί κανείς ουσιαστικοποιητικού τύπου εξηγήσεις θα παρυσίαζε αντίστροφη συσχέτιση με τρία στοιχεία ψυχοπαθολογίας: το ναρκισσισμό, την τελειομανία και την ταύτιση σκέψης-πράξης. Έτσι, κατασκευάστηκε εκ νέου ένα ερωτηματολόγιο (Behavioral Attribution Scale) το οποίο χορηγήθηκε από κοινού με 3 ψυχομετρικά εργαλεία σε ένα δείγμα 400 περίπου ατόμων. Όπως, όμως, φάνηκε, η ουσιαστικοποίηση και ο νατουραλισμός βρέθηκαν να σχετίζονται θετικά παρά να αποκλείονται αμοιβαία. Αυτό ίσως συμβαίνει επειδή, ως ερμηνευτικά ρεπερτόρια συμπεριφοράς, τείνουν να εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό και συγκεκριμένα, τη μείωση του δυσάρεστου αισθήματος αβεβαιότητας που είναι έμφυτο σε κάθε απόπειρα αιτιολόγησης της συμπεριφοράς και ψυχοπαθολογικά φαινόμενα, όπως ο ναρκισσισμός και η τελειομανία, μπορούν να αποτελέσουν παραδείγματα τέτοιων στρατηγικών μείωσης της αβεβαιότητας.

Ο ρόλος των σημάτων ασφαλείας στον αυτοέλεγχο

Καγιούλη Κυριακή

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η συγκεκριμένη έρευνα έγινε με σκοπό τη μελέτη του αυτοελέγχου σε τιμωρητικό πλαίσιο και της δημιουργίας σημάτων ασφαλείας δηλαδή αυτόματων και άλλων ερεθισμάτων που παράγονται κατά την εκδήλωση μη τιμωρημένων μορφών δράσης και προκαλούν αντιδράσεις ασφάλειας και ηρεμίας. Κάνοντας κριτική στον μακρο-συμπεριφορισμό, εστιάζει στις άμεσες συνέπειες της συμπεριφοράς αυτοελέγχου δηλαδή της επιλογής της μεγαλύτερης ενίσχυσης μετά από καθυστέρηση. Ακολουθήθηκε η πειραματική ανάλυση συμπεριφοράς σε 18 υποκείμενα που κλήθηκαν να κάνουν επιλογή αυτοελέγχου ή παρορμητική επιλογή κάτω από συνθήκες θορύβου και στη συνέχεια εκτέλεσαν ένα έργο αντιστοιχίας γραμμάτων. Καταγράφηκαν και οι απαντήσεις τους στα ερωτηματολόγια αυτοελέγχου και παρορμητικότητας. Τα αποτελέσματα δείχνουν την ανάγκη περισσότερης έρευνας, καθώς δεν επιβεβαιώθηκαν οι υποθέσεις για συχνότερη επιλογή αυτοελέγχου στη συνθήκη με τον περισσότερο θόρυβο και για τη δημιουργία σημάτων ασφαλείας. Βρέθηκε θετική συσχέτιση του ερωτηματολογίου για τον αυτοέλεγχο, με την επιλογή αυτοελέγχου και αρνητική συσχέτιση με την παρορμητική επιλογή. Δεν βρέθηκε συσχέτιση των επιλογών με την κλίμακα παρορμητικότητας. Η μη επιβεβαίωση των υποθέσεων είναι πιθανό να οφείλεται στις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις αρχές ενίσχυσης και τιμωρίας, καθώς και στο μικρό δείγμα των συμμετεχόντων.

Πειραματική διερεύνηση του επιπέδου συμμετρίας των επιδράσεων της τιμωρίας και της ενίσχυσης

Μακρής Νικόλαος

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Στο χώρο της Ανάλυσης Συμπεριφοράς, η σχέση ενίσχυση-τιμωρία θεωρείται είτε συμμετρικά αντιθετική, είτε αντιθετική μεν, όχι όμως συμμετρική. Στηριζόμενη σε δύο προγενέστερα πειράματα,

τα οποία εξετάζαν τη συμμετρικότητα των επιδράσεων τιμωρίας και ενίσχυσης, η παρούσα έρευνα ερευνά περαιτέρω τη σχέση αυτή. Οι συμμετέχοντες στο πείραμα καλούνταν να παίξουν ένα παιχνίδι στον υπολογιστή, το οποίο έμοιαζε με παιχνίδι τζόγου, και στο οποίο καλούνταν να βρουν το σωστό φύλλο, προκειμένου να κερδίσουν όσο το δυνατόν περισσότερα «χρήματα». Τόσο ο αριθμός των κερμάτων όσο και η σειρά των φύλλων ήταν προκαθορισμένα· στη μια φάση οι επιλογές των υποκειμένων κατά κύριο λόγο, ενισχύονταν ενώ στην άλλη φάση τιμωρούνταν. Στα πρώτα δύο πειράματα δινόταν η ανατροφοδότηση ότι τα αποτελέσματά τους θα συγκρίνονταν με εκείνα των υπολοίπων, ενώ στο παρόν πείραμα δεν δόθηκαν. Τα αποτελέσματα έδειξαν μία ισχυρή τάση επιλογής του θετικού ενισχυτή στη φάση ενίσχυσης, με τυχαία επιλογή ή συστηματική επιλογή του θετικού ενισχυτή στη φάση τιμωρίας (σήμα ασφάλειας), υψηλότερη πίεση του κέρσους επιλογής στη φάση ενίσχυσης, με ένα μεγάλο αριθμό ατόμων ωστόσο να ασκούν υψηλότερη πίεση στη φάση τιμωρίας (εμφάνιση επιθετικών δράσεων). Τα αποτελέσματα, προστέθηκαν στις ήδη υπάρχουσες, από τα δύο προηγούμενα πειράματα, ενδείξεις για το μη συμμετρικό χαρακτήρα ενίσχυσης-τιμωρίας.

Η στερεοτυπία και η μεταβλητότητα της συμπεριφοράς, ενισχυμένες από μεταβάσεις σε πλαίσιο ασφαλείας

Τσιμπούκη Αικατερίνη-Στυλιανή

Επόπτης: Ρ. Μέλλον, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η στερεοτυπία και η μεταβλητότητα των δράσεων που συναντώνται στο ρεπερτόριο της συμπεριφοράς μας, θεωρείται ότι αποτελούν έννοιες αντικρουόμενες. Από την μία η στερεοτυπία ορίζεται ως ακολουθία δράσεων επαναλαμβανόμενων και αμετάβλητων, ενώ από την άλλη η μεταβλητότητα ως η ύπαρξη ποικιλότητας στην μορφή των δράσεων. Πόσο όμως διαφοροποιούνται αυτά τα δύο μοτίβα συμπεριφοράς ως προς την αιτία εμφάνισής τους; Τα υποκείμενα του πειράματός μας κλήθηκαν να μετακινούν ένα avatar στην οθόνη του υπολογιστή, μέσω ενός gamepad. Κάτω από τα τετράγωνα στα οποία εκινείτο το avatar, βρίσκονταν βόμβες, κέρματα ή τίποτα. Μέσω της στερεότυπης ή μεταβλητής –αναλόγως τη φάση– συμπεριφοράς, τα υποκείμενα μπορούσαν να μεταβούν σε πλαίσιο ασφάλειας όπου οι βόμβες ήταν απασφαλισμένες, ενώ στην τελευταία φάση της πειραματικής διαδικασίας αυτό δεν μπορούσε να επιτευχθεί. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όσο πιο συχνά τα υποκείμενα κατόρθωναν να εισαχθούν στο πλαίσιο ασφάλειας είτε μέσω της στερεότυπης, είτε μέσω της μεταβλητής συμπεριφοράς, τόσο πιο συχνά εμφανιζόταν το εκάστοτε μοτίβο συμπεριφοράς. Όπως φαίνεται, λοιπόν, η στερεοτυπία και η μεταβλητότητα της συμπεριφοράς αποτελούν τα ίδια άκρα του ίδιου συνεχούς. Συνεπώς, ίσως in vivo τα άτομα να αναπτύσσουν ανάλογα μοτίβα συμπεριφοράς, στην προσπάθειά τους να αποφύγουν τιμωρητικά ερεθίσματα και καταστάσεις, αναζητώντας ένα ασφαλές για εκείνα πλαίσιο.

Σάββατο 17-12-2016**18:30 – 19:45****Αμφιθέατρο 2****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β5Α: ΣΩΜΑ: ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΠΤΙΚΕΣ**

Πρόεδρος: Γ. Αλεξιάς

Αλεξιθυμία και Διατροφικές Συμπεριφορές σε μη κλινικό δείγμα γυναικών

Μελισσουργάκη Ζανέτα-Ελένη

Επόπτης: Μ. Λουμάκου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η αλεξιθυμία έχει συνδεθεί, μεταξύ άλλων, με τις Διαταραχές Πρόσληψης Τροφής (ΔΠΤ), κυρίως την Ψυχογενή Ανορεξία (ΨΑ) και την Ψυχογενή Βουλιμία (ΨΒ). Ωστόσο, η παθολογία σχετικά με τη διατροφή αποτελεί φάσμα, επομένως η παρούσα έρευνα διερεύνησε τη σχέση της με την αλεξιθυμία σε μη-κλινικό δείγμα γυναικών ($N=199$). Μετά τη χορήγηση της Κλίμακας Αλεξιθυμίας του Τορόντο (TAS-20) και του Ερωτηματολογίου Συνηθειών Διατροφής (EAT-26), 32 γυναίκες αναγνωρίστηκαν ως αλεξιθυμικές και 44 γυναίκες εμφάνισαν ανησυχητική συμπτωματολογία σχετικά με την πρόσληψη τροφής. Υψηλότερη βαθμολογία στην TAS-20 συσχετίστηκε με υψηλότερη βαθμολογία στο EAT-26, ενώ η αλεξιθυμία ήταν συχνότερη στην ομάδα υψηλού κινδύνου για ΔΠΤ. Ωστόσο, μόνο η υποκλίμακα Βουλιμία και Ενασχόληση με το Φαγητό του EAT-26 συνδέθηκε με τη συνολική TAS-20 βαθμολογία, ενώ η ανάλυση παλινδρόμησης που πραγματοποιήθηκε κατέδειξε ότι η αλεξιθυμία είναι σημαντικός προβλεπτικός παράγοντας της διατροφικής παθολογίας. Έτσι, η σχέση μεταξύ αλεξιθυμίας και συμπτωμάτων ΔΠΤ είναι παρούσα σε μη-κλινικό δείγμα γυναικών, ιδιαίτερα όσον αφορά τα σχετικά με την ΨΒ συμπτώματα, χωρίς να αγνοούνται άλλες μεταβλητές που διαμεσολαβούν αυτή τη σχέση ή συμβάλλουν ανεξάρτητα στην εμφάνιση διαταραγμένων διατροφικών συμπεριφορών. Συνεπώς, είναι σημαντική η ανίχνευση των υπο-κλινικών, εν δυνάμει κλινικών, περιπτώσεων και η ένταξη της αλεξιθυμίας στα σχετικά προγράμματα πρόληψης και θεραπείας.

Λέξεις-κλειδιά: αλεξιθυμία, συναίσθημα, ψυχογενής ανορεξία, ψυχογενής βουλιμία

**Ενασχόληση με την εικόνα του σώματος και διαταραχές πρόσληψης τροφής:
Εξετάζοντας ένα Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο σε έναν πληθυσμό
νεαρών ενήλικων γυναικών**

Αλεξάνδρου Σταυρούλα

Επόπτης: Γ. Αλεξιάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Οι νεαρές ενήλικες γυναίκες αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση διαταραγμένης εικόνας του σώματος και διατροφής, στις οποίες εμπλέκονται βιολογικοί, ψυχολογικοί και κοινωνικο-πολιτισμικοί παράγοντες.

Στην παρούσα έρευνα ελέγχθηκε με τη μέθοδο της Μοντελοποίησης Δομικών Εξισώσεων (Structural Equation Modeling) ένα βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο της ενασχόλησης με την εικόνα του σώματος και των διαταραχών πρόσληψης τροφής. Οι 253 φοιτήτριες (Μ.Ο ηλικίας= 20.8, Τ.Α= 3.32) που συμμετείχαν συμπλήρωσαν μία μπαταρία κλιμάκων που μετρούσαν το αρνητικό συναίσθημα, την τελειοθρία, το Δείκτη Μάζας Σώματος (ΔΜΣ), την κοινωνικο-πολιτισμική επιρροή, την εσωτερική ευερίκευση του ιδανικού λεπτότητας, τη σωματική σύγκριση, την ανησυχία για την εικόνα του σώματος και τη διαταραγμένη διατροφή.

Παρότι το υποθετικό μοντέλο είχε ανεπαρκή προσαρμογή στα δεδομένα, κατόπιν μίας σειράς τροποποιήσεων η προσαρμογή κατέστη επαρκής, αν και μετρίως καλή, εξηγώντας ένα μέτριο έως

μεγάλο ποσοστό της διακύμανσης στην ανησυχία για την εικόνα του σώματος και τη διαταραγμένη διατροφή. Η τελειοθηρία δεν επέδρασε σε καμία μεταβλητή, ενώ η σωματική σύγκριση αναδείχθηκε σε σημαντικότερη μεσολαβητική μεταβλητή από την εσωτερίκευση.

Υπογραμμίζεται η ανάγκη ο ΔΜΣ, το αρνητικό συναίσθημα και η κοινωνικο-πολιτισμική επιρροή να τεθούν στο επίκεντρο της πρόληψης και θεραπείας των διαταραχών πρόσληψης τροφής, εξαιτίας της άμεσης επίδρασής τους στα βουλιμικά συμπτώματα.

Ποιοτική διερεύνηση του λόγου αντρών με τη διάγνωση της νευρικής ανορεξίας

Πιλάκη Σαββίνα

Επόπτης: Α. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η έρευνα που επρόκειτο να ανακοινωθεί στο εν λόγω συνέδριο αποτελεί πτυχιακή εργασία και έχει σκοπό να παρουσιάσει ορισμένες πτυχές της εμπειρίας αντρών, οι οποίοι έχουν λάβει τη διάγνωση της νευρικής ανορεξίας. Μετά την συνοπτική αναφορά σε θεωρητικά ζητήματα που αφορούν στη διαταραχή της ψυχογενούς ανορεξίας εν γένει, αλλά και συγκεκριμένα στην περίπτωση των ανδρών, θα περιγραφεί η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, η οποία έχει ποιοτικό χαρακτήρα. Τα ευρήματα της έρευνας αυτής προέκυψαν μέσα από τη λήψη ημιδομημένων συνεντεύξεων από τρεις άνδρες που έχουν διαγνωσθεί με νευρική ανορεξία και οι οποίες έχουν διερευνηθεί με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης. Από την ανάλυση αυτή φάνηκε, καταρχάς, η διαστρεβλωμένη εικόνα σώματος των ανδρών αυτών και το έντονο στρες που τους προκαλεί το ενδεχόμενο της αύξησης του βάρους τους. Επιπλέον, παρατηρήθηκε η άρνηση του προβλήματος τόσο από τους ίδιους όσο και από τις οικογένειές τους στα πρώτα στάδια εκδήλωσης της διαταραχής. Διερευνήθηκαν, επίσης οι σχέσεις τους με τις οικογένειές τους και η έλλειψη ελέγχου στην κατανάλωση της τροφής. Τέλος, ένα ακόμη εύρημα ήταν η δυσκολία των ανδρών αυτών να αναλαμβάνουν ευθύνες, κάτι το οποίο συνδέεται με τη δυσφορία τους από τον ανδρικό ρόλο ο οποίος φέρει, κατά τη γνώμη τους, πολλές ευθύνες. Το εύρημα αυτό δε φάνηκε να συμβαδίζει με τη σεξουαλική ταυτότητα, καθώς δεν εντοπίστηκε δυσαρέσκεια από τις ερωτικές σχέσεις με το αντίθετο φύλο.

Το παιχνίδι με την κούκλα Barbie, ανάπτυξη της θηλυκότητας και εικόνα του σώματος

Πινακούλα Μαρία

Επόπτης: Α. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας προέκυψε ότι η κούκλα Barbie αποτελεί ένα αμφιλεγόμενο παιχνίδι. Υπάρχουν ευρήματα ερευνών τα οποία κατέγραψαν τις απόψεις των εφήβων ότι, πράγματι η Barbie προβάλλει μία ψεύτικη τελειότητα που πιθανώς να οδηγήσει σε λανθασμένα γυναικεία πρότυπα για τα κορίτσια. Από την άλλη πλευρά, άλλες έρευνες προέβαλλαν αντίθετα αποτελέσματα: Δεδομένα πειραματικών κυρίως ερευνών έδειξαν ότι η κούκλα Barbie δεν διαμορφώνει καθοριστικά την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των κοριτσιών. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να μελετήσει το ίδιο ζήτημα μέσω της ποιοτικής μεθόδου. Το δείγμα αποτέλεσαν δέκα κορίτσια εννέα έως έντεκα ετών και τα δεδομένα προήλθαν μέσω της ημι-δομημένης συνέντευξης σε βάθος. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν τα ευρήματα της ήδη υπάρχουσας βιβλιογραφίας καθ' ότι έδειξαν ότι αφενός η κούκλα Barbie αποτελεί πρότυπο θηλυκότητας για τα κορίτσια, αφετέρου, τα μεγαλύτερα σε ηλικία κορίτσια διατηρούν μία κριτική στάση και είναι πιο επιφυλακτικά απέναντι της.

Η Κοινωνιολογική και η Ψυχολογική Διάσταση της Αναπηρίας

Βαγενά Κυριακή

Επόπτης: Γ. Αλεξιάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η αναπηρία ορίστηκε μέσω του ιατρικού και του κοινωνικού μοντέλου και συγκεκριμένα μελετήθηκε η κινητική αναπηρία, ενώ εξετάστηκαν οι έννοιες του εαυτού, της ταυτότητας και του σώματος. Προσεγγίστηκε ψυχολογικά η εικόνα του σώματος και εξετάστηκαν οι προσωπικές, οι διαπροσωπικές, οι κοινωνικές και οι χρονικές πτυχές της.

Παρουσιάστηκαν οι εμπειρίες πέντε ετεροφυλόφιλων γυναικών, ηλικίας από 18-56 και εφτά ετεροφυλόφιλων ανδρών ηλικίας από 29-44, οι οποίοι ήταν άτομα με κινητική αναπηρία ύστερα από τραυματισμό του νωτιαίου μυελού. Οι αφηγήσεις τους αναλύθηκαν κοινωνιοψυχολογικά μέσω της ποιοτικής ανάλυσης. Η θεωρητική υπόθεση εργασίας της παρούσας μελέτης ήταν, ότι οι άντρες και οι γυναίκες με επίκτητη κινητική αναπηρία με την πάροδο του χρόνου βελτιώνουν την εικόνα του σώματός τους.

Εξετάστηκε η εικόνα του σώματος σε επίπεδα, ώστε να εντοπιστεί ο τρόπος με τον οποίο τα στερεότυπα της αναπηρίας και του φύλου, καθορίζουν τις σκέψεις των συμμετεχόντων και ακολούθως επηρεάζουν τον τρόπο που αντιλαμβάνονται το σώμα τους.

Διαπιστώθηκε η βελτίωση της εικόνας του σώματος σε άντρες και γυναίκες με επίκτητη κινητική αναπηρία με το πέρασμα του χρόνου. Βρέθηκε πως η θετική εικόνα σώματος σχετίζεται με την εργασία, την άσκηση, τη φροντίδα του σώματος, την οικογένεια ή την επιθυμία αυτής και με την χρονική διάρκεια από το ατύχημα. Η έμφυλη διάσταση της εικόνας του σώματος αναδύεται στις πρακτικές περιποίησης και φροντίδας του σώματος καθώς επίσης εμφανίζεται και σε ζητήματα αναπαραγωγής, ανατροφής παιδιών και οικιακής εργασίας.

Σάββατο 17-12-2016**20:00 – 21:15****Αμφιθέατρο 2****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β6Α: ΕΦΗΒΕΙΑ**

Πρόεδρος: Σ. Καζή

Παιδιά, έφηβοι και νέοι στην Ελλάδα της κρίσης: Διασχίζοντας το αναπτυξιακό σταυροδρόμι μιας πολιτισμικής-ιστορικής πρόκλησης

Ακαλέστου Λαμπρινή-Θεοδώρα

Επόπτης: Μ. Δαφέρμος, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τα τελευταία πέντε χρόνια, η Ελληνική κοινωνία, με αφορμή τη χρηματοπιστωτική αναταραχή που ξεκίνησε στις Η.Π.Α το 2008, βιώνει την πιο επώδυνη και πολυ-παραγοντική κρίση στην ιστορία της ανάπτυξης της. Σκοπός της παρούσας μετα-ανάλυσης είναι να παρέχει μια όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη επισκόπηση των μελετών, οι οποίες αναφέρονται στον αντίκτυπο της οικονομικής κρίσης στην ψυχική και σωματική ανάπτυξη των παιδιών (μηνών-11 ετών), των εφήβων (12-18 ετών) και των νεαρών ενηλίκων (19-30 ετών) στην Ελλάδα. Η ιδιαιτερότητα της παρούσας μετα-ανάλυσης έγκειται στο γεγονός, ότι περιλαμβάνει και αναλύει συγκριτικά όλες τις διαθέσιμες ερευνητικές επιστημονικές πηγές (περισσότερες από 50 σχετικές ερευνητικές πηγές), οι οποίες διεξήχθησαν για τα δεδομένα της Ελληνικής κοινωνίας, κατά τη διάρκεια των ετών 2008 έως 2015, δηλαδή από τη χρονική στιγμή έναρξης της κρίσης έως σήμερα. Η συστηματική επισκόπηση των διαθέσιμων επιστημονικών μελετών, υποδεικνύει, ότι οι ευάλωτες αυτές πληθυσμιακές ομάδες, έρχονται καθημερινά

αντιμέτωπες με πρωτοφανείς ψυχολογικές και οργανικές αναπτυξιακές προκλήσεις, γεγονός που τις τοποθετεί στο επίκεντρο μίας ανερχόμενης κοινωνικής τραγωδίας. Οι μελλοντικοί ερευνητές θα πρέπει να εστιάσουν το ενδιαφέρον τους στις προοπτικές δυνητικής ψυχικής (και κοινωνικής) ανάπτυξης, δηλαδή στους μηχανισμούς, τους οποίους επιλέγουν οι νέοι προκειμένου να αντιταχθούν στην επισφάλεια και στη ρευστότητα, που η κρίση επιφέρει, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο η τρέχουσα κοινωνικο-οικονομική συγκυρία επηρεάζει την προσωπική τους σκοποθεσία. Τα ευρήματα αυτά αναμένεται να διαφοροποιήσουν τον τρόπο με τον οποίο η οικογένεια, το σχολείο, οι ειδικοί στο χώρο της ψυχικής υγείας, καθώς και η ίδια η κοινωνία, αφουγκράζονται τα αιτήματα των νέων ανθρώπων, δηλαδή των φορέων του κοινωνικού μετασχηματισμού, σε συνθήκες ύφεσης. *Λέξεις Κλειδιά:* Οικονομική Κρίση, Αναπτυξιακές Κρίσεις, Παιδιά, Έφηβοι και Νέοι, Ελλάδα.

Αυτοεκτίμηση και σχολική επίδοση εφήβων από έγγαμες και διαζευγμένες οικογένειες

Παππά Αδαμαντία

Επόπτης: Φ. Μόττη-Στεφανίδη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει αν υπάρχουν ατομικές διαφορές στα επίπεδα αυτοεκτίμησης και σχολικής επίδοσης των εφήβων που προέρχονται από έγγαμες και διαζευγμένες οικογένειες. Το δείγμα αποτέλεσαν 947 μαθητές (508 αγόρια και 369 κορίτσια), με μέση ηλικία τα 13,6 έτη, εκ των οποίων τα 809 προέρχονταν από πυρηνικές οικογένειες, ενώ τα 138 από διαζευγμένες οικογένειες, στην ευρύτερη Αττική. Για τη μέτρηση των μεταβλητών χρησιμοποιήθηκαν το Ερωτηματολόγιο Αυτοεκτίμησης (Self-esteem Questionnaire) του Rosenberg στην ελληνική έκδοση, οι σχολικοί βαθμοί για το Α τρίμηνο της σχολικής χρονιάς και ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο για τα δημογραφικά στοιχεία. Δεν βρέθηκε στατιστικώς σημαντική διαφοροποίηση στα επίπεδα της αυτοεκτίμησης με βάση το φύλο των εφήβων και την οικογενειακή κατάσταση των γονέων τους. Αντίθετα, η σχολική επίδοση επηρεάστηκε από το φύλο και την οικογενειακή κατάσταση. Τα κορίτσια σημείωσαν υψηλότερη βαθμολογία στο τρίμηνο σε σχέση με τα αγόρια και τα παιδιά των πυρηνικών οικογενειών, σε σχέση με τα παιδιά των μονογονεϊκών οικογενειών αντίστοιχα. Προέκυψε, επίσης, θετική συνάφεια ανάμεσα στην αυτοεκτίμηση και τη σχολική επίδοση. Τα αποτελέσματα της έρευνας έρχονται σε συμφωνία με τις ερευνητικές υποθέσεις, καθώς και με τη διεθνή βιβλιογραφία.

Εφηβεία: Γονικό ύφος ανατροφής και ψυχοσυναισθηματικές δυσκολίες

Σιφναίου Νικολέτα

Επόπτης: Σμ. Καζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Παρά την αυξανόμενη επίδραση των συνομηλικών στην ψυχοκοινωνική προσαρμογή των εφήβων, οι γονείς εξακολουθούν να διαδραματίζουν έναν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στη ζωή των παιδιών τους. Συγκεκριμένα, η ποιότητα της σχέσης του εφήβου με το γονέα του έχει φανεί ότι συσχετίζεται με τις ψυχοσυναισθηματικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει μέρος του πληθυσμού. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της συσχέτισης μεταξύ του γονικού ύφους ανατροφής, της κατάθλιψης και του άγχους κατά τη διάρκεια της εφηβείας. Τα δεδομένα προέκυψαν μετά την συμπλήρωση, από ένα δείγμα 134 εφήβων, των ακόλουθων ερωτηματολογίων: το Ερωτηματολόγιο Γονικού Ύφους Ανατροφής (Parenting Style Inventory II) των Darling & Toyokawa (1997), το Ερωτηματολόγιο Παιδικής Κατάθλιψης (Children's Depression Inventory, Kovacs, 1985' προσαρμογή: Κλεφτάρας και Διδασκάλου, 2006) και το Ερωτηματολόγιο για το άγχος ως κατάσταση και ως χαρακτηριστικό (State-Trait Anxiety Inventory, Spielberger, 1968, 1977' μετάφραση-στάθμιση Fountoulakis, και συν., 2006). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η ανταπόκριση των γονέων, καθώς και η εκχώρηση αυτονομίας, συσχετίστηκαν αρνητικά με την κατάθλιψη και το άγχος, ενώ οι απαιτή-

σεις των γονέων δεν παρουσίασαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις. Τα ευρήματα συζητούνται στα πλαίσια πρακτικών παρεμβάσεων και προτάσεων για μελλοντική έρευνα.

Η ανάπτυξη της σεξουαλικότητας στην εφηβεία: Σύγκριση χριστιανικού και μουσουλμανικού δείγματος

Σουλελέ Ξανθή-Μαλβίνα

Επόπτης: Β. Παυλόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα έρευνα επιχειρεί να μελετήσει τη σχέση που έχει η θρησκευτικότητα με την έκφραση της σεξουαλικότητας, δηλαδή κατά πόσο ο βαθμός που ένας άνθρωπος είναι προσκολλημένος στο θρήσκευμά του συνδέεται με τον τρόπο που θα εκφραστεί σεξουαλικά, θα κάνει χρήση κάποιας αντισυλληπτικής μεθόδου ή θα επιλέξει τον κατάλληλο χρόνο για την πρώτη σεξουαλική επαφή ή για το γάμο. Έγινε σύγκριση μεταξύ δύο θρησκευτικών ομάδων, από χριστιανικές και μουσουλμανικές κοινότητες. Το δείγμα των μουσουλμάνων προέρχεται από την κοινότητα μουσουλμάνων στο Γκάζι. Το δείγμα των χριστιανών προέρχεται από άτομα που κατοικούν γειτονικά της συγκεκριμένης κοινότητας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο βασισμένο σε προηγούμενα δημοσιευμένα εργαλεία, το οποίο χορηγήθηκε στους συμμετέχοντες σε μορφή δομημένης συνέντευξης. Με βάση τις θεωρητικές αναμονές που είχαν διαμορφωθεί, καταλήξαμε σε τρία συμπεράσματα. Πρώτον, δεν είναι τόσο η διαφορετικότητα της θρησκείας που συνδέεται με τον τρόπο έκφρασης της σεξουαλικότητας, όσο ο βαθμός θρησκευτικότητας του κάθε ατόμου. Δεύτερον, η χρήση αντισυλληπτικών μεθόδων συναρτάται με τον προαναφερθέντα παράγοντα, καθώς και με το βαθμό ενημέρωσης πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, το οποίο σχετίζεται με το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας. Τρίτον, όσο πιο περιορισμένες είναι οι δυνατότητες εκπαιδευτικής και οικονομικής ανέλιξης, τόσο πιο νωρίς στη ζωή του επιδιώκεται η σύναψη γάμου. Η έναρξη της σεξουαλικής ζωής δεν φάνηκε να σχετίζεται με τον τελευταίο παράγοντα. *Λέξεις κλειδιά:* θρησκευτικότητα, σεξουαλικότητα, εφηβεία.

Η αίσθηση του ανήκειν στην ελληνική δυνητική κοινότητα Gamers του "STEAM"

Δασκαλάκη Αγγελική

Επόπτης: Κ. Κοσκινάς, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η εδραίωση του κυβερνοχώρου ως σχεδόν οργανικό μέρος της ανθρώπινης καθημερινότητας επαναπροσδιορίζει τις δραστηριότητες των ατόμων και ανοίγει νέα πεδία έρευνας για τις κοινωνικές επιστήμες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δυνητικές (online) κοινότητες, όπως για παράδειγμα, η παγκοσμίως πολυπληθής δυνητική κοινότητα των gamers, η οποία διαθέτει διακριτά και συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Η παρούσα εργασία αναφέρεται ειδικότερα στη κοινότητα των ατόμων που στην Ελλάδα συμμετέχουν στην πλατφόρμα ψηφιακής διανομής videogames «Steam». Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση του αν και σε ποιο βαθμό τα μέλη της κοινότητας έχουν την αίσθηση του ανήκειν σε αυτή. Επίσης, εξετάστηκε η συγκρότηση της κοινωνικής τους ταυτότητας υπό το πρίσμα της θέσης τους στην κοινότητα. Έγινε χρήση: α) του Δείκτη Αίσθησης της Κοινότητας II, ένα ερωτηματολόγιο ειδικά διαμορφωμένο για την ανίχνευση της αίσθησης του ανήκειν, και β) της ημι-δομημένης συνέντευξης με βάση τις θεωρίες κοινωνικής ταυτότητας. Από τα ευρήματα προέκυψε ότι οι συμμετέχοντες στην ελληνική δυνητική κοινότητα των gamers του «Steam» έχουν την αίσθηση του ανήκειν στην εν λόγω κοινότητα. Επιπρόσθετα, η ενότητα που βιώνουν με τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας και η ιδιότητά τους ως μέλη της επηρεάζουν σημαντικά την συγκρότηση της κοινωνικής τους ταυτότητας και, ως επακόλουθο, τις σχέσεις τους σε διατομικό και διομαδικό επίπεδο.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ1Κ: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Πρόεδρος: Σ. Καζή

**Συναισθηματική επάρκεια και αυτοαντίληψη μαθητών δημοτικού
με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες**

Ρογδάκη Χριστίνα

Επόπτης: Φ. Πολυχρόνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία μελετά τη συναισθηματική επάρκεια και την αυτοαντίληψη μαθητών της Ε΄ και ΣΤ΄ Τάξης Δημοτικού με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες σε συνάρτηση με την ηλικία, το φύλο και τη σχολική επίδοση.

Στην έρευνα έλαβαν μέρος 400 μαθητές από διάφορα δημοτικά σχολεία της Αττικής, από τους οποίους οι 40 είχαν πιστοποιημένη διάγνωση μαθησιακών δυσκολιών. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν Εργαλείο Ψυχοκοινωνικής Προσαρμογής παιδιών σχολικής ηλικίας ή Τεστ Ψυχοκοινωνικής Προσαρμογής (Χατζηρήστου, Πολυχρόνη, Μπεζεβέγκης και Μυλωνάς, 2008). Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες παρουσιάζουν χαμηλότερες τιμές στην συναισθηματική επάρκεια και στην αυτοαντίληψη σε σχέση με τους συνομηλίκους τους. Επιπλέον, όσον αφορά την ηλικία, τα παιδιά της Ε΄ τάξης αναφέρουν υψηλότερη συναισθηματική επάρκεια σε σύγκριση με τα παιδιά της ΣΤ΄ τάξης ενώ τα παιδιά της ΣΤ΄ τάξης αναφέρουν θετικότερη αυτοαντίληψη σε σχέση με τα παιδιά της Ε΄ τάξης. Σχετικά με το φύλο, τα κορίτσια αναφέρουν υψηλότερη συναισθηματική επάρκεια και αυτοαντίληψη σε σύγκριση με τα αγόρια. Τέλος, διαφορά παρατηρείται και όσον αφορά τη σχολική επίδοση, δηλαδή οι μαθητές με υψηλότερη επίδοση, τείνουν να αναφέρουν υψηλότερη συναισθηματική επάρκεια και θετικότερη αυτοαντίληψη σε σύγκριση με τους μαθητές με μέση και χαμηλή επίδοση.

Εμπειρίες μητέρων παιδιών με ΔΕΠ-Υ

Τσιαλαφούτα Νικολέττα

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η ανατροφή ενός παιδιού με διαταραχή ελλειμματικής προσοχής ή/και υπερκινητικότητα μπορεί να αποδειχτεί μία πρόκληση για τους γονείς, καθώς οι συμπτωματικές συμπεριφορές της διαταραχής θέτουν υπό δοκιμασία τις γονικές δεξιότητες. Στην παρούσα μελέτη εξετάζονται οι εμπειρίες μητέρων με παιδιά με διάγνωση διαταραχής ελλειμματικής προσοχής και/ή υπερκινητικότητας και οι προκλήσεις που αυτές αντιμετωπίζουν στο οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον και στην αλληλεπίδρασή τους με τη σχολική κοινότητα. Συμμετείχαν έξι μητέρες παιδιών 10-17 ετών, οι οποίες δέχθηκαν να παραχωρήσουν δομημένες συνεντεύξεις. Από την ανάλυση των συνεντεύξεων προέκυψαν δεκατέσσερις θεματικές ενότητες: (1) Αναζήτηση διάγνωσης, (2) Μετά τη διάγνωση, (3) Επίδραση στις προσδοκίες, (4) Φόβοι για το μέλλον, (5) Σωματική υγεία μητέρας, (6) Ψυχική υγεία μητέρας, (7) Οικογενειακές δυναμικές, (8) Σχολική κοινότητα, (9) Μελέτη, (10) Κοινωνική ζωή, (11) Στίγμα, (12) Παράπονο, (13) Προτάσεις για βελτιώσεις και (14) Ανάδειξη θετικών χαρακτηριστικών των παιδιών. Η ανατροφή παιδιών με ΔΕΠ-Υ αναδείχθηκε ως μια απαιτητική διαδικασία, σε συμ-

φωνία με την υπάρχουσα βιβλιογραφία, ενώ η απουσία αναφοράς στίγματος και επιπτώσεων στην κοινωνική ζωή των μητέρων ήρθαν σε αντίθεση με προηγούμενα ευρήματα. Τέλος, η ανάγκη για βελτίωση των σχέσεων των μητέρων με τα μέλη της σχολικής κοινότητας και αναβάθμιση των κρατικών δομών για παροχή αποτελεσματικότερων υπηρεσιών επισημάνθηκε ως επιτακτική.

Οι σχέσεις με τους συνομηλίκους και η συναισθηματική επάρκεια παιδιών Προσχολικής ηλικίας σε επικινδυνότητα για δυσκολίες μάθησης

Τσοπανά Βαρβάρα

Επόπτης: Κ. Βουγιούκας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης-Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Στόχοι αυτής της έρευνας ήταν η διερεύνηση: α. των διαφορών που εμφανίζονται ανάμεσα στα παιδιά σε επικινδυνότητα για δυσκολίες μάθησης και τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης στην προσχολική ηλικία ως προς τις σχέσεις τους με τους συνομηλίκους και την συναισθηματική τους επάρκεια και β. του βαθμού κατά τον οποίο οι δυσκολίες στην συναισθηματική επάρκεια των παιδιών σε επικινδυνότητα σχετίζονται με τις σχέσεις τους με τους συνομηλίκους.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε νηπιαγωγεία της Δυτικής Θεσσαλονίκης κατά την διάρκεια του έτους 2015 – 2016. Το δείγμα αποτέλεσαν σαράντα (40) παιδιά προσχολικής ηλικίας, εκ των οποίων τα είκοσι (20) παρουσίασαν ενδείξεις για δυσκολίες μάθησης και τα υπόλοιπα είκοσι (20) ήταν παιδιά τυπικής ανάπτυξης και αποτέλεσαν την ομάδα ελέγχου. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες των παιδιών ως προς τις σχέσεις με τους συνομηλίκους και την συναισθηματική τους επάρκεια. Διαπιστώθηκαν επίσης θετικές συσχετίσεις ανάμεσα στη συναισθηματική επάρκεια και τις σχέσεις με τους συνομηλίκους για την ομάδα των παιδιών σε επικινδυνότητα. Λαμβάνοντας υπόψη τη πολυδιάστατη φύση των δυσκολιών των παιδιών σε επικινδυνότητα, ένα πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης θα πρέπει να στοχεύει στην ανάπτυξη των μαθησιακών και των κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών αυτών.

Απώλεια και πένθος σε παιδιά με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές:

Η περίπτωση του Αυτισμού

Μοροχλιάδης Αλέξανδρος

Επόπτης: Φ. Τσαλίκουλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η εν λόγω έρευνα εστιάζει στην προσπάθεια να διερευνηθεί αν τα παιδιά που έχουν διαγνωστεί με αυτισμό, αντιλαμβάνονται την απώλεια και βιώνουν το πένθος. Η αυτιστική διαταραχή συγκαταλέγεται στις διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές και αποτελεί την πιο κλασική διάγνωση της κατηγορίας αυτής. Τα παιδιά με αυτισμό εκδηλώνουν διάφορα συμπτώματα με κοινωνικό, συμπεριφορικό, συναισθηματικό και νοητικό χαρακτήρα. Το πένθος από την άλλη πλευρά περιγράφει την ψυχοσυναισθηματική αντίδραση σε κάθε απώλεια (πραγματική ή συμβολική). Βασικό χαρακτηριστικό είναι η έντονη δυσφορία συναισθηματικά. Αναπτύσσεται κατά βάση σε 5 στάδια: 1) Σοκ-μούδιασμα, 2) Θυμός, 3) Διαπραγμάτευση-ανάγκη επιστροφής στην προ του πένθους κατάσταση, 4) Κατάθλιψη, 5) Αποδοχή-Επαναφορά.

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε είναι ποιοτική με εργαλεία την συνέντευξη σε βάθος, τη χρήση οπτικών μέσων και τη ζωγραφική. Βασίστηκε σε ένα αυτοσχέδιο παραμύθι μιας οικογένειας χρυσόψαρων, που διακόπτεται στην απώλεια της μητέρας. Η αφήγηση συνοδεύεται από κάρτες με τους ήρωες. Συμμετείχαν 7 παιδιά ηλικίας 12-16 ετών.

Τα αποτελέσματα χωρίζονται σε 3 άξονες (ψυχοκινητική συμπεριφορά, ανάλυση δείξης, ανάλυση ζωγραφικής) και από αυτά φαίνεται να αντιλαμβάνονται την απώλεια. Ειδικότερα, τα παιδιά

φαίνεται να αντιλαμβάνονται το φαινόμενο του θανάτου σε άλλους, ακόμα και στο φανταστικό επίπεδο. Σε κάθε περίπτωση, αυτά τα αποτελέσματα δεν καθίστανται γενικεύσιμα και χρήζουν συστηματικότερης και πιο εμπειριστατωμένης έρευνας.

Κλίμακες εκτίμησης χαρισματικότητας (ΚΕΧ-Σ): Έλεγχος της αξιοπιστίας εσωτερικής συνέπειας και της συγκλίνουσας εγκυρότητάς τους σε σχέση με τους σχολικούς βαθμούς

Δουγαλή Άννα

Επόπτης: Γ. Παπαντωνίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων-Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Οι Κλίμακες Εκτίμησης Χαρισματικότητας-έκδοση για μαθητές Δημοτικού Σχολείου/Γυμνασίου (ΚΕΧ-ΔΣ/Γ; Gifted Rating Scales-School Form, GRS-S; Pfeiffer & Jarosewich, 2003) απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς για την εκτίμηση των χαρισματικών μαθητών Δημοτικού και Γυμνασίου και στηρίζονται σε ένα πολυδιάστατο μοντέλο χαρισματικότητας που αξιολογεί τη νοητική ικανότητα, την ακαδημαϊκή/σχολική ικανότητα, τη δημιουργικότητα, το καλλιτεχνικό ταλέντο, την ηγετική ικανότητα και τα κίνητρα. Στόχοι της παρούσας εργασίας ήταν ο έλεγχος της αξιοπιστίας και της συγκλίνουσας εγκυρότητας των ΚΕΧ-Σ σε σχέση με τους σχολικούς βαθμούς.

Στην έρευνα συμμετείχαν 264 μαθητές, που φοιτούσαν από την Α΄ Δημοτικού έως και τη Β΄ Γυμνασίου, καθώς και αντίστοιχος αριθμός εκπαιδευτικών, από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν τις ΚΕΧ-Σ για τους μαθητές, με τη σύμφωνη γνώμη των γονέων τους. Από τους μαθητές ζητήθηκε, επίσης, η αναλυτική βαθμολογία τριμήνου/τετραμήνου. Η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας ήταν εξαιρετική για τις κλίμακες των ΚΕΧ-Σ και οι βαθμολογίες όλων των κλιμάκων ΚΕΧ-Σ συσχετιζόνταν θετικά με τους βαθμούς ελέγχου στα μαθήματα: γλώσσα, μαθηματικά, 1^η ξένη γλώσσα, 2^η ξένη γλώσσα, εικαστικά, καθώς και με τον μέσο όρο βαθμολογίας τριμήνου/τετραμήνου.

Τα προκαταρκτικά αυτά ευρήματα υποδεικνύουν ότι οι ΚΕΧ-Σ θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα αξιόπιστο εργαλείο σύντομης εκτίμησης χαρισματικών μαθητών, εκ μέρους των εκπαιδευτικών τους, σε ελληνικό μαθητικό πληθυσμό.

Κυριακή 18-12-2016

11:30 – 12:30

Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ2Κ: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ι: ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΥ

Πρόεδρος: Σ. Καζή

Μεταγινώσκειν και μετασυναίσθημα: Έχουν σχέση μεταξύ τους;

Αδαμίδου Μαρία-Απολλώνια και Σίμου Μερόπη

Επόπτης: Α. Κωσταρίδου – Ευκλείδη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η έρευνα είχε στόχο τη διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ του μεταγινώσκειν και του μετασυναίσθηματος, αναφορικά με τον εαυτό, καθώς και την ανεύρεση σχέσεων μεταξύ στρατηγικών συναισθηματικής ρύθμισης, μετασυναίσθηματος και μεταγινώσκειν.

Στην έρευνα συμμετείχαν 319 φοιτητές, 70 άνδρες και 249 γυναίκες, με μέση ηλικία τα 22 έτη. Στο πρώτο επίπεδο έρευνας, αξιολογήθηκαν τα ατομικά χαρακτηριστικά και οι πεποιθήσεις των ατόμων αναφορικά με τις στρατηγικές συναισθηματικής ρύθμισης, αλλά και τις διεργασίες συναισθημάτων, μεταγνωστικής και μετασυναίσθηματικής γνώσης. Στο δεύτερο επίπεδο τους χορηγή-

69

θηκαν δύο μαθηματικά προβλήματα και αξιολογήθηκαν οι μεταγνωστικές εμπειρίες τους πριν και μετά την επίλυση, καθώς και οι μετασυναισθηματικές τους εμπειρίες.

Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των στρατηγικών συναισθηματικής ρύθμισης και του μετασυναισθηματικού για τον εαυτό, υποδεικνύοντας μια σημαντική συσχέτιση της μετασυναισθηματικής ενημερότητας του ατόμου και της συναισθηματικής του ρύθμισης. Ταυτόχρονα, οι μεταγνωστικές εμπειρίες φάνηκαν να συσχετίζονται σημαντικά με τη μεταγνωστική γνώση για τον εαυτό και το έργο, τονίζοντας τη διάκριση μεταξύ του γνωστικού και του συναισθηματικού «μετά»-στοιχείου, ενώ εξίσου σημαντική ήταν η διαπίστωση ότι το συναίσθημα δε φαίνεται να προβλέπει τη μεταγνωστική γνώση αλλά σχετίζεται σημαντικά με τις μεταγνωστικές εμπειρίες. Επομένως, οι μεταγνωστικές εμπειρίες είναι απόρροια τόσο γνωστικών όσο και μεταγνωστικών διεργασιών, και περιέχουν στοιχεία θυμικού.

Η σχέση της προσωπικότητας με την τάση για απορρόφηση στις σκέψεις και τη φαντασία

Πρένγκα Μαρία

Επόπτης: Α. Ευρυνόμη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας ήταν η μελέτη της σχέσης της προσωπικότητας ενός ατόμου με την τάση του για απορρόφηση. Η τάση αυτή αποτελεί μια από τις πιο συνήθεις μη παθολογικές διασχιστικές συμπεριφορές.

Στην έρευνα συμμετείχαν 114 άτομα (30 άνδρες και 84 γυναίκες) ηλικίας από 20 έως και 50 ετών και η συλλογή των δεδομένων έγινε μέσω ηλεκτρονικής συμπλήρωσης δύο ερωτηματολογίων αυτο-αναφοράς.

Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψε πως η απορρόφηση σχετίζεται στατιστικώς σημαντικά με δύο βασικά χαρακτηριστικά, που απαρτιώνουν την προσωπικότητα ενός ατόμου: τη Διαθεσιμότητα του σε νέες εμπειρίες και το Νευρωτισμό. Τέλος, συζητώνται οι θεωρητικές και πιθανές κλινικές προεκτάσεις των παραπάνω ευρημάτων.

Η επίδραση της επαναλαμβανόμενης ανάνυξης στη μνήμη επεισοδίων

Μήτσα Μαρία

Επόπτης: Ε. Μασούρα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η επαναλαμβανόμενη ανάνυξη (επίδραση της εξέτασης) θεωρείται μια διαδικασία κλειδί τόσο για την λειτουργία της μνήμης όσο και για τη βελτίωσή της. Τα τελευταία χρόνια έχει μελετηθεί εκτενώς για σημασιολογικές πληροφορίες, ενώ λιγότερες είναι οι έρευνες για υλικό της μνήμης επεισοδίων. Η παρούσα μελέτη διερευνά την επίδραση της επαναλαμβανόμενης ανάνυξης στη μνήμη αυτόπτων μαρτύρων και τη συμβολή της στην ακριβέστερη συγκράτηση και ανάκληση των σχετικών με το συμβάν πληροφοριών.

Στην έρευνα συμμετείχαν 50 άτομα, ηλικίας 21 έως 55 ετών, (*M.O.* = 34.49 έτη). Όλοι οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν ένα κατασκευασμένο βίντεο με περιεχόμενο ένα εγκληματικό γεγονός. Αμέσως μετά οι μισοί απάντησαν σε ρωτήσεις που αφορούσαν το εγκληματικό γεγονός (πειραματική ομάδα) και οι άλλοι μισοί ξανα-παρακολούθησαν το ίδιο βίντεο (ομάδα ελέγχου). Δύο ημέρες αργότερα πραγματοποιήθηκε η τελική εξέταση όπου ήταν κοινή για όλους τους συμμετέχοντες.

Τα αποτελέσματα, αποκάλυψαν στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των επιδόσεων της ομάδας επανέκθεσης (ομάδα ελέγχου) και της ομάδας εξέτασης (πειραματική ομάδα), με την επίδοση της δεύτερης να υπερτερεί. Τα ευρήματα συζητούνται σε σχέση με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες η επαναλαμβανόμενη μνημονική ανάκτηση συμβάλλει στη μακρόχρονη μνημονική συγκράτηση πληροφοριών καθώς και σε σχέση με τις πιθανές πρακτικές εφαρμογές στις καταθέσεις.

Ενημερότητα των γνωστικών διεργασιών ή ενημερότητα των συναισθημάτων; Επιδράσεις στην επίδοση σε μαθηματικά προβλήματα

Τρικούπη-Μπάγια Ιωάννα και Χαριτωνίδου Γκοάρ
Επόπτης: Α. Ευκλείδη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Οι μεταγνωστικές εμπειρίες παίζουν ενημερωτικό ρόλο κατά τη γνωστική επεξεργασία, καθώς πληροφορούν το άτομο για την πορεία της και ενεργοποιούν διαδικασίες ελέγχου του γινώσκουν. Μία ακόμη πηγή πληροφόρησης για το άτομο αποτελεί το θυμικό, το οποίο έχει ευχάριστη ή δυσάρεστη ποιότητα και ενημερώνει το ίδιο για τη σημασία ενός ερεθίσματος. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει πώς η μεταγνωστική ή η θυμική ενημερότητα σχετίζεται με την επίδοση του ατόμου σε μαθηματικά προβλήματα.

Για την επίτευξη του σκοπού έγινε έρευνα παρέμβασης με τρεις ομάδες: (α) σε μεταγνωστικές εμπειρίες, (β) συναισθήματα, και (γ) ομάδα ελέγχου. Συμμετείχαν 56 άτομα στη μεταγνωστική παρέμβαση, 53 στη θυμική, και 44 άτομα στην ομάδα ελέγχου. Η έρευνα χωρίστηκε σε τέσσερις φάσεις: πρώτα χορηγήθηκαν ερωτηματολόγια χαρακτηριστικών προσωπικότητας και θυμικού και έπειτα έγινε η αρχική μέτρηση σε μαθηματικά προβλήματα και μεταγνωστικές εμπειρίες. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε η παρέμβαση της κάθε ομάδας και, τέλος, χορηγήθηκαν τα προβλήματα μετά την παρέμβαση. Παράλληλα, επαναλήφθηκε η μέτρηση του θυμικού πριν και μετά την παρέμβαση.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι δεν επέδρασε η παρέμβαση στην επίδοση των προβλημάτων, ενώ η χαμηλότερη επίδοση παρατηρήθηκε στην ομάδα ελέγχου. Σημαντικό ρόλο, ωστόσο, στην επίδοση έπαιξαν οι μεταγνωστικές εμπειρίες των συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια επίλυσης των προβλημάτων. Τέλος, το θετικό θυμικό των συμμετεχόντων παρέμεινε σχετικά σταθερό σε αντίθεση με το αρνητικό που παρουσίασε αυξομειώσεις.

Κυριακή 18-12-2016 **10:00 – 11:15**
Αμφιθέατρο 2

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ1Α: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Πρόεδρος: Φ. Αναγνωστόπουλος

Κοινωνικό κεφάλαιο και Ψυχική υγεία: Ποιοτική μελέτη σε αγροτική κοινότητα του Νομού Δράμας

Βεδούρα Χρυσή

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κύριος στόχος της συγκεκριμένης μελέτης είναι η διερεύνηση της ψυχικής υγείας των κατοίκων μίας αγροτικής κοινότητας του Νομού Δράμας, υπό το πρίσμα της επίδρασης του πλαισίου και της κοινωνικής οργάνωσης, δοκιμάζοντας την έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου. Επιλέχθηκε η ποιοτική μέθοδος συλλογής δεδομένων, προκειμένου να αναδειχθούν οι σχέσεις που ενυπάρχουν μεταξύ των μεταβλητών που διερευνώνται, αλλά και η τυχόν επίδραση παραγόντων που δεν εξετάζονται από την έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου.

Για τον σκοπό αυτό επιλέχθηκε η πολυσταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία, πραγματοποιήθηκαν 35 συνεντεύξεις και ακολούθησε θεματική ανάλυση. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν φανέρωσαν πως όλες οι διαστάσεις του κοινωνικού κεφαλαίου που εξετάζονται επηρεάζονται αρνητικά από την οικονομική κρίση και την πολιτική συγκυρία, έχοντας ως απόρροια την συρρίκνωση

των κοινωνικών δικτύων, την έλλειψη εμπιστοσύνης, κυρίως σε θεσμικό επίπεδο, και την μειωμένη συλλογική και πολιτική δράση. Παράλληλα, η οικονομική κρίση αναφέρεται ως κύρια αιτία ψυχικής δυσφορίας, ενώ παρουσιάζεται θετική συσχέτιση μεταξύ δυσμενών σχέσεων εργασίας και σωματικών συμπτωμάτων. Ωστόσο, η απουσία υποστηρικτικών κοινωνικών δικτύων και δημογραφικοί παράγοντες φαίνεται να σχετίζονται περισσότερο με περιπτώσεις που χρήζουν κλινικής προσοχής. Τέλος, οι λίγοι αλλά ισχυροί κοινωνικοί δεσμοί, η μειωμένη συμμετοχή σε κοινωνικά δίκτυα και ο καθοριστικός ρόλος της οικογένειας σε ζητήματα πρακτικής και ψυχολογικής στήριξης, αποτελούν δομικά στοιχεία της κοινότητας.

Κοινωνικές αναπαραστάσεις του καρκίνου ατόμων που νόσησαν και ατόμων που δεν έχουν νοσήσει

Μελίδου Πηνελόπη και Χαραλαμπάκη Σοφία

Επόπτης: Ε. Φίγγου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετηθούν οι κοινωνικές αναπαραστάσεις του καρκίνου ατόμων, που έχουν νοσήσει στο παρελθόν και ατόμων που δεν έχουν νοσήσει.

Για την εκπόνηση της εργασίας πραγματοποιήθηκαν δώδεκα ημι-δομημένες συνεντεύξεις, εκ των οποίων οι έξι ήταν με άτομα που έχουν νοσήσει και οι υπόλοιπες έξι με άτομα που δεν έχουν διαγνωσθεί με την νόσο. Οι συνεντεύξεις απομαγνητοφωνήθηκαν και αναλύθηκαν με βάση τις αρχές της θεματικής ανάλυσης.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι αναπαραστάσεις των νοσησάντων και αυτών που δεν έχουν νοσήσει παρουσιάζουν κοινά σημεία όσον αφορά τη γενικότερη νοσηματοδότηση της υγείας, τη σημασία και τους τρόπους πρόληψης της νόσου και τον υποστηρικτικό ρόλο της οικογένειας. Αντίθετα, όσον αφορά την νοσηματοδότηση του καρκίνου, την απόδοση αιτιότητας για την εμφάνισή του και τη δυνατότητα ελέγχου της ασθένειας οι αναπαραστάσεις των δύο ομάδων διαφοροποιούνται. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διαφορά στον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες των δύο ομάδων συζητούν το ρόλο της κληρονομικότητας, καθώς όσοι έχουν νοσήσει θεωρούν πως δεν αποτελεί κύριο παράγοντα πρόκλησης της νόσου σε αντίθεση με τους μη νοσήσαντες που την ενοχοποιούν ως κύρια αιτία. Επιπλέον, αξιοσημείωτη είναι και η διαφορά απόψεων αναφορικά με την άσκηση ελέγχου, αφού η ομάδα των ατόμων με καρκίνο εμφανίζεται αμφίθυμη, ενώ τα άτομα που δεν έχουν νοσήσει ισχυρίζονται πως η άσκηση ελέγχου δεν είναι δυνατή. Η συζήτηση επικεντρώνεται στις πιθανές ερμηνείες των διαφορών και των ομοιοτήτων ανάμεσα στις αναπαραστάσεις των δύο ομάδων.

Η επίδραση της έδρας ελέγχου στην Αυτο-Αποτελεσματικότητα του αλκοολικού για αποχή συγκριτικά με το γενικό πληθυσμό

Ποντίκη Χρυσάνθη

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σύμφωνα με τον Rotter, οι πεποιθήσεις μας για τα γεγονότα καθορίζουν τη συμπεριφορά και τον τρόπο ζωής μας. Έτσι, διακρίνονται τα άτομα με εσωτερική έδρα ελέγχου από αυτά με εξωτερική. Εφαρμόζοντας τη θεωρία αυτή στο πεδίο του αλκοολισμού, προκύπτει πως οι διαφορές στην έδρα ελέγχου των αλκοολικών μπορεί να τους οδηγήσει σε διαφορετική διαχείριση των εμποδίων στην προσπάθεια απεξάρτησής τους, επηρεάζοντας την αυτό-αποτελεσματικότητά τους για αποχή, δηλαδή την πίστη τους στην ικανότητά τους να απέχουν. Στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση της σχέσης της έδρας ελέγχου του αλκοολικού με την αυτό-αποτελεσματικότητά του για αποχή.

Για τη συλλογή των δεδομένων χορηγήθηκαν –στο γενικό πληθυσμό και σε αλκοολικά άτο-

μα-ερωτηματολόγια με τις κλίμακες: Alcohol Use Disorder Identification Test, Drinking-Related Internal-External Locus of Control και Alcohol Abstinence Self-Efficacy.

Βρέθηκε πως όσο πιο εξωτερική είναι η έδρα ελέγχου, τόσο αυξάνεται ο πειρασμός για χρήση, ενώ όσο πιο εσωτερική, τόσο μειώνεται ο πειρασμός. Επίσης, όσο μεγαλύτερη η χρήση αλκοόλ, τόσο χαμηλότερη είναι η σιγουριά για αποχή και τόσο μεγαλύτερος ο πειρασμός για χρήση. Τέλος, όσο μεγαλύτερη η κατανάλωση αλκοόλ, τόσο συχνότερη η εξωτερική έδρα ελέγχου και τόσο λιγότερο συχνή η εσωτερική.

Αποδείχθηκε πως η έδρα ελέγχου προβλέπει την αυτό-αποτελεσματικότητα ως προς τον πειρασμό. Η σιγουριά καθ' αυτή δεν προβλέπεται από την έδρα ελέγχου και ίσως να μην αποτελεί το βασικότερο δείκτη αυτό-αποτελεσματικότητας. Ο αυξημένος πειρασμός και η τάση για εξωτερική έδρα ελέγχου στους αλκοολικούς αναδεικνύουν τη φύση του αλκοολισμού.

Ο φόβος της υποτροπής ως εμπόδιο για την κοινωνική επανένταξη των πρώην χρηστών

Γουγουλή Χρυστίνα-Παρασκευή και Διανέλλου Γαρυφαλλιά

Επόπτης: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να ανιχνεύσει πώς η έννοια της υποτροπής στη χρήση αναπαρίσταται στον κοινό νου και τον αντίκτυπό της στην επανένταξη του ατόμου ως πρώην χρήστη.

Συγκεκριμένα, για την εξέταση της παραπάνω υπόθεσης, πραγματοποιήθηκαν 10 ημι-δομημένες συνεντεύξεις (4 άντρες και 6 γυναίκες) και οι συνεντευξιζόμενοι χωρίστηκαν σε δύο ομάδες με βάση την ηλικία τους: στην πρώτη ομάδα ανήκαν άτομα ηλικίας 19-23 ενώ στη δεύτερη 42-53 ετών.

Με βάση τη θεματική ανάλυση των συνεντεύξεων βρέθηκε ότι η χρήση είναι άμεσα συνυφασμένη με την υποτροπή ενώ ως πιθανά αίτια αναφέρθηκαν ο κύκλος του ατόμου, το οικογενειακό περιβάλλον και η προσωπικότητα του ίδιου του χρήστη. Ως ανασταλτικοί παράγοντες για την υποτροπή δόθηκαν ίδια προαναφερθέντα αίτια, αυτή τη φορά ανεστραμμένα. Συμπερασματικά, όλοι οι συμμετέχοντες αναφέρθηκαν στην υποτροπή ως ένα πιθανό σενάριο στο δρόμο προς την απεξάρτηση ενώ η εικόνα ενός χρήστη μετά τη πάροδο αρκετών χρόνων φαίνεται να είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εξάρτηση από ουσίες. Τέλος, όσον αφορά την κοινωνική επανένταξη, το στίγμα και η επαγγελματική αποκατάσταση των πρώην χρηστών φάνηκε να κατέχει εξέχουσα θέση στις απαντήσεις των συμμετεχόντων

Γνωστικές αναπαραστάσεις, κοινωνικοί περιορισμοί και μετατραυματική ανάπτυξη γυναικών με καρκίνο μαστού

Ντάβου Παναγιώτα

Επόπτης: Φ. Αναγνωστόπουλος, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα έρευνα εκπονήθηκε με σκοπό τη μελέτη της ψυχολογικής κατάστασης των γυναικών με καρκίνο μαστού. Πιο συγκεκριμένα καταγράφηκαν οι γνωστικές αναπαραστάσεις, οι κοινωνικοί περιορισμοί και η μετατραυματική ανάπτυξη των ασθενών.

Το δείγμα της έρευνας περιλάμβανε γυναίκες που είχαν συμπληρώσει ένα έτος από τη διάγνωση καρκίνου του μαστού. Η δειγματοληψία διεξήχθη στα εξωτερικά ιατρεία του Γενικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Αθηνών «Άγιος Σάββας» και μέσω του διαδικτύου στην ομάδα «Δίπλα στις γυναίκες με καρκίνο μαστού». Χορηγήθηκαν σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή αντίστοιχα πέντε ερωτηματολόγια, ένα αυτοσχέδιο που αφορούσε δημογραφικές πληροφορίες, ένα δεύτερο που αφορούσε τα ιατρικά στοιχεία καθώς και το ερωτηματολόγιο γνωστικών αναπαραστάσεων ασθενών.

νείας (Illness Perception Questionnaire – Revised, IPQ-R), η κλίμακα κοινωνικών περιορισμών (Social Constraints Scale) και η κλίμακα μετατραυματικής ανάπτυξης (Post Traumatic Growth Inventory – PTGI).

Η μετατραυματική ανάπτυξη βρέθηκε να σχετίζεται σημαντικά με τη «χρονική πορεία» και τον «προσωπικό έλεγχο», που αποτελούν υποκλίμακες των γνωστικών αναπαραστάσεων της ασθένειας ($r=-.260$, $p<.05$ και $r=.404$, $p<.05$, αντίστοιχα). Όσον αφορά τους κοινωνικούς περιορισμούς, συσχετιζόνταν με τις αιτίες ($r=.456$, $p<.05$), τις συνέπειες ($r=.428$, $p<.05$), και τις συναισθηματικές αναπαραστάσεις ($r=.384$, $p<.05$) του ερωτηματολογίου IPQ-R, αλλά και τις νέες προοπτικές ($r=.292$, $p<.05$) και την πνευματική αλλαγή ($r=.263$, $p<.05$) της κλίμακας PTGI.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας μπορεί να προταθούν παρεμβάσεις ενίσχυσης της μετατραυματικής ανάπτυξης, αποδυνάμωσης των κοινωνικών περιορισμών και της διαμόρφωσης γνωστικών αναπαραστάσεων που να ανταποκρίνονται στην πραγματική διάσταση της ασθένειας, βοηθώντας τις γυναίκες που νοσούν ή νόσησαν ή πρόκειται να νοσήσουν, να αντιμετωπίσουν επιτυχώς την ασθένειά τους.

Κυριακή 18-12-2016**11:30 – 12:45****Αμφιθέατρο 2****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ2Α: ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ**

Πρόεδρος: Γρ. Ποταμιάνος

**Πρακτικές Φαρμακοθεραπείας και Διαχείρισης διαταραχών
του φάσματος της Σχιζοφρένειας**

Λιόδη Ιωάννα

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα έρευνα εξετάζει τις πρακτικές και τις μεθόδους που εφαρμόζονται από ψυχιάτρους κατά τη φαρμακευτική αντιμετώπιση διαταραχών του φάσματος της σχιζοφρένειας κατά τη μακρόχρονη θεραπευτική παρέμβαση –από την εκδήλωση του πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου έως και τον πιθανό τερματισμό της φαρμακευτικής αγωγής– και τις προκλήσεις που αυτή παρουσιάζει.

Το δείγμα αποτελούνταν από 12 ψυχιάτρους, οι οποίοι ερωτήθηκαν για τις προαναφερθείσες πρακτικές με τη μορφή ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Τα δεδομένα αναλύθηκαν ποιοτικά, με τη χρήση της θεματικής ανάλυσης. Οι πρακτικές φαρμακοθεραπείας φαίνεται να είναι κοινές για το σύνολο των συμμετεχόντων. Έτσι, μετά την κλινική διάγνωση, οι μέθοδοι διαχείρισης περιστατικών ψύχωσης αφορούν την κατάλληλη επιλογή αντιψυχωτικού φαρμάκου με βάση συγκεκριμένα κλινικά και ατομικά κριτήρια, την αυτομείωση της δοσολογίας ανάλογα με τη φάση της διαταραχής και την πιθανή νοσηλεία σε ψυχιατρική κλινική. Επίσης, σημαντικό ρόλο στη μακρόχρονη θεραπευτική αντιμετώπιση της ψύχωσης φαίνεται να παίζουν οι ανεπιθύμητες ενέργειες της αγωγής, οι οποίες υπόκεινται σε ιδιαίτερη διαχείριση ανάλογα με το είδος τους, και η επίτευξη συμμόρφωσης και αφοσίωσης στην αντιψυχωτική θεραπεία. Τέλος, ο τερματισμός της αγωγής φαίνεται συχνά ανέφικτος, όταν πρόκειται για σχιζοφρένεια, ενώ, σύμφωνα με τους συμμετέχοντες, δύναται να επιτευχθεί μόνο σε περιπτώσεις βραχείας ψυχωτικής διαταραχής.

Νευροψυχολογική διερεύνηση της δράσης της χρόνιας λήψης λιθίου επί των νοητικών λειτουργιών

Καγιαμπάκη-Μπαϊμπάκη Ζαχαρούλα

Επόπτες: Καζή Σμαράγδα και Τσάλτα Ελευθερία, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα έρευνα, μέρος μιας ευρύτερης διδακτορικής διατριβής, εξετάζει την επίδραση της μακρόχρονης χορήγησης λιθίου στη γνωστική λειτουργικότητα των ανθρώπων, στηριζόμενη σε δεδομένα που αναδεικνύουν τη νευροπροστατευτική και νευροτροφική του ιδιότητα. Η μελέτη αυτή εξετάζει το νευροψυχολογικό προφίλ ασθενών με Διπολική Διαταραχή που λαμβάνουν χρονίως λίθιο, συγκρίνοντας το με διπολικούς ασθενείς σε χρόνιο βαλπροϊκό οξύ, καθώς και με υγιές δείγμα.

Η νευροψυχολογική αξιολόγηση της γνωστικής λειτουργικότητας του δείγματος πραγματοποιήθηκε με 7 δοκιμασίες της νευροψυχολογικής συστοιχίας CANTAB Eclipse (Cambridge Cognition Ltd). Αναδύθηκαν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα που αφορούσαν την ικανότητα λήψης αποφάσεων:

Οι ασθενείς σε λίθιο είχαν καλύτερη επίδοση από τους ασθενείς σε βαλπροϊκό οξύ στην επιλογή της στρατηγικής με τις περισσότερες πιθανότητες κέρδους, ενώ επέλεξαν και υψηλότερα στοιχεία μόνο στις δοκιμασίες στις οποίες είχαν αυξημένο ποσοστό επιτυχούς έκβασης συγκριτικά με τους υγιείς μάρτυρες. Διαφορά βρέθηκε επίσης και στον χρόνο αντίδρασης σε μία από τις δοκιμασίες ενεργού μνήμης, με τους ασθενείς σε λίθιο να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στην επιλογή μάρκας από τους υγιείς.

Θεωρούμε ότι τα ευρήματα της έρευνας αποτελούν σημαντική συνεισφορά στην κατανόηση της ενίσχυσης των γνωστικών λειτουργιών από το λίθιο, ειδικά σε σχέση με την ικανότητα λήψης αποφάσεων, ενός γνωστικού τομέα στον οποίο η επίδραση του λιθίου θεωρείται μέχρι σήμερα σχετικά ανεξερεύνητη.

Διαχείριση των παρανοϊκών ιδεών: Μια ποιοτική μελέτη

Αγγελίδου Αικατερίνη

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η παρούσα έρευνα είναι μία ποιοτική μελέτη με θέμα τις στρατηγικές διαχείρισης των παρανοϊκών ιδεών. Οι παρανοϊκές ιδέες είναι ένα φαινόμενο που συναντάται στον κλινικό και το γενικό πληθυσμό με ποικίλο περιεχόμενο, ένταση, και συχνότητα. Πολλές φορές επιδρούν δυσάρεστα στη ζωή του ανθρώπου, επηρεάζοντας τη λειτουργικότητα και τις κοινωνικές του σχέσεις. Τα άτομα με παρανοϊκές ιδέες υιοθετούν μία ποικιλία στρατηγικών για να τις διαχειριστούν.

Η παρούσα μελέτη εντόπισε στο διαδίκτυο κείμενα ανθρώπων με παρανοϊκές ιδέες, στα οποία συστήνονται στρατηγικές διαχείρισης που οι ίδιοι θεωρούν αποτελεσματικές. Τα κείμενα των 61 συμμετεχόντων αναλύθηκαν θεματικά με τη μέθοδο της θεμελιωμένης θεωρίας. Από την ανάλυση αναδύθηκαν δύο κεντρικές θεματικές κατηγορίες που σχετίζονταν με τη διαχείριση: α) οι στρατηγικές άμεσης αντιμετώπισης και διαχείρισης των παρανοϊκών ιδεών και β) η έμμεση διαχείριση των παρανοϊκών ιδεών στοχεύοντας στη συνολικότερη καλή υγεία και ενδυνάμωση του ατόμου.

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν σε μεγάλο βαθμό με τα ευρήματα προηγούμενων ερευνών. Το πιο σημαντικό εύρημα είναι πως, πέρα από τις εστιασμένες-στο-πρόβλημα στρατηγικές, η στόχευση στην ευεξία και την ποιότητα ζωής θεωρείται σημαντική για την ενδυνάμωση του ατόμου και την αποτελεσματική διαχείριση της παράνοιας.

Η εμπειρία της φροντίδας ενηλίκων με ψυχωτική διαταραχή: Οι αφηγήσεις των μητέρων

Βασιλείου Ευγενία

Επόπτης: Λ. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μετά το κίνημα της αποασυλοποίησης και την εισαγωγή των ψυχικά πασχόντων στα κοινοτικά πλαίσια, το ερευνητικό ενδιαφέρον εστίασε στη διερεύνηση του φαινομένου της άτυπης φροντίδας του πάσχοντος από τα μέλη της οικογένειάς του.

Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο οι μητέρες ασθενών με ψυχωτική διαταραχή νοσηματοδοτούν την ασθένεια του παιδιού τους, τον τρόπο με τον οποίο βιώνουν την εμπειρία της φροντίδας, καθώς και την εμπειρία τους κατά την αρχική περίοδο εκδήλωσης των ψυχωτικών συμπτωμάτων.

Συνεντεύξεις από πέντε μητέρες ενηλίκων με ψυχωτική διαταραχή αναλύθηκαν μέσω της Ερμηνευτικής Φαινομενολογικής Ανάλυσης. Τα ευρήματα της έρευνας αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι μητέρες ασθενών με ψύχωση αναγνωρίζουν την ασθένεια στο παιδί τους, μέσω της μεγάλης του αλλαγής και των αιτιών που αποδίδουν στην εκδήλωσή της. Επίσης, απεικονίζεται το βάρος του ρόλου της φροντίδας ενός παιδιού με ψύχωση, η ανησυχία των γονέων για το ποιος θα φροντίζει το παιδί τους μετά τον θάνατό τους, καθώς και ο χρόνιος χαρακτήρας του θρήνου που βιώνουν οι μητέρες. Τέλος, επισημαίνεται η ανάγκη της καλής επικοινωνίας της οικογένειας με τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας και με τις κοινοτικές δομές υποστήριξης, τόσο κατά την αρχική περίοδο εκδήλωσης της ασθένειας, όσο και στη συνέχεια.

Μητέρες ενήλικων παιδιών με εμπειρία ψύχωσης: Κατανόηση, διαχείριση και αντίκτυπος της εμπειρίας στη ζωή και τη σχέση τους

Κριτσινιώτη Μαρία

Επόπτης: Ε. Γεωργάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η μετατόπιση του κέντρου φροντίδας της ψυχικής υγείας στην κοινότητα και η συνεπακόλουθη ανάληψη της κύριας ευθύνης φροντίδας από τις οικογένειες των ατόμων οδήγησαν στη συστηματική, πολύπλευρη ποσοτική και ποιοτική μελέτη των οικογενειών και των εμπειριών τους σε πολλές χώρες.

Στην Ελλάδα, ωστόσο, η έρευνα στο κομμάτι αυτό υστερεί σημαντικά. Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην εις βάθος διερεύνηση του βιώματος των μητέρων με ενήλικα παιδιά με εμπειρία ψύχωσης, και πιο συγκεκριμένα στην ανάδειξη της προσωπικής τους θεώρησης βασικών πτυχών της εμπειρίας και των τρόπων διαχείρισής της, αρκετά χρόνια μετά την πρώτη εκδήλωση.

Για την καλύτερη διερεύνηση των παραπάνω επιλέχθηκε η φαινομενολογικά ενημερωμένη θεματική ανάλυση, ενώ τα δεδομένα συνελέχθηκαν μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με 9 μητέρες. Από την ανάλυση προέκυψαν 6 ευρύτερες θεματικές κατηγορίες: (1) Η κατανόηση της εμπειρίας, (2) η διαχείριση της εμπειρίας, (3) ο αντίκτυπος της εμπειρίας, (4) η πορεία του παιδιού, (5) η σχέση με το παιδί, και (6) η κοινωνική διαχείριση της εμπειρίας. Συμπερασματικά, φάνηκε ότι οι μητέρες καλούνται να κατανοήσουν και να αυτοδιαχειριστούν μια πολύπλευρη εμπειρία με σημαντικό –και συνεχιζόμενο στα χρόνια– αντίκτυπο, αντιμετωπίζοντας σοβαρές ανεπάρκειες και δυσκολίες σε επίπεδο συστήματος ψυχικής υγείας, κράτους, και κοινωνίας.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ3Κ: ΓΟΝΕΪΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ-ΑΠΟΡΡΙΨΗ

Πρόεδρος: Σ. Τάνταρος

**Γονική αποδοχή ή απόρριψη και ψυχολογική προσαρμογή:
Η επιρροή της Ευαισθησίας της απόρριψης και του Φόβου Εγγύτητας**

Σκοπελίτου Ειρήνη

Επόπτης: Θ. Γιοβαζολιάς, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σύμφωνα με την Θεωρία Διαπροσωπικής Αποδοχής-Απόρριψης (IPARTheory) η αντιλαμβανόμενη γονική αποδοχή-απόρριψη μπορεί να καθορίσει την ψυχολογική προσαρμογή κατά την ενήλικη ζωή. Σκοπός της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση του βαθμού επίδρασης της γονικής αποδοχής-απόρριψης στην ψυχολογική προσαρμογή νεαρών ενηλίκων μέσα από την διαμεσολάβηση της ευαισθησίας της απόρριψης και του φόβου εγγύτητας.

Τα δεδομένα της έρευνας συλλέχθηκαν με ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς που δόθηκαν σε 789 φοιτητές (451 γυναίκες, 338 άντρες). Διενεργήθηκαν περιγραφικές και επαγωγικές στατιστικές αναλύσεις με την βοήθεια του στατιστικού πακέτου SPSS 20.0, καθώς και αναλύσεις διαμεσολάβησης, με την βοήθεια του προγράμματος PROCESS.

Βρέθηκαν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα ως προς τις κύριες μεταβλητές της έρευνας. Επίσης, φάνηκε πως μεγαλύτερη προβλεπτική δύναμη της ψυχολογικής προσαρμογής έχει πρώτα η ευαισθησία στην απόρριψη και έπειτα ο φόβος εγγύτητας. Συνολικά σε όλα τα προβλεπτικά μοντέλα διαμεσολάβησης (συνδυαστικά ως προς το φύλο συμμετεχόντων και φύλο γονέα) βρέθηκε πως υπάρχει μερική διαμεσολάβηση της ευαισθησίας στην απόρριψη και του φόβου εγγύτητας στην σχέση μεταξύ της γονικής αποδοχής και της ψυχολογικής προσαρμογής. Η ψυχολογική προσαρμογή φαίνεται να επηρεάζεται από την γονική αποδοχή-απόρριψη μέσα από την επίδραση που αυτή ασκεί στην ευαισθησία στην απόρριψη και τον φόβο εγγύτητας. Οι προεκτάσεις των αποτελεσμάτων στη συμβουλευτική πρακτική συζητούνται στα πλαίσια αυτής της παρουσίασης.

Η γονική Αποδοχή-Απόρριψη σε σχέση με την επιθετικότητα στην εφηβική ηλικία

Μάρκου Αθανασία

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετηθεί αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της γονικής αποδοχής-απόρριψης και της επιθετικότητας κατά την εφηβική ηλικία.

Στην έρευνα συμμετείχαν 65 μαθητές Γ' γυμνασίου από το 4^ο γυμνάσιο Ζωγράφου. Για τη συλλογή των δεδομένων χορηγήθηκαν στους συμμετέχοντες τρία ερωτηματολόγια, ένα δημογραφικών στοιχείων, το ερωτηματολόγιο Parental acceptance-rejection questionnaire (PARQ) του Ronald Rohner που μετρά τη γονική αποδοχή-απόρριψη από τον πατέρα και την μητέρα και το ερωτηματολόγιο το οποίο μετρά την επιθετικότητα Aggression Questionnaire (AGQ) των Buss and Perry.

Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικά σημαντικές συνάφειες μεταξύ της ζεστασίας των γονέων και των παραγόντων της επιθετικότητας σε υψηλά επίπεδα. Ακόμη αποδεικνύεται η ύπαρξη θετικής συσχέτισης μεταξύ της γονικής εχθρότητας, της αδιαφορίας, της αδιαφοροποίησης απόρριψης και των διαστάσεων της επιθετικότητας. Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι τα κορίτσια εκδηλώ-

νουν πιο έντονα την λεκτική επιθετικότητα και την εχθρότητα. Επιπλέον, προκύπτει συσχέτιση μεταξύ του εκπαιδευτικού επιπέδου του πατέρα και της μητέρας, και της επιθετικότητας των παιδιών, συγκεκριμένα της εκδήλωσης σωματικής βίας και λεκτικής επιθετικότητας. Τέλος, ενώ αναμέναμε το εκπαιδευτικό επίπεδο και των δύο γονέων να επηρεάζει την αντιλαμβανόμενη απόρριψη των παιδιών, εντούτοις τα δεδομένα της στατιστικής ανάλυσης δεν παρουσίασαν στατιστικές σημαντικές συνάψεις σχετικά με τον πατέρα παρά μόνο με την μητέρα.

Η γονική απόρριψη και η διαμόρφωση της ταυτότητας στην εφηβική ηλικία

Αδαμοπούλου Ελένη

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η συσχέτιση της γονικής αποδοχής/απόρριψης με τη διαμόρφωση της ταυτότητας κατά την περίοδο της εφηβείας. Πιο συγκεκριμένα, διερευνάται το κατά πόσο οι γονικές πρακτικές του εργαλείου PARQ (Ζεστασιά/Στοργή, Επιθετικότητα/Εχθρότητα, Αδιαφορία/Αμέλεια και Αδιαφοροποίητη Απόρριψη) συσχετίζονται με τις διαστάσεις της ταυτότητας του εργαλείου DIDS (Δημιουργία Δέσμευσης, Ταύτιση με τη Δέσμευση, Δυσπροσαρμοστική Διερεύνηση, Διερεύνηση σε βάθος και Διερεύνηση σε εύρος), καθώς και η ύπαρξη διαφορών ως προς το φύλο σχετικά με τις διαστάσεις της ταυτότητας αλλά και τις γονικές πρακτικές.

Το δείγμα αποτέλεσαν 126 μαθητές ηλικίας 15 έως 18 ετών, Α' και Β' λυκείου, που επιλέχθηκαν τυχαία από ιδιωτικό σχολείο του Δήμου Περιστερίου. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια αποτελούμενα από το εργαλείο DIDS, το εργαλείο PARQ και ένα δημογραφικό ερωτηματολόγιο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα φάνηκε πως οι παράγοντες Ζεστασιά/Στοργή και Αδιαφορία/Αμέλεια έχουν άμεση και σημαντική συσχέτιση με τη Δημιουργία Δεσμεύσεων και την ταύτιση με τη Δέσμευση στους εφήβους, ενώ δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα στη σχέση των γονεϊκών πρακτικών με τις διερευνήσεις ταυτότητας. Σχετικά με τη σύγκριση των δύο φύλων δε φάνηκε καμία σημαντική διαφορά ως προς τη γονική αποδοχή/απόρριψη, καθώς επίσης και ως προς τις διαστάσεις της διαμόρφωσης της ταυτότητας.

Η μητρική απόρριψη μέσα από το παιδικό σχέδιο της οικογένειας

Παπαβαρσάμη Διονυσία

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει πώς η μητρική απόρριψη παρουσιάζεται μέσα από το παιδικό σχέδιο της οικογένειας.

Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε αποτελούνταν από 72 παιδιά, 20 αγόρια και 52 κορίτσια, ηλικίας 7-10 ετών και προέρχονταν από Δημοτικό σχολείο του Ζωγράφου. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν το Ερωτηματολόγιο Αντίληψης της Γονικής Αποδοχής-Απόρριψης (PARQ, Rohner, 1975) για τη μητέρα, το οποίο αποτελείται από τέσσερις υπο-κλίμακες: Έλλειψη Στοργής, Εχθρότητα, Αδιαφορία και Αδιαφοροποίητη Απόρριψη και τους ζητήθηκε να ζωγραφίσουν μια οικογένεια (Draw-a-Family Test). Για την αξιολόγηση του σχεδίου, κατασκευάστηκε ένα φύλλο βαθμολόγησης αποτελούμενο από 66 μεταβλητές, προσαρμοσμένο σύμφωνα με το σύστημα των Furry, Carlson & Sroufe (1997).

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, για τα αγόρια, στοιχεία ενδεικτικά της απόρριψης είναι η σειροθέτηση και η κεντρική τοποθέτηση των φιγούρων, η εγγύτητα με τη μητέρα, η προεξάρχουσα θέση του πατέρα, οι υπεκφυγές, η έκταση των χειρών των φιγούρων, το δυνατό πάτημα γραμμής, η έλλειψη δημιουργικότητας και χρώματος, η συμμαχία του γονεϊκού ζεύγους, η απουσία σπιτιού στο σχέδιο, η υπογράμμιση του άνω μέρους της σελίδας, τα μεγάλα και μαύρα μάτια στις φιγούρες και η υπερβολικά χαρούμενη ατμόσφαιρα. Για τα κορίτσια, τα ενδεικτικά στοιχεία της μητρικής απόρριψης ήταν περισσότερο αναμενόμενα, δηλαδή οι υπεκφυγές, το αρνητικό συναίσθημα του πατέρα

και της μητέρας και η χαμηλή προσαρμογή του σχεδίου. Τα ευρήματα συζητούνται σύμφωνα με τη σχετική θεωρία και βιβλιογραφία για την ανάλυση και ερμηνεία των παιδικών σχεδίων.

Η σχέση του τύπου γονεϊκότητας των μητέρων με τους φόβους των παιδιών τους κατά τη μέση παιδική ηλικία

Καρπούζη Μαργαρίτα

Επόπτης: Β. Δασκάλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνηθεί η σχέση του τύπου γονεϊκότητας με τους φόβους που οι μητέρες εκτιμούν πως έχουν τα παιδιά τους. Η γονεϊκή τυπολογία βασίστηκε στην ταξινόμηση της Baumrind (1966, 1968) και στην μετεξέλιξή της από τους Maccoby και Martin (1983). Υποθέσαμε ότι υπάρχει διαφοροποίηση στη σχέση ανάμεσα στους φόβους των παιδιών μέσης παιδικής ηλικίας και στον τύπο γονεϊκότητας των μητέρων (Field Catwright-Hatton, 2006).

Ως μέθοδος ανάλυσης εφαρμόστηκε η ποιοτική ανάλυση, μέσω ατομικών ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Επιλέχθηκαν 8 μητέρες παιδιών μέσης παιδικής ηλικίας, 7-11 ετών, του νομού Θεσσαλονίκης.

Οι τρεις γονεϊκοί τύποι που προέκυψαν από τα δεδομένα της παρούσας έρευνας συμφωνούν με την ταξινόμηση της Baumrind, ωστόσο προέκυψε και ένας τέταρτος γονεϊκός τύπος, ο οποίος ονομάστηκε αντιφατικός βάσει των χαρακτηριστικών του. Ως προς τους φόβους των παιδιών, οι μητέρες ανέφεραν διαφορετικές αντιδράσεις των παιδιών τους με πιο έντονες και συχνές τις αντιδράσεις των παιδιών των αυταρχικών μητέρων. Επίσης, μεγάλος αριθμός φόβων αναφέρθηκε για τα παιδιά μητέρων με αντιφατικό τύπο γονεϊκότητας. Τα αποτελέσματα της ποιοτικής ανάλυσης έδωσαν πλούσια ευρήματα βασισμένα στην υποκειμενική εμπειρία των μητέρων και αποτελούν έναυσμα για περαιτέρω διερεύνηση καθώς και για την πιθανή εφαρμογή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης και συμβουλευτικής γονέων.

Λέξεις κλειδιά: γονεϊκές πεποιθήσεις, τύποι γονεϊκότητας, φόβοι παιδιών.

Η ενθουμούμενη γονική αποδοχή-απόρριψη και ψυχική ευεξία κατά την ενήλικη ζωή: Ο ενήλικος δεσμός και το προφίλ διαπροσωπικών σχέσεων ως παράγοντες διαμεσοδιάβησης

Ψωμά Σοφία

Επόπτης: Θεόδωρος Γιοθαζολιάς, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε με σκοπό τη μελέτη της επίδρασης που μπορεί να έχει η αντιλαμβανόμενη γονική αποδοχή-απόρριψη κατά την παιδική ηλικία στην ψυχική ευεξία του ατόμου ως ενήλικα, αλλά και κατά πόσο η επίδραση διαμεσολαβείται από άλλους παράγοντες όπως είναι εκείνος του ενήλικου δεσμού και του διαμορφωμένου στυλ των διαπροσωπικών σχέσεων.

Η έρευνα διεξήχθη σε 729 φοιτητές από τους οποίους οι 344 ήταν άντρες και οι 384 γυναίκες με μέση ηλικία τα 21 περίπου έτη. Οι κλίμακες αυτοαναφοράς που χρησιμοποιήθηκαν συγκέντρωσαν δεδομένα γύρω από δημογραφικά στοιχεία και τις υπό μελέτη μεταβλητές. Αρχικά, οι μεταβλητές παρουσιάστηκαν να συσχετίζονται μεταξύ τους, ενώ παράλληλα εντοπίστηκαν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα όσον αφορά την πατρική και μητρική αποδοχή, τον αποφευκτικό δεσμό, την υγιή και την υπερβολική εξάρτηση, αλλά και την ψυχική ευεξία. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ότι πράγματι ο ενήλικος δεσμός διαμεσολαβεί ανάμεσα στη σχέση της αντιλαμβανόμενης γονικής αποδοχής-απόρριψης και της ψυχικής ευεξίας με την επίδραση του δεσμού υψηλής αποφυγής να κατέχει μεγαλύτερη επίδραση από το δεσμό υψηλού άγχους. Τέλος, το μόνο διαπροσωπικό στυλ που αποδείχθηκε ως διαμεσολαβητικός παράγοντας ήταν εκείνο που αφορούσε την υγιή εξάρτηση. Τα παραπάνω ευρήματα συμβάλλουν σε νέες προεκτάσεις των συμβουλευτικών παρεμβάσεων με νεαρούς ενήλικες.

Κυριακή 18-12-2016**16:15 – 17:30****Αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα II****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ4Κ: ΓΟΝΕΪΚΟΤΗΤΑ**

Πρόεδρος: Μ. Σακαλάκη

Διερεύνηση των σχέσεων του άγχους γονέων και των προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών

Ραυτοπούλου Αγγελική-Βικτωρία

Επόπτης: Σ. Τάνταρος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει την συσχέτιση του άγχους των γονέων με τα προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών.

Το δείγμα αποτέλεσαν 74 μητέρες και 37 πατέρες παιδιών Α' και Β' Δημοτικού από την ευρύτερη περιοχή των Αθηνών και της Ναυπάκτου. Για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν η Κλίμακα Γονικού Άγχους - Σύντομης Μορφής [Parenting Stress Index - Short Form (PSI - SF)] για την εκτίμηση του άγχους των γονέων και το Ερωτηματολόγιο Δυνατοτήτων και Δυσκολιών για γονείς [Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ - Hel)] για την αξιολόγηση των προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών τους –αμφότερα προσαρμοσμένα στα ελληνικά– καθώς κι ένα αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο δημογραφικών στοιχείων.

Τα αποτελέσματα έδειξαν στατιστικώς σημαντική υπεροχή των αγοριών έναντι των κοριτσιών ως προς το σύνολο των δυσκολιών, τα προβλήματα εξωτερίκευσης και την υπερκινητικότητα - προβλήματα προσοχής. Ακόμη, εντοπίζονται εντονότερα στατιστικώς σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των διαφόρων εκφάνσεων γονικού άγχους και των προβλημάτων διαγωγής, της υπερκινητικότητας - προβλημάτων προσοχής, αλλά και των συναισθηματικών προβλημάτων των αγοριών έναντι των αντιστοίχων των κοριτσιών.

Τα ευρήματα συζητούνται σε συνάρτηση με προγενέστερες έρευνες, αναπτυξιακά χαρακτηριστικά αγοριών και κοριτσιών, αλλά και στατιστικά και μεθοδολογικά στοιχεία της παρούσας έρευνας.

Οι καθημερινές δραστηριότητες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, η σημασία που αποδίδουν οι γονείς σε αυτές και η συμμετοχή τους

Αλιπράντη Ευτυχία, Βούτσινου Βαρβάρα-Μαρίνα και Ζερβού Δανάη-Αναστασία

*Επόπτης: Κ. Παπαδοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών -**Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία*

Η παρούσα εργασία εξετάζει τις απόψεις και πρακτικές μητέρων και πατέρων ως προς: α) την εμπλοκή των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε καθημερινές δραστηριότητες, β) την σημασία που αποδίδουν οι γονείς στις δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται τα παιδιά τους και γ) την συμμετοχή των γονέων σε αυτές τις δραστηριότητες. Η διερεύνηση αυτών των παραμέτρων της ανάπτυξης των παιδιών, υπαγορεύεται και υποστηρίζεται θεωρητικά από προσεγγίσεις του πολιτισμικού θεωρητικού πλαισίου. Είναι επίσης τεκμηριωμένο θεωρητικά και ερευνητικά ότι η συμμετοχή και οι πρακτικές των γονέων είναι συνδεδεμένες με τις αντιλήψεις τους για την ανάπτυξη των παιδιών και τις σχετικές κοινωνικοπολιτισμικές αξίες, και διαφέρουν ανάμεσα στις μητέρες και τους πατέρες.

Για την διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιήθηκε συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής μεθοδολογικής προσέγγισης. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν τρία ερευνητικά εργαλεία: η κλίμακα Children's Daily Activities-Parental Beliefs Scale (CDA-PBS Petrogiannis, Papadopoulou & Papoudi,

2013) για την ποσοτική διερεύνηση, το ημερολόγιο και η ημιδομημένη συνέντευξη για την ποιότητα. Στην έρευνα συμμετείχαν 30 γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας, 15 μητέρες και 15 πατέρες.

Ενδιαφέρουσες διαφοροποιήσεις μεταξύ μητέρων και πατέρων προέκυψαν σε σχέση (α) με τη σημαντικότητα των δραστηριοτήτων, με τις μητέρες να δίνουν μεγαλύτερη έμφαση σε δραστηριότητες «αυτοεξυπηρέτησης» και τους πατέρες να δίνουν μεγαλύτερη σημασία στο «παιχνίδι» και την «ψυχαγωγία με ηλεκτρονικά» και (β) με τη συμμετοχή των γονέων σε δραστηριότητες με τα παιδιά τους, όπου οι μητέρες ανέφεραν μεγαλύτερη συμμετοχή σε δραστηριότητες «αυτοεξυπηρέτησης», ενώ οι πατέρες σε «κοινωνικές δραστηριότητες» και δραστηριότητες «ενασχόλησης με ηλεκτρονικά». Αξίζει να σημειωθεί πως γενικά οι μητέρες φάνηκε ότι συμμετέχουν περισσότερο από τους πατέρες σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες δραστηριοτήτων, μιας και περνούν περισσότερο χρόνο στο σπίτι με τα παιδιά τους.

Τα αποτελέσματα συζητιούνται στο πλαίσιο της κοινωνικοπολιτισμικής προσέγγισης της ανάπτυξης και σε σχέση με ευρήματα προηγούμενων σχετικών μελετών.

Η σχέση της γονεϊκής εμπλοκής, του άγχους και της αυτοεκτίμησης με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών

Λαζάρου Σοφία

Επόπτης: Μ. Ψυχουντάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Αντικείμενο της έρευνας αυτής είναι η μελέτη της σχέσης μεταξύ της αντιλαμβανόμενης γονικής εμπλοκής, του άγχους και της αυτοεκτίμησης με την παρακίνηση νεαρών ποδοσφαιριστών. Με βάση το θεωρητικό υπόβαθρο και τα ευρήματα προηγούμενων ερευνών, αναμένεται ότι τόσο η γονική εμπλοκή όσο και τα εξεταζόμενα ψυχολογικά χαρακτηριστικά σχετίζονται στατιστικώς σημαντικά με την παρακίνηση των νεαρών αθλητών.

Στην έρευνα συμμετείχαν 95 νεαροί αθλητές ποδοσφαίρου, ηλικίας 12-18 ετών. Για την εξέταση των υποθέσεων χρησιμοποιήθηκε η ελληνική έκδοση των ερωτηματολογίων: (α) Άγχους Προδιάθεσης, (β) Αυτοεκτίμησης, (γ) Αγωνιστικού Άγχους Προδιάθεσης, (δ) Κλίμακας Παρακίνησης στον Αθλητισμό και (ε) Αντιλαμβανόμενης Γονικής Εμπλοκής. Μετά τη συγκατάθεση των προπονητών, των γονέων και των αθλητών, στο τέλος μίας προπόνησης, οι αθλητές συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια της έρευνας.

Τα αποτελέσματα της έδειξαν ότι το γενικό άγχος προδιάθεσης φαίνεται να σχετίζεται θετικά με την έλλειψη παρακίνησης και ότι τόσο η αυτοεκτίμηση όσο και το αγωνιστικό άγχος προδιάθεσης σχετίζονται με την εσωτερική παρακίνηση. Επίσης, η αντιλαμβανόμενη γονική εμπλοκή φαίνεται ότι προβλέπει τη δημιουργία κλίματος εξωτερικής παρακίνησης για τους νεαρούς αθλητές.

Τα παρόντα ευρήματα θα μπορούσαν να αποτελέσουν έναυσμα για περαιτέρω μελέτη του θέματος λαμβάνοντας υπόψη και την απόδοση των νεαρών ποδοσφαιριστών.

Δυναμικά αλληλεπίδρασης μεταξύ πρόωρου βρέφους-μητέρας και τελειόμνου βρέφους-μητέρας: Μια πιλοτική μελέτη περίπτωσης

Φραγκάκη Κωνσταντίνα

Επόπτης: Θ. Κοκκινάκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η πρόωρη γέννηση ενός βρέφους θεωρείται ένας από τους παράγοντες που μπορεί να επηρεάσει τα δυναμικά της δυαδικής αλληλεπίδρασης μητέρας-βρέφους. Οι αλληλεπιδράσεις μητέρας-πρόωρου βρέφους χαρακτηρίζονται από διαφορετικά πρότυπα συμπεριφορικών εκφράσεων σε σχέση με τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μητέρων και των τελειόμνων βρεφών τους.

Στόχος της παρούσας πιλοτικής νατουραλιστικής και διαχρονικής μελέτης περίπτωσης ήταν να μικρο-αναλυθούν και να συγκριθούν τα πρότυπα βλεμματικής συμπεριφοράς συνδυαστικά με τις μητρικές και τις βρεφικές συναισθηματικές εκφράσεις προσώπου που προηγήθηκαν, την συνόδευσαν και την ακολούθησαν κατά τη διάρκεια της αυθόρμητης αλληλεπίδρασης ενός ζευγαριού μητέρας-πρόωρου βρέφους με εκείνα στην αλληλεπίδραση ενός ζευγαριού μητέρας-τελειόμηνου βρέφους που λαμβάνει χώρα στο σπίτι των οικογενειών από το 2^ο έως τον 6^ο μήνα της ζωής των βρεφών.

Η παρούσα μελέτη περίπτωσης παρέχει ενδείξεις διαφοροποιήσεων στη διάρκεια της βλεμματικής επαφής και στην ένταση των θετικών συναισθηματικών εκφράσεων που συνοδεύουν, προηγούνται και έπονται της βλεμματικής επαφής μεταξύ μητέρας-πρόωρου και μητέρας-τελειόμηνου βρέφους. Οι παραπάνω ενδείξεις φαίνεται να ενισχύουν τα ευρήματα που υποδηλώνουν διαφοροποίηση των προτύπων αλληλεπίδρασης μεταξύ μητέρας – πρόωρου βρέφους και μητέρας – τελειόμηνου βρέφους. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι οι παραπάνω ενδείξεις αφορούν αποκλειστικά τις δυο δυάδες που μελετήθηκαν και για το λόγο αυτό δεν μπορούν να γενικευτούν σε μεγαλύτερο δείγμα πρόωρων και τελειόμηνων βρεφών.

Η διαμόρφωση του Οιδιπόδειου Συμπλέγματος και του τραύματος του αποχωρισμού στα παιδιά που έχουν υποστεί παραμέληση διαμένουν σε ίδρυμα παιδικής προστασίας

Ποπόβα Ιρίνα

Επόπτης: Λ. Κανελλοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί να διερευνήσει τον τρόπο που διαμορφώνεται το οιδιπόδειο σύμπλεγμα και το τραύμα του αποχωρισμού μέσα από τον λόγο των παιδιών που έχουν υποστεί παραμέληση από τους φυσικούς τους γονείς και που διαμένουν σε ίδρυμα παιδικής προστασίας. Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας έδειξε πως οι συνέπειες της τοποθέτησης σε ίδρυμα, της παραμέλησης και του αποχωρισμού από τους γονείς, αλλά και η διαμόρφωση του οιδιπόδειου συμπλέγματος στα παιδιά, ποικίλουν ανάλογα με προϋποθέσεις.

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν έξι παιδιά, τα οποία έχουν υποστεί παραμέληση από τους βιολογικούς τους γονείς και μεγαλώνουν με ιδρυματική φροντίδα. Οι ιστορίες των παιδιών πάνω στους μύθους της προβολικής δοκιμασίας «Οι Μύθοι της Düss» αποτέλεσαν το ερευνητικό υλικό, το οποίο αναλύθηκε συστηματικά σύμφωνα με τις αρχές της Θεματικής Ανάλυσης και της Ανάλυσης Λόγου. Στις ιστορίες τους αυτές τα παιδιά πρόβαλλαν την δική τους προσωπική ιστορία και τις συναισθηματικές συγκρούσεις τους που σχετίζονται με το οιδιπόδειο σύμπλεγμα, το τραύμα του αποχωρισμού, τη παραμέληση και τη ζωή σε ίδρυμα.

Η ανάλυση έδειξε, πως το οιδιπόδειο σύμπλεγμα στα παιδιά αυτά φαίνεται να διαμορφώνεται με θετικό τρόπο και οι αρνητικές συνέπειες του τραύματος του αποχωρισμού φαίνεται να υποχωρούν. Βρέθηκε, επίσης, ότι η παραμέληση και η διαμονή σε ίδρυμα έχουν αντίκτυπο στις ιστορίες των παιδιών.

Τα αποτελέσματα συζητούνται σε συνάρτηση με την βιβλιογραφία για τις προϋποθέσεις θετικής διαμόρφωσης του οιδιπόδειου συμπλέγματος και μείωσης των αρνητικών συνεπειών του τραύματος του αποχωρισμού, της παραμέλησης και της ιδρυματικής φροντίδας.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ3Α: ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ II

Πρόεδρος: Γ. Προδρομίτης

Δέσμευση στην εργασία και στον εθελοντισμό: Μια έρευνα ημερολογίων

Βλάχου Άννα – Γλυκερία και Παπαδοπούλου Γεωργία

Επόπτης: Δ. Ξανθοπούλου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της παρούσας έρευνας ποσοτικών ημερολογίων ήταν να μελετηθεί ο τρόπος με τον οποίο η δέσμευση, τόσο στη μισθωτή όσο και στην εθελοντική εργασία επηρεάζει την ψυχική ευημερία των ατόμων και –κατ' επέκταση– την πρόθεσή τους να συνεχίσουν το εθελοντικό τους έργο. Αναμενόταν ότι οι εργασιακοί παράγοντες (εργασιακές απαιτήσεις και πόροι) θα καθορίζουν την εργασιακή δέσμευση, και ότι οι περιβαλλοντικοί (απαιτήσεις/πόροι) και οι ατομικοί (κίνητρα) παράγοντες θα καθορίζουν τη δέσμευση στην εθελοντική εργασία. Επίσης, αναμενόταν ότι η εργασιακή δέσμευση και η δέσμευση στην εθελοντική εργασία θα συσχετίζονται θετικά μεταξύ τους καθώς και με τη γενικευμένη ευτυχία, η οποία εν συνεχεία, θα σχετίζεται θετικά με την πρόθεση παραμονής στο εθελοντικό σώμα.

Στην έρευνα συμμετείχαν 31 εργαζόμενοι, οι οποίοι ασχολούνταν και με τον εθελοντισμό. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα κίνητρα προστασίας του Εγώ σχετίζονται θετικά με τη δέσμευση στην εθελοντική εργασία, ενώ οι δύο τύποι δέσμευσης συσχετίζονταν θετικά μεταξύ τους. Επίσης, βρέθηκε θετική σχέση ανάμεσα στην ευτυχία και την πρόθεση παραμονής στο εθελοντικό σώμα. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι οι οργανισμοί που απασχολούν εθελοντές θα πρέπει να ενισχύουν και να διατηρούν τα κίνητρα των μελών τους και να στοχεύουν στη διατήρηση και την ενίσχυση της ευτυχίας τους έτσι ώστε να πετύχουν την παραμονή τους στο εθελοντικό σώμα.

Εργασιακός εκφοβισμός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Καζάκης Θεόδωρος

Επόπτης: Χ. Αθανασιάδου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στόχος της έρευνας ήταν η μελέτη του εργασιακού εκφοβισμού στο χώρο της εκπαίδευσης. Ως εργασιακός εκφοβισμός ορίζεται από τον Leymann (1990) η άσκηση υποτιμητικής συμπεριφοράς (π.χ. λεκτική βία, περιθωριοποίηση, παρεμβολή στα εργασιακά του καθήκοντα) προς ένα άτομο (συνάδελφο) του ίδιου εργασιακού πλαισίου για ένα παρατεταμένο χρονικό διάστημα (πάνω από 6 μήνες), σε υψηλή συχνότητα (τουλάχιστον σε εβδομαδιαία βάση).

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο LIPT (Leymann Inventory of Psychological Terror) (Leymann, 1996), μεταφρασμένο και σταθμισμένο στα Ελληνικά (Χείρα, 2014). Το δείγμα (N=179) της έρευνας αποτέλεσαν εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε δημόσια σχολεία Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Θεσσαλονίκης. Η δειγματοληψία πραγματοποιήθηκε κυρίως ηλεκτρονικά, μέσω αποστολής μηνυμάτων στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων των δημόσιων Γυμνασίων και Λυκείων του Νομού. Η συναγωγή των αποτελεσμάτων έγινε με χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS.

Προέκυψε ότι ένα ποσοστό 15.1% των συμμετεχόντων πληρούσε τα κριτήρια εργασιακού εκ-

φοβισμού. Παράλληλα, εντοπίστηκαν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ($p < .05$) όσον αφορά την ηλικία και το φύλο, καθώς οι νεότεροι σε ηλικία εκπαιδευτικοί και οι γυναίκες είχαν περισσότερες πιθανότητες να βιώσουν εκφοβισμό. Επιπλέον, παρατηρήθηκε πως περισσότεροι συμμετέχοντες στην έρευνα αυτο-χαρακτήριστηκαν ως θύματα εκφοβισμού, συγκριτικά με εκείνους που πραγματικά ήταν.

Ακαδημαϊκά κίνητρα και στρατηγικές αυτοϋπονόμευσης φοιτητών

Κανέλλου Αγγελική Άννα

Επόπτης: Φ. Πολυχρόνη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα εργασία εξετάζει την αυτοαποτελεσματικότητα, το άγχος εξετάσεων και την ακαδημαϊκή αυτοϋπονόμευση των φοιτητών σε σχέση με επιμέρους δημογραφικές μεταβλητές.

Το δείγμα αποτέλεσαν 374 φοιτητές και φοιτήτριες από τη Φιλοσοφική Σχολή, το ΟΠΑ, το Πάντειο, την Ιατρική και το Πολυτεχνείο. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν το Ερωτηματολόγιο Στρατηγικών Κινήτρων για τη Μάθηση (Motivating Strategies for Learning Questionnaire, Pintrich & DeCroot, 1990) και το Ερωτηματολόγιο Στρατηγικών Ακαδημαϊκής Αυτοϋπονόμευσης (Academic Self-Handicapping Strategies Scale, Urdan & Midgley, 2001).

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το άγχος και η αυτοαποτελεσματικότητα διαφοροποιούνται με βάση το φύλο, δηλαδή οι γυναίκες αναφέρουν υψηλότερες τιμές άγχους ενώ οι άνδρες υψηλότερες τιμές αυτοαποτελεσματικότητας. Επίσης, η αυτοαναφερομένη αυτοαποτελεσματικότητα είναι υψηλότερη στους φοιτητές με υψηλότερο μέσο όρο βαθμολογίας, σε όσους επιθυμούν να πάρουν πτυχίο στα 4 έτη και σε όσους επιδιώκουν υψηλότερο βαθμό κατά την αποφοίτησή τους.

Τέλος, οι φοιτητές με χαμηλότερη επίδοση ανέφεραν μεγαλύτερη χρήση των στρατηγικών αυτοϋπονόμευσης σε σύγκριση με τους φοιτητές με υψηλότερη επίδοση.

Ηγετική συμπεριφορά προπονητή και συνοχή ομάδων καλαθοσφαίρισης

Λιαλιούτη Δήμητρα

Επόπτης: Μ. Ψυχουντάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Ο προπονητής αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στελέχη σε μια αθλητική ομάδα, καθώς οι γνώσεις και η συμπεριφορά του μπορούν να επηρεάσουν τη λειτουργία και την απόδοση της ομάδας. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τη σχέση μεταξύ της αντιλαμβανόμενης και προτιμώμενης ηγετικής συμπεριφοράς των προπονητών ομάδων καλαθοσφαίρισης τόσο με τη συνοχή της ομάδας όσο και με το ψυχολογικό όφελος και κόστος που βιώνουν οι αθλητές.

Στην έρευνα συμμετείχαν 107 αθλητές καλαθοσφαίρισης, ηλικίας από 18-44 ετών ($M=25.91$, $SD=6.03$). Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ελληνική έκδοση των ερωτηματολογίων: (α) Κλίμακα Ηγετικής Συμπεριφοράς στον Αθλητισμό - προτιμώμενη και αντιλαμβανόμενη έκδοση, (β) Ερωτηματολόγιο Περιβάλλοντος Ομάδας και (γ) Ερωτηματολόγιο ψυχολογικού οφέλους - κόστους από τη συμμετοχή στην αθλητική ομάδα. Μετά τη συγκατάθεση των προπονητών και των αθλητών, στο τέλος μίας προπόνησης, οι αθλητές συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια της έρευνας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι τόσο η αντιλαμβανόμενη όσο και η προτιμώμενη ηγετική συμπεριφορά του προπονητή σχετίζονται με τη συνοχή της ομάδας (συνοχή έργου και κοινωνική συνοχή) και το ψυχολογικό κόστος-όφελος που αθλητές βιώνουν. Επίσης, βρέθηκαν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα και ανάμεσα σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες ως προς το ηγετικό στιλ που προτιμούν.

Διαστάσεις προσωπικότητας και επιλογή φοίτησης σε στρατιωτικές σχολές

Κακούρου Μυρτώ-Παναγιώτα

Επόπτης: Αι. Γκαρή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η παρούσα έρευνα διερευνά τη σχέση μεταξύ διαστάσεων της προσωπικότητας και της επιλογής φοίτησης σε στρατιωτική σχολή.

Δείγμα 93 φοιτητών, 40 του Τμήματος Στρατιωτικής Νοσηλευτικής και 53 του Τμήματος Νοσηλευτικής του ΕΚΠΑ συμπλήρωσε ερωτηματολόγιο για τους «Πέντε Παράγοντες Προσωπικότητας» (Τεστ Χαρακτηριστικών Προσωπικότητας ΤΕΧΑΠ, Τσαούσης, 1999), ερωτηματολόγιο για διαστάσεις της εργασιομανίας (Dutch Workaholism Scale – DUWAS, Scaufeli, Taris & Bakker, 2003) και ένα αυτοσχέδιο δημογραφικό ερωτηματολόγιο.

Δεν φάνηκε σε στατιστικά σημαντικό επίπεδο να συσχετίζονται τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας που μετρήθηκαν με την επιλογή φοίτησης σε στρατιωτική σχολή, με εξαίρεση τη «Δεκτικότητα σε νέες εμπειρίες» στην οποία οι φοιτητές της Νοσηλευτικής είχαν υψηλότερη βαθμολογία σε σύγκριση με τους φοιτητές της Στρατιωτικής Νοσηλευτικής. Στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις υψηλού βαθμού βρέθηκαν μεταξύ των υψηλότερων μορίων στις πανελλήνιες εξετάσεις με την επιλογή της Στρατιωτικής Νοσηλευτικής, καθώς και μεταξύ των φοιτητών με γονείς που ασκούσαν στρατιωτικό επάγγελμα. Οι υψηλότερες βαθμολογίες στην «Ευσυνειδησία» που παρουσίασαν οι φοιτητές της Στρατιωτικής Νοσηλευτικής φάνηκε να σχετίζονται με διαστάσεις της εργασιομανίας. Φαίνεται συμπερασματικά ότι περιορισμένοι παράγοντες προσωπικότητας των συμμετεχόντων σχετίζονται με την επιλογή ή όχι μιας στρατιωτικής σχολής φοίτησης, ενώ παράγοντες οικογενειακοί (επάγγελμα γονέων) και εκπαιδευτικοί (επίδοση στις εισαγωγικές εξετάσεις) είναι αυτοί που κυρίως συσχετίζονται, σε συνδυασμό με κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες που δεν μελετώνται στην παρούσα μελέτη.

Λέξεις-κλειδιά: Πέντε Παράγοντες Προσωπικότητας, Εργασιομανία, επιλογή ανώτατης στρατιωτικής σχολής.

Κυριακή 18-12-2016

16:00 – 17:15

Αμφιθέατρο 2

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ4Α: ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

Πρόεδρος: Α. Μαντόγλου

Στάσεις των νέων απέναντι στην Παιδοφιλία

Οικονόμου Ιόλη-Μαρία και Κόγια Παναγιώτα

Επόπτης: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Οι έρευνες μέχρι σήμερα στο χώρο της ψυχολογίας αναδεικνύουν ότι το ευρύ κοινό τείνει να περιθωριοποιεί και να στιγματίζει τα άτομα που ενδιαφέρονται σεξουαλικά για παιδιά. Η παιδοφιλία φαίνεται να υφίσταται τον πιο βαρύ στιγματισμό, συγκρινόμενη με παραφιλίες ή άλλου τύπου ψυχικές διαταραχές (όπως η σχιζοφρένεια).

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι διερευνήσει το βαθμό στον οποίο το εύρημα αυτό ισχύει και για την Ελλάδα στο φοιτητικό πληθυσμό.

Στην έρευνα συμμετείχε δείγμα αποτελούμενο από 200 φοιτητές διαφόρων τμημάτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης που συμπλήρωσε δύο ερωτηματολόγια στάσεων. Το ένα από αυτά αφορούσε τις στάσεις απέναντι στην παιδοφιλία ενώ το άλλο στις στάσεις απέναντι στη σχιζοφρένεια. Τα ερωτηματολόγια περιείχαν κλίμακες κοινωνικής απόστασης, επικινδυνότητας,

85

συναισθημάτων, αιτιολόγησης και αντιμετώπισης τόσο της παιδοφιλίας όσο και της σχιζοφρένειας.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η παιδοφιλία αποτελεί μία ακραίως στιγματισμένη ψυχική διαταραχή, σε μεγαλύτερο βαθμό από την σχιζοφρένεια, καθώς χαρακτηρίζεται από μεγάλη κοινωνική απόσταση, υψηλή αίσθηση επικινδυνότητας και έντονα αρνητικά συναισθήματα. Επιπλέον, η αιτιολογία της αποδίδεται σε παράγοντες οι οποίοι ελέγχονται από το άτομο, ενώ η όποια θεραπευτική παρέμβαση θεωρείται αναποτελεσματική.

Ποιες είναι οι αντιλήψεις και οι στάσεις των ατόμων για τα κίνητρα της εγκληματικότητας

Ζωμένου Νικολία

Επόπτης: Π. Κορδούτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Τα βαθύτερα κίνητρα των σοβαρών πράξεων στη ζωή μας, συνεπώς και των εγκληματικών, είναι πάντα εν μέρει υποσυνείδητα. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχει καμιά ικανοποιητική εξήγηση για τη εγκληματογένεση, λόγω της πολυπλοκότητας της αλληλεπίδρασης των πολλών παραγόντων που την καθορίζουν. Πολλές θεωρίες έχουν διατυπωθεί για τα βαθύτερα κίνητρα μιας εγκληματικής πράξης. Η υπάρχουσα βιβλιογραφία υπογραμμίζει τη συμβολή της οικογένειας και του περιβάλλοντος της ανατροφής του ατόμου.

Στόχος της έρευνας ήταν να ανακαλυφθούν οι λόγοι, που σύμφωνα με τον κόσμο οδηγούν στο έγκλημα.

Στην έρευνα συμμετείχαν 100 άτομα (50 άνδρες-50 γυναίκες) μεγάλης ηλικιακής γκάμας (20-72 ετών), που καλούνταν να αξιολογήσουν 70 προτάσεις ως προς το βαθμό που κατά τη γνώμη τους συνιστούν λόγους που μπορούν να οδηγήσουν στο έγκλημα, με τη χρήση εννιαβάθμιας κλίμακας.

Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ως βασικές αιτίες διάπραξης εγκλήματος την ενδοοικογενειακή βία, τις εξαρτήσεις από ουσίες και το φανατισμό, ενώ σημειώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις απαντήσεις ανδρών-γυναικών αναφορικά με 5 μεταβλητές: πρόωρη φυγή από το σπίτι, οικογενειακές διαφορές, εξοικείωση με τη βία μέσω προβολής από τα Μ.Μ.Ε. και ανάλογης μίμησης προτύπων, αυτοάμυνα και ρατσισμός. Τέλος, η ανάλυση συσχέτισης επισφράγισε τον καταλυτικό ρόλο που διαδραματίζουν οι οικογενειακοί παράγοντες προς μια εγκληματική κατεύθυνση του ατόμου. Συμπερασματικά, στις συλλογικές αναπαραστάσεις του κόσμου αναφορικά με τα κίνητρα της εγκληματικότητας, πρωτεύουσα θέση κατέχουν εκείνα που εμπλέκουν τη συμβολή της οικογένειας και τη διαρκή αλληλεπίδραση ατόμου-περιβάλλοντος (διαρκές δυναμικό γίνεσθαι).

Αναπαραστάσεις της εξουσίας και πρακτικές πειθούς: Ο ενδιάμεσος κρίκος των άρρητων θεωριών επιρροής

Θερμού Ξανθίππη

Επόπτης: Γ. Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Η έρευνα προσεγγίζει την έννοια της εξουσίας στον εργασιακό χώρο. Συγκεκριμένα, διερευνώνται οι κοινωνικές αναπαραστάσεις των εργαζομένων διαφορετικής ιεραρχικής θέσης. Στο πρώτο μέρος διερευνώνται οι έντεκα επικρατέστερες τακτικές επιρροής που ασκούνται προς τους υφιστάμενους εντός του εργασιακού πλαισίου. Ελέγχεται επίσης η συμβολή του φύλου στην προτίμηση των ανωτέρων να επιστρατεύουν σκληρές και ήπιες μεθόδους επιρροής. Στο δεύτερο μέρος της ερευνητικής διαδικασίας μελετώνται οι αναπαραστάσεις των εργαζομένων, μέσω τριών μεταβλητών: α) ηγεσία, β) άρρητες θεωρίες επιρροής, γ) στυλ ηγεσίας.

Στόχος είναι ο έλεγχος των αντιλήψεων των συμμετεχόντων για την εξουσία και αν αυτές επηρεάζονται από την εργασιακή τους ιδιότητα. Συνολικά, φάνηκε πως οι απόψεις των δυο ομάδων για τις τακτικές επιρροής που κυριαρχούν στον εργασιακό χώρο ταυτίζονται, με επικρατέστερες τις

ήπιες μεθόδους και με μόνη διαφωνία στην ένταση της εφαρμογής τους, Τέλος, οι συμμετέχοντες φάνηκαν να μοιράζονται σχετικά τις ίδιες αναπαραστάσεις για την εξουσία, ανεξαρτήτως εργασιακής ιδιότητας

Αντικειμενοποίηση αθλητριών και κοινωνικά στερεότυπα

Βελούδου Γεωργία

Επόπτης: Α. Μαντόγλου, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Στην παρούσα εργασία διερευνάται η έννοια της αντικειμενοποίησης σε σχέση με τα κοινωνικά στερεότυπα που υπάρχουν για τις γυναίκες αθλήτριες και, συγκεκριμένα, για εκείνες που ασχολούνται με την καλαθοσφαίριση και την πετοσφαίριση στην Ελλάδα. Ειδικότερα, η έρευνα εστίασε κατά κύριο λόγο στη μελέτη τριών (3) διαφορετικών κλιμάκων οι οποίες τεκμηριώνονται διεθνώς στη βιβλιογραφία: α) αντικειμενοποίηση του εαυτού, β) αντικειμενοποίηση των άλλων, και γ) στερεότυπα που αφορούν στις αθλήτριες. Η έρευνα διεξήχθη με χρήση της ποσοτικής μεθοδολογίας και, ειδικότερα, με τη χορήγηση ερωτηματολογίου, της οποίας προηγήθηκε μικρής κλίμακας πιλοτική έρευνα.

Στην έρευνα έλαβαν μέρος 281 άτομα: 202 θεατές (και των δύο φύλων) και 79 αθλήτριες.

Από τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων προέκυψε ότι, στο αγωνιστικό πλαίσιο, οι γυναίκες-αθλήτριες αντικειμενοποιούνται σεξουαλικά περισσότερο από τους άνδρες-θεατές και, ταυτόχρονα, έχουν την τάση να αντικειμενοποιούν άλλες αθλήτριες σε μεγαλύτερο βαθμό από τον εαυτό τους. Επίσης, προέκυψε ότι οι αθλήτριες στερεοτυπικά έχουν χαμηλό κοινωνικό status, ενώ δεν παρατηρούνται συμπεριφορές ανταγωνισμού και αισθήματα ζηλοφθονίας απέναντί τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας δημιουργούν ένα γόνιμο πεδίο συζήτησης και διεξαγωγής άλλων, ανάλογων ερευνών στο μέλλον σχετικά με τη σημασία της αντικειμενοποίησης στο χώρο του γυναικείου αθλητισμού.

Είναι οι Femen μια νέα μορφή του Φεμινιστικού Κινήματος;

Θεματική ανάλυση συνεντεύξεων

Τσινίδου Κυριακή και Τσατσούλα Ελευθερία

Επόπτης: Α. Μπάκα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το κίνημα των Femen έχει μελετηθεί εκτενώς από τις κοινωνικές επιστήμες, παρά τα λίγα χρόνια δραστηριοποίησής του. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των απόψεων των νέων στην Ελλάδα σχετικά με τους τρόπους δράσης και τις διεκδικήσεις των Femen και τη δυνατότητα να επιφέρουν κοινωνική αλλαγή.

Για τους σκοπούς της έρευνας έγιναν 10 ημι-δομημένες συνεντεύξεις (έξι άντρες και τέσσερις γυναίκες), που αναλύθηκαν με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης. Οι ερωτήσεις της συνέντευξης αφορούσαν τις απόψεις των συμμετεχόντων σχετικά με το κίνημα και την κριτική που αυτό δέχεται.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση του υλικού κατέδειξαν μία ποικιλομορφία απόψεων σχετικά με τα κίνητρα και τους στόχους των ακτιβιστριών, τα μέσα που χρησιμοποιεί το κίνημα και το εάν τελικά μπορεί να ασκήσει επιρροή υπέρ των δικαιωμάτων των γυναικών. Πολλοί από τους συμμετέχοντες θεώρησαν ιδιαίτερα αποτελεσματική την τακτική του σεξτρεμισμού, τη χρήση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και τον αγώνα τους κατά του φανατισμού των θρησκειών, ενώ άλλοι εξέφρασαν έντονες αντιρρήσεις σχετικά με τα μέσα που χρησιμοποιούν και την αδυναμία τους να αντιπροσωπεύσουν μεγάλο μέρος των γυναικών εκτός Ευρώπης. Σε συμφωνία με τις έρευνες για τη μειονοτική επιρροή τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η υποστήριξη του κινήματος συνδέεται με την απόδοση, εκ μέρους του κοινού, στις Femen ενός συνεπή φεμινιστικού θεωρητικού υπόβαθρου, αφοσίωσης των μελών τους και της οικονομικής τους ανεξαρτησίας.

